

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Υπόδειγμα για τα προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΤΠΑ (Στόχος «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»), το ΕΚΤ+, το ΤΔΜ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑΥ –
άρθρο 21 παράγραφος 3

CCI	
Τίτλος στα αγγλικά	Programme «Dytiki Ellada 2021-2027»
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2021-2027»
Έκδοση	1η
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	01/01/2021
Επιλέξιμο έως	31/12/2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	
Αριθμός τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Μη ουσιαστική μεταφορά (άρθρο 19 παράγραφος 5)	Ναι/Όχι
Περιφέρειες NUTS που καλύπτει το πρόγραμμα (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	EL23 - Δυτική Ελλάδα (Dytiki Ellada) EL231 – Αιτωλοακαρνανία (Aitoloakarnania) EL232 - Αχαΐα (Achaia) EL233 - Ηλεία (Ileia)
Σχετικό Ταμείο	☒ ΕΤΠΑ
	☐ Ταμείο Συνοχής
	☒ ΕΚΤ+
	☐ ΤΔΜ
	☐ ΕΤΘΑΥ
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές

Περιεχόμενα

1.1.	Θέση της Περιφέρειας ανά Στόχο Πολιτικής της περιόδου 2021-2027	6
1.1.1.	ΣΠ 1 «Πιο Έξυπνη Ευρώπη»	6
1.1.2.	ΣΠ 2 «Πιο Πράσινη Ευρώπη».....	8
1.1.3.	ΣΠ 3 «Συνδεδεμένη Ευρώπη»	9
1.1.4.	ΣΠ 4 «Κοινωνική Ευρώπη»	11
1.1.5.	ΣΠ 5 «Ευρώπη κοντά στους πολίτες».....	14
1.2.	Στρατηγική της Περιφέρειας για την περίοδο 2021-2027	15
1.2.1.	Όραμα	15
2.	Προτεραιότητες.....	35
2.1.1.	Προτεραιότητα 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	37
2.1.2.	Προτεραιότητα 2: Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας και της κυκλικής οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	56
2.1.3.	Προτεραιότητα 3: Ενίσχυση της κινητικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	76
2.1.4.	Προτεραιότητα 4Α: Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	83

2.1.5.	Προτεραιότητα 4B: Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	97
2.1.6.	Προτεραιότητα 5: Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	117
6.	Εταιρική σχέση	130
7.	Επικοινωνία και προβολή	133

1. Στρατηγική του προγράμματος: κύριες αναπτυξιακές προκλήσεις και πολιτικά μέτρα¹

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο (α) σημεία i) έως viii) και x) και άρθρο 22 παράγραφος 3) στοιχείο β)

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ) καταλαμβάνει το Βορειοδυτικό τμήμα της Πελοποννήσου και τα Δυτικά της ηπειρωτικής Ελλάδας, κατέχοντας στρατηγική θέση ως Δυτική Πύλη της Ελλάδας προς την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη. Η συνολική της έκταση ανέρχεται στα 11.350 km², καλύπτοντας περίπου το 8,6% της συνολικής έκτασης της χώρας. Στο μεγαλύτερο ποσοστό, τα εδάφη της Περιφέρειας είναι ορεινά (45,3%) και ημιορεινά (25,6%), ενώ μόλις 29,1% είναι πεδινές εκτάσεις. Έχει εκτεταμένα παράλια και στις τρεις Περιφερειακές Ενότητες, που βρέχονται από τη θάλασσα του Ιονίου Πελάγους και των κόλπων Αμβρακικού, Πατραϊκού και Κορινθιακού (ΠΔΕ, 2021).

Η ΠΔΕ διαιρείται σε τρεις Περιφερειακές Ενότητες, στις οποίες υπάγονται 19 Δήμοι. Ειδικότερα, περιλαμβάνει τις ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας, με πρωτεύουσες το Μεσολόγγι, την Πάτρα, και τον Πύργο αντίστοιχα, με συνολικό μόνιμο πληθυσμό στους 651.065 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ, 2020a).

Οι κλιματολογικές συνθήκες χαρακτηρίζονται ως μεσογειακές, με ήπιους χειμώνες και θερμά καλοκαίρια στις περιοχές χαμηλού υψομέτρου ενώ στις περιοχές με μεγάλο υψόμετρο κυριαρχούν οι κρύοι χειμώνες και τα δροσερά καλοκαίρια. Στην Περιφέρεια καταγράφονται σημεία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και οικολογικής σημασίας που προστατεύονται από εθνικά, ενωσιακά και διεθνή κανονιστικά πλαίσια.

Η ΠΔΕ χαρακτηρίζεται από χαμηλή πυκνότητα κατοίκησης, ενώ η αστικοποίησή της φτάνει σε ποσοστό 61,7%, χαμηλότερο δηλαδή του μέσου όρου της χώρας. Ο ενεργός πληθυσμός με μορφωτικό επίπεδο τριτοβάθμιας είναι χαμηλότερος του ευρωπαϊκού και του εγχώριου μέσου όρου, φτάνοντας το 23,8% (OECD, 2020a)

Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες μετρήσεις η ΠΔΕ παράγει το 4,5% του εγχώριου ΑΕΠ (ΕΛΣΤΑΤ, 2021), και είναι η 6η περιφερειακή οικονομία της χώρας (OECD, 2020b). Το αναπτυξιακό της δυναμικό, όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, είναι ωστόσο χαμηλό, στο 74% του εθνικού και στο 44% του Ευρωπαϊκού. Η ΠΔΕ απώλεσε το 24% του ΑΕΠ της κατά την οικονομική κρίση (2008-2017). Το 2017 το ΑΕΠ της Δυτικής Ελλάδας διαμορφώθηκε στα 8,083 δισεκατομμύρια ευρώ, φέρνοντας την ΠΔΕ στην έκτη θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανήλθε στις 12,2 χιλιάδες ευρώ, φέροντας την ΠΔΕ στην 10η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών (ΕΛΣΤΑΤ, 2021).

¹ Για τα προγράμματα τα οποία περιορίζονται στη στήριξη του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+, η περιγραφή της στρατηγικής του προγράμματος δεν χρειάζεται να σχετίζεται με τις προκλήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i), ii) και vi) του ΚΚΔ.

Η οικονομία της Περιφέρειας στηρίζεται κυρίως στον πρωτογενή τομέα, με έναν αξιόλογο δευτερογενή τομέα, και έναν ισχυρό τριτογενή. Ο πρωτογενής τομέας περιλαμβάνει κυρίως τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την ιχθυοκαλλιέργεια, με χαμηλά επίπεδα σχετικής παραγωγικότητας. Ο δευτερογενής τομέας βασίζεται στον κατασκευαστικό κλάδο και σε βιομηχανίες έντασης εργασίας, με ικανοποιητικά επίπεδα σχετικής παραγωγικότητας. Ο τριτογενής τομέας παρουσιάζει επίσης ικανοποιητικά επίπεδα σχετικής παραγωγικότητας, με έμφαση στον τομέα των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), καθώς και στις διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες, και αποτελεί πεδίο με δυναμική για περαιτέρω ισχυρή ανάπτυξη.

Τα δεδομένα της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια (OECD, 2020a) χαρακτηρίζονται από υστέρηση, σε σχέση με τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς δείκτες. Ειδικότερα, το ποσοστό των οικονομικά ενεργών πολιτών ηλικίας 15-74 ετών ανέρχεται σε 58% (2018), όντας ελαφρώς χαμηλότερο από το αντίστοιχο εθνικό (59,4%) και σε επίπεδο EU-28 (64,8%). Το ποσοστό απασχόλησης ανέρχεται σε 44,1% για την ηλικιακή ομάδα 15–74 ετών (2018), παρουσιάζοντας αυξητική τάση την τελευταία πενταετία, παραμένοντας ωστόσο αισθητά κάτω από το αντίστοιχο εθνικό (47,9%) και ευρωπαϊκό επίπεδο (60,4%).

Η κλιμάκωση και διατήρηση της ανεργίας σε υψηλά επίπεδα αποτελεί την πιο χαρακτηριστική εκδήλωση της αναπτυξιακής υστέρησης και του ελλείματος ανταγωνιστικότητας, όχι μόνο της ΠΔΕ, αλλά και ολόκληρης της χώρας, έναντι των υπολοίπων ευρωπαϊκών. Η ανεργία στην Ελλάδα το 2019 ήταν τριπλάσια από το μέσο όρο των 28 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΠΔΕ κατατάσσεται ένατη (9η) μεταξύ των ελληνικών Περιφερειών, καταγράφοντας υπερδιπλάσιο ποσοστό ανεργίας σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (Eurostat, 2020).

Η Περιφέρεια αποτελεί μία από τις σημαντικότερες της χώρας στην παραγωγή ερευνητικής δραστηριότητας, καθώς συγκεντρώνει σημαντικό αριθμό ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών. Επίσης, έχει δημιουργηθεί κατά την τελευταία δεκαετία ένα μικρό οικοσύστημα καινοτομίας, το οποίο χρήζει ενδυνάμωσης προκειμένου να δημιουργήσει αξιόλογο αντίκτυπο στην περιφερειακή οικονομία.

Οι φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως ποσοστό του συνολικού μαθητικού πληθυσμού ανέρχονται σε υψηλότερα επίπεδα του εθνικού και ευρωπαϊκού μέσου όρου (ΕΕ 27), καθιστώντας σαφή τη δυναμική της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή (OECD, 2020a).

Στον τομέα της υγείας, στην ΠΔΕ λειτουργούν 11 Νοσοκομεία και 35 Μονάδες Υγείας, που καλύπτουν την υγειονομική περίθαλψη των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής (ΕΛΣΤΑΤ, 2020b).

Σε ό,τι αφορά τις επιπτώσεις του COVID-19 ως περισσότερο πληγέντες κλάδοι αναδεικνύονται αυτοί του τουρισμού, των μεταφορών, της εστίασης και της αναψυχής.

Η ΠΔΕ τοποθετείται στο μέσο περίπου της κατάταξης ευαισθησίας σε σχέση με τις υπόλοιπες, καθώς οι κλάδοι του τουρισμού, των μεταφορών, της εστίασης και της αναψυχής απασχολούν το 38% περίπου της περιφερειακής οικονομίας. Σε αναστολή λειτουργίας βρέθηκε το 11,1% των επιχειρήσεων (11 χιλιάδες περίπου επιχειρήσεις), ενώ το ποσοστό των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις σε αναστολή

λειτουργίας άγγιξε κατά την περίοδο του περιορισμού κυκλοφορίας το 21,8% (40 χιλιάδες περίπου απασχολούμενοι), καταλαμβάνοντας την 8η και 12η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, αντίστοιχα (ΠΔΕ, 2021). Ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων αυξήθηκε κατά 10 περίπου χιλιάδες τον Αύγουστο 2020, σε σύγκριση με τον Αύγουστο 2019, σημειώνοντας άνοδο κατά 12,27%. Η ΠΔΕ σημείωσε την ένατη μεγαλύτερη αύξηση εγγεγραμμένων ανέργων στο ανωτέρω χρονικό διάστημα μεταξύ των ελληνικών περιφερειών.

1.1. Θέση της Περιφέρειας ανά Στόχο Πολιτικής της περιόδου 2021 2027

1.1.1. ΣΠ 1 «Πιο Έξυπνη Ευρώπη»

Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί ισχυρό κοινωνικό-οικονομικό πυλώνα για την ΠΔΕ, συνεισφέροντας κατά τρόπο σημαντικό στο ακαθάριστο προϊόν της, σε ποσοστό μεγαλύτερο από άλλες ελληνικές Περιφέρειες, καθώς απασχολεί 10% περίπου της περιφερειακής οικονομίας, έναντι 4% σε εθνικό επίπεδο, συμβάλλοντας συνεπώς στη διατήρηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο. Η ανεπάρκεια των τεχνολογικών υποδομών και οι μικρές μη-διασυνδεδεμένες εκμεταλλεύσεις αποτελούν εμπόδιο στην τυποποίηση και τη δημιουργία αλυσίδων προστιθέμενης αξίας. Η δυσαναλογία του 10% της περιφερειακής οικονομίας με το 30% του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού, ενισχύει την ανάγκη για τυποποίηση και δικτύωση. Η ανάδειξη των τοπικών προϊόντων και η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, αποτελούν τους δύο πιο σημαντικούς κρίκους της αλυσίδας αξίας, και δύνανται να δημιουργήσουν αναπτυξιακή ώθηση και βελτίωση της ποιότητας ζωής στη Δυτική Ελλάδα.

Ο δευτερογενής τομέας βασίζεται στον κατασκευαστικό κλάδο και σε βιομηχανίες έντασης εργασίας (όπως η ξυλεία) με ικανοποιητικά επίπεδα σχετικής παραγωγικότητας.

Ο τριτογενής τομέας παρουσιάζει επίσης ικανοποιητικά επίπεδα παραγωγικότητας, εστιάζοντας στον τομέα των ΤΠΕ, καθώς και τις διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες. Ο τριτογενής τομέας αποτελεί πεδίο που παρουσιάζει περαιτέρω δυναμική ισχυρής ανάπτυξης, καθώς αν και συμβάλλει κατά 69% στην περιφερειακή οικονομία, δείχνει να υποαποδίδει σε σχέση με τον εθνικό μέσο (ΕΛΣΤΑΤ, 2017).

Ως προς τη πρόσβαση σε ΤΠΕ, η ΠΔΕ αν και έχει τη δυναμική υποδομών και ανθρώπινων πόρων, ώστε να αποτελέσει πρότυπο λειτουργίας Ψηφιακής Περιφέρειας, και παρά τη σημαντικό πρόοδο, εμφανίζει ιδιαίτερα χαμηλές επιδόσεις τόσο στη χρήση Η/Υ και Διαδικτύου, όσο και στη χρήση ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις. Παράλληλα οι ΤΠΕ δεν αξιοποιούνται επαρκώς για την ανάπτυξη και την προώθηση των δυναμικών τομέων της περιφερειακής οικονομίας (πολιτισμός, μεταποίηση, τουρισμός, περιβάλλον, αγροτική οικονομία κ.α.).

Η Περιφέρεια διαθέτει σημαντικούς ερευνητικούς πόλους, που σε συνδυασμό με τον ικανοποιητικό όγκο νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων μπορεί να επιτύχει την ανάπτυξη της έρευνας και καινοτομίας και να οδηγηθεί ομαλά στη μετάβαση προς την ψηφιακή ενσωμάτωση.

Στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, εκπονήθηκε η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS3 (ΠΣΕΕ, 2015), που ανέδειξε κλάδους προτεραιότητας/εξειδίκευσης της ΠΔΕ (Αγρο-διατροφή, Τουρισμός - Πολιτισμός, Μικροηλεκτρονική – Προηγμένα Υλικά, και οριζοντίως ΤΠΕ και Ενεργειακές Εφαρμογές), αναγνώρισε τις προκλήσεις και έθεσε στρατηγικές και χρηματοδοτικές προτεραιότητες.

Στην κατεύθυνση αυτή, το προηγούμενο διάστημα ενεργοποιήθηκαν προσκλήσεις ερευνητικών έργων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, και σχεδίων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε τομείς εξειδίκευσης βάσει της ΠΣΕΕ. Σημαντικό ύψος χρηματοδοτήσεων έχει κατευθυνθεί και στην ενίσχυση της ίδρυσης και λειτουργίας νέων τουριστικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, και ενίσχυσης της εξωστρέφειας και διεθνοποίησή τους, καθώς και στην ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών.

Κύριες προκλήσεις, και ταυτόχρονα στόχους, για τη νέα Προγραμματική Περίοδο αποτελούν:

- **Η ενίσχυση των επενδύσεων στην καινοτομία και την έρευνα, και η διασύνδεση του καινοτομικού κεφαλαίου της ΠΔΕ με τον παραγωγικό ιστό της**, με έμφαση στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης της Δυτικής Ελλάδας, και σε επιπλέον δυναμικούς τομείς όπως η Γαλάζια Οικονομία, και με ενίσχυση των υποδομών για την έρευνα και καινοτομία σε περιφερειακό επίπεδο.
- **Η προώθηση και ανάπτυξη υποδομών σταθερών και κινητών ευρυζωνικών υποδομών υψηλής και υπερυψηλής ταχύτητας**, στο πλαίσιο προώθησης της ψηφιακής μετάβασης του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
- **Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ανθεκτικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ**, η ενίσχυση της ποιότητας και εξωστρέφειας των τοπικών προϊόντων, και η στήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων στο σύγχρονο περιβάλλον. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η παραγωγική αναδιοργάνωση, με προτεραιότητα τη βιομηχανία-βιοτεχνία και την εφοδιαστική αλυσίδα, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης της δημιουργίας και λειτουργίας των επιχειρηματικών πάρκων, και της ανάπτυξης συνεργειών και συνεργατικών σχηματισμών.
- **Η ενίσχυση της Δυτικής Ελλάδας ως αυτοτελούς τουριστικού προορισμού**, με σημείο αναφοράς το πλούσιο τουριστικό και πολιτιστικό απόθεμα της ευρύτερης περιοχής όπως το εμβληματικό μνημείο παγκόσμιας ακτινοβολίας της Αρχαίας Ολυμπίας. Παράλληλα, η σύνδεση της τουριστικής ανάπτυξης με άλλους τομείς, όπως η γαλάζια οικονομία και η «πράσινη μετάβαση».

- **Η ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, μέσω της εκπαίδευσης και κατάρτισης, που θα εξυπηρετούν την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση**

1.1.2. ΣΠ 2 «Πιο Πράσινη Ευρώπη»

Η ΠΔΕ διαθέτει ένα μεγάλο πλήθος τόπων εξαιρετικού φυσικού κάλους και βιοποικιλότητας, και χαρακτηρίζεται από πλούσια γεωμορφολογία που συντίθεται από όρη με ιδιαίτερα υψόμετρα, μεγάλες φυσικές και τεχνητές λίμνες, σημαντικά ποτάμια, καθώς και μεγάλο αριθμό προστατευόμενων περιοχών. Συνοπτικά, αναφέρεται ότι καταγράφονται συνολικά 34 περιοχές ενταγμένες στον Αναθεωρημένο Εθνικό Κατάλογο του δικτύου Natura 2000, 4 Εθνικά Πάρκα, καταφύγια άγριας ζωής, αισθητικά δάση, Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης, Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, υδροτόπους διεθνούς σημασίας Ramsar κλπ.

Στον τομέα της ενέργειας και των ενεργειακών πόρων, η ΠΔΕ έχει να επιδείξει αξιόλογη δυναμική. Η συνεχής εξάπλωση παραγωγικών δραστηριοτήτων ΑΠΕ αναδεικνύει την ανάγκη για την περαιτέρω ενίσχυση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας, στο πλαίσιο συμβολής στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ. Ιδιαίτερη σημασία κατέχει η αξιοποίηση δυνατοτήτων της ΠΔΕ, όπως των βεβαιωμένων γεωθερμικών πεδίων, της αιολικής ενέργειας μέσω της λειτουργίας αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (και μικρής κλίμακας), και του υδάτινου δυναμικού.

Κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 πραγματοποιήθηκαν αντιπλημμυρικά έργα, έργα οριοθέτησης ποταμών και αποκατάστασης πρανών, με εμβληματικό παράδειγμα τον ποταμό Αλφειό στην Ηλεία, έργα ενεργειακών αναβαθμίσεων σε σχολεία, κτίρια ΟΤΑ και δημοτικού φωτισμού, έργα βελτίωσης και εκσυγχρονισμού δικτύων ύδρευσης και έργα αποχέτευσης, κατασκευή ΧΥΤΥ και Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων, με εμβληματική δράση μεταξύ άλλων την κατασκευή Χώρου Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας.

Επίσης εκπονήθηκε το Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), το οποίο προσδιόρισε και ιεράρχησε τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις προσαρμογής της Περιφέρειας στις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές. Υλοποιήθηκαν έργα ανάδειξης της φύσης, ανάδειξης ανοικτών ρεμάτων, ενημέρωσης – πληροφόρησης και παρακολούθησης περιοχών NATURA, ενώ προωθείται η ανάπλαση αξιοποίησης περιοχής κάμπινγκ στο Έλος Αγυιάς.

Σε σχέση με τη βιώσιμη αστική κινητικότητα έχουν χρηματοδοτηθεί σημαντικές αστικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο των ΟΧΕ ΒΑΑ (με πιο σημαντικά την ολοκληρωμένη παρέμβαση στην πόλη της Πάτρας, το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής Ανάπλασης «Υψικάμινος» και των

Υποέργων: Θεματικό Πάρκο «Ξυστρης» και Πράσινη Διαδρομή Πόλης) αλλά και άλλων αναπλάσεων στις περιοχές Ήλιδας, Βόνιτσας, Αμαλιάδας, Αγρινίου, Ναυπάκτου κ.α., καθώς και προμήθειες συστημάτων κ.χ. ποδηλάτων και ηλεκτρικών λεωφορείων (Αγρίνιο).

Κύριες προκλήσεις, και ταυτόχρονα στόχους, για την νέα Προγραμματική Περίοδο αποτελούν:

- **Η προστασία του φυσικού/πολιτισμικού κεφαλαίου και του τοπίου**
- **Η συνέχιση παρεμβάσεων σε έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και προστασίας ακτών, καθώς και προστασίας απέναντι σε φυσικές καταστροφές**
- **Η παρακολούθηση της Κλιματικής Αλλαγής, στο πλαίσιο των ΕΣΠΚΑ και ΠεΣΚΠΑ**
- **Η περαιτέρω ενίσχυση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας, με βάση και τους στόχους του ΕΣΕΚ**
- **Η αναγκαιότητα αναθεώρησης του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ), και η ολοκλήρωση των απαιτούμενων υποδομών διαχείρισης και επεξεργασίας στερεών αποβλήτων**
- **Η προώθηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας, και η ενίσχυση της ανακύκλωσης, της διαλογής και της επαναχρησιμοποίησης υλικών**
- **Η επάρκεια σε εξοπλισμό πολιτικής προστασίας**
- **Η ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού**
- **Έργα βιώσιμης αστικής κινητικότητας στο πλαίσιο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων**

1.1.3. ΣΠ 3 «Συνδεδεμένη Ευρώπη»

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέχει στρατηγική γεωγραφική θέση συνδέοντας την Πελοπόννησο με τη Στερεά Ελλάδα και την Ήπειρο και αποτελεί μία εκ των κυριότερων πυλών της χώρας, θεωρούμενη ως η Δυτική Πύλη της Ελλάδας προς την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη γενικότερα.

Το οδικό της δίκτυο είναι εκτεταμένο και βελτιώνεται συνεχώς (με την στήριξη και της ΕΕ στο πλαίσιο των διαδοχικών προγραμματικών περιόδων). Η κεντρική οδική αρτηρία που συνδέει την πόλη των Πατρών με την Αθήνα αποτελεί μέρος του βασικού εθνικού άξονα ΠΑΘΕ και ανήκει στα διευρωπαϊκά δίκτυα. Σε σχέση με το εθνικό χωρικό σύστημα, η Περιφέρεια τείνει να μετατραπεί σε σταυροδρόμι συνδυασμένων μεταφορών και περιοχή σύγκλισης των δύο εθνικών - διεθνών αξόνων ανάπτυξης, του ΠΑΘΕ και της Ιόνιας Οδού (Δυτικός Άξονας).

Μεταξύ των σημαντικών έργων που ολοκληρώθηκαν στην Περιφέρεια περιλαμβάνεται αυτό της Ιόνιας Οδού καθώς και η Μικρή Περιμετρική Πατρών. Επίσης, στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020, υποστηρίχθηκε ο αυτοκινητόδρομος Πάτρα – Πύργος και η αναβάθμιση οδικών αξόνων που συνδέουν το δίκτυο ΔΕΔ-Μ με αστικά, παραγωγικά, τουριστικά και πολιτιστικά κέντρα (σύνδεση Λευκάδας με τον Οδικό Άξονα «Ακτιο - Δυτικός Άξονας», διάνοιξη και κατασκευή νέας συνδετήριας οδού από τον Κόμβο Κ7 της Ευρείας Παράκαμψης Πατρών έως την ΕΟ Πατρών –Τριπόλεως). Τέλος, έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων το έργο «Σύνδεση Λιμένα Αιγίου με τον Αυτοκινητόδρομο Πατρών-Αθηνών».

Όσον αφορά στις λιμενικές υποδομές πέραν της αναβάθμισης του λιμανιού στην Πάτρα που ολοκληρώθηκε εντός της περιόδου 2014-2020, υπάρχουν δυνατότητες αξιοποίησης και των λοιπών λιμένων της Περιφέρειας όπως το λιμάνι Αιγίου (εμπορικές συναλλαγές), το λιμάνι του Κατάκολου (κρουαζιέρα) και αυτό της Κυλλήνης, το οποίο είναι το μεγαλύτερο σε ακτοπλοϊκή επιβατική κίνηση στο Ιόνιο, διακινώντας σε ετήσια βάση 1,5 εκατομμύριο επιβάτες και περισσότερα από 450.000 οχήματα. Στο πλαίσιο της περιόδου 2014-2020 χρηματοδοτήθηκαν παρεμβάσεις αναβάθμισης λιμενικών υποδομών της Περιφέρειας.

Ως προς τους αερολιμένες, εκτός αυτού της Αράξου που εξυπηρετεί επιβατικό κοινό και εμπορευματικές δραστηριότητες και του Άκτιου που εξυπηρετεί κυρίως όμορους νομούς του Ιονίου, η υποδομή κρίνεται ανεπαρκής για την ανάπτυξη της Περιφέρειας. Επισημαίνεται ότι το λιμάνι της Πάτρας ανήκει στο αρχικό δίκτυο υδατοδρομίων που έχουν αδειοδοτηθεί.

Στον σιδηροδρομικό τομέα, αν και υπάρχει μεγαλύτερη δυναμική για υψηλό μεταφορικό έργο κατά μήκος του βασικού διαδρόμου Πάτρα - Αθήνα – Θεσσαλονίκη, μόνο γραμμές τοπικού χαρακτήρα είναι εν ενεργεία, η Περιφέρεια χαρακτηρίζεται από ανεπαρκές δίκτυο καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί η αναβάθμιση του βασικού σιδηροδρομικού άξονα ΠΑΘΕ/Π, ειδικότερα στον άξονα Αθήνα-Πάτρα. Έργα επέκτασης και αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου της Περιφέρειας χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020 και ενδεικτικά περιλαμβάνουν την αναβάθμιση της σιδηροδρομικής γραμμής στη διαδρομή Κατακόλου - Πύργου - Ολυμπίας, τη Β φάση του έργου «Κατασκευή νέας διπλής σιδηροδρομικής γραμμής στο τμήμα Διακοπτό - Ροδοδάφνη», την αναβάθμιση της σιδηροδρομικής γραμμής Κάτο Αχαΐα προς Πύργο κλπ..

Η ολοκλήρωση μεγάλων έργων υποδομής της περιοχής που αίρουν την προβληματική πρόσβαση σε κάθε είδους υπηρεσίες αποτελεί μονόδρομο για την βιώσιμη ανάπτυξη σε ένα κόσμο που η προσβασιμότητα τείνει να αποτελέσει θεμελιώδες δικαίωμα. Συνοπτικά οι προκλήσεις στον τομέα αποτελούν:

- Η περαιτέρω ανάπτυξη / αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ (με έμφαση στο οδικό και σιδηροδρομικό)
- Η βελτίωση και ολοκλήρωση των σιδηροδρομικών υποδομών της Περιφέρειας, καθώς και η ανάπτυξη των απαιτούμενων διασυνδέσεων με λοιπά δίκτυα, αλλά και με τα εμπορευματικά, οικονομικά και τουριστικά κέντρα, για την ανάδειξη της πολυτροπικής κινητικότητας στην Περιφέρεια
- Επιλεγμένες παρεμβάσεις αναβάθμισης των λιμένων, για την ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών
- Παρεμβάσεις βελτίωσης σε επικίνδυνα τμήματα του οδικού δικτύου της Περιφέρειας καθώς και η ενίσχυση της αποτελεσματικής πρόληψης και αντιμετώπισης/διαχείρισης των ατυχημάτων και των επιπτώσεών τους.

Η ανάπτυξη κεντρικού δικτύου υδατοδρομίων για την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς από και προς στα νησιά του Ιονίου.

Ο σχεδιασμός της Περιφέρειας έχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και την περιφερειακή διάσταση αυτού καθώς και το Στρατηγικό Σχέδιο για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα 2011-2020. Επισημαίνεται ότι τα θέματα συνδεσιμότητας θα λαμβάνουν υπόψη και την στρατηγική EUSAIR ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου.

1.1.4. ΣΠ 4 «Κοινωνική Ευρώπη»

Αγορά Εργασίας – Κοινωνικός Αποκλεισμός

Η ΠΔΕ αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά προβλήματα καθώς το 2018 σχεδόν το 7% του πληθυσμού δεν είχε πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, το 71,6% των ανέργων ήταν μακροχρόνια άνεργοι και το 12,6% των νέων στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών βρίσκονταν εκτός της εκπαίδευσης ή της αγοράς εργασίας. Επίσης, η γήρανση είναι ένα σημαντικό ζήτημα καθώς το μερίδιο του πληθυσμού στην ΠΔΕ άνω των 70 ετών είναι υψηλότερο σε σύγκριση με το ελληνικό ή το ευρωπαϊκό επίπεδο της ΕΕ και έχει επίσης αυξηθεί σημαντικά (2,6%) κατά τη διάρκεια της κρίσης. Επιπλέον, το ποσοστό του πληθυσμού που κινδυνεύει από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό είναι 44,6% (στοιχεία 2018) και είναι το μεγαλύτερο ποσοστό που καταγράφεται συγκριτικά με τις άλλες ελληνικές Περιφέρειες, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας ανέρχεται σε 31,8% (OECD, 2020b). Αντίστοιχα, το 2018 το ποσοστό υλικής στέρησης στη Δυτική Ελλάδα ανέρχεται σε 28%, είναι το μεγαλύτερο μεταξύ των Περιφερειών της χώρας και είναι υψηλότερο από αυτό που καταγράφεται σε επίπεδο χώρας (16,7%). Ακόμα, στην ΠΔΕ καταγράφεται σημαντική πληθυσμιακή συγκέντρωση των Ρομά (RCM, 2018).

Με τη συμβολή της ΠΠ 2014-2020, υποστηρίχθηκε η λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας, η υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών, όπως επιδοτούμενη απασχόληση ανέργων, στήριξη της αυταπασχόλησης και πλέγμα δράσεων επαγγελματικής συμβουλευτικής, συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης προσόντων κλπ. Σημαντική είναι η συμβολή

των δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής στη διατήρηση της απασχόλησης, στην εύρεση εργασίας, και στη συμμετοχή των ωφελούμενων (κυρίως γυναικών) σε προγράμματα εκπαίδευσης/ κατάρτισης.

Με βάση την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη & Καταπολέμηση της Φτώχειας (ΠΕΣΚΕ) και σε συνδυασμό με το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, πραγματοποιείται διάγνωση κοινωνικών αναγκών και σχεδιασμός πολιτικών. Για το συντονισμό των πολιτικών λειτουργεί Μηχανισμός Συντονισμού Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Καινοτομίας.

Για την καταπολέμηση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού την ΠΠ 2014-2020 χρηματοδοτήθηκαν δράσεις όπως επισιτιστικής βοήθειας και καταπολέμησης της υλικής στέρησης (όπως διανομή τροφίμων και βασικών υλικών αγαθών, λειτουργία κοινωνικών δομών (Κέντρα Κοινότητας και Ένταξης, δομές σίτισης – στέγασης κλπ.), ενίσχυση υποδομών μονάδων κοινωνικής φροντίδας κλπ. Παράλληλα υλοποιήθηκαν παρεμβάσεις για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη των Ρομά, ενώ η εν λόγω ομάδα επωφελείται και από τις υπηρεσίες που παρέχουν τα Κέντρα Κοινότητας.

Σε ότι αφορά την ισότητα των ευκαιριών, στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020 χρηματοδοτήθηκαν παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών (Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες Φιλοξενίας), καθώς και παρεμβάσεις για τα Άτομα με Αναπηρία (Στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης, Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας, εκπαιδευτική υποστήριξη για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες).

Υγεία - Πρόνοια

Στην ΠΔΕ λειτουργούν 11 Νοσοκομεία και 35 Μονάδες Υγείας. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Υγείας, το 2018 οι επισκέψεις εξωτερικών ασθενών σε νοσοκομεία και μονάδες υγείας ΠΕΔΥ της ΠΔΕ ανήλθαν σε 1,9 εκ, που δείχνει τον υψηλό βαθμό αναγκών παροχής υπηρεσιών υγείας στην Περιφέρεια. Το πλήθος, η στελέχωση και η γεωγραφική διασπορά δομών υγείας και πρόνοιας στην ΠΔΕ δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών, ενώ υπάρχει απουσία επαρκών δομών για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Οι δομές υγείας και πρόνοιας της ΠΔΕ, λόγω της πανδημίας κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν μια πρωτόγνωρη αύξηση ζήτησης των υπηρεσιών τους, ενώ ταυτόχρονα έπρεπε να αντιμετωπίσουν τις διαρκείς και πάγιες ανάγκες των πολιτών.

Με τη συμβολή των ΕΔΕΤ 2014-2020 πραγματοποιήθηκε αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού νοσοκομειακών μονάδων της ΠΔΕ, καθώς και ολοκλήρωση του Νοσοκομείου Πατρών «Αγ. Ανδρέας». Παράλληλα στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020 χρηματοδοτήθηκε η λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ), η ανάπτυξη δράσεων για την ψυχική υγεία και την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων.

Εκπαίδευση - Διά βίου μάθηση

Η ΠΔΕ εμφανίζει σημαντική συγκέντρωση μαθητικού πληθυσμού και φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ικανοποιητική συμμετοχή στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και χαμηλή συμμετοχή στη Δια Βίου Μάθηση (ΔΒΜ), ενώ διαθέτει υψηλής στάθμης πανεπιστημιακές σχολές και Ερευνητικά Ινστιτούτα. Αν και η μαθητική διαρροή είναι περιορισμένη σε σχέση με τον εθνικό κι ευρωπαϊκό μέσο, η ΠΔΕ κατατάσσεται στην 5η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών εάν ληφθεί υπόψη και η φοιτητική διαρροή (ΙΕΠ, 2019). Σε ό,τι αφορά την επαγγελματική κατάρτιση, η ΠΔΕ καταλαμβάνει την 5η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, ενώ καταγράφεται σημαντική υστέρηση συμμετοχής σε προγράμματα ΔΒΜ και πτωτική τάση συμμετοχής. Μόλις το 1,8% των ενηλίκων (25-64 ετών) της ΠΔΕ συμμετέχουν στη ΔΒΜ, όταν το αντίστοιχα ποσοστά σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ανέρχονται σε 2,9% και 9% αντίστοιχα.

Συμβολή του τουρισμού και του πολιτισμού στην κοινωνική συνοχή

Στην ΠΔΕ ο τουρισμός και ο πολιτισμός έχουν σημαντικό μερίδιο απασχόλησης, ωστόσο οι συνέπειες της κρίσης της πανδημίας του Covid-19 σε ορισμένες περιοχές που βασίζονται στον τουρισμό, οι επιπτώσεις στην τοπική οικονομία και την απασχόληση αναμένεται να είναι δραματικές. Ομοίως, ο αντίκτυπος του COVID-19 στον πολιτιστικό τομέα εμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη, αυξάνει την ανεργία και την ευπάθεια μεταξύ ήδη ευάλωτων ομάδων, όπως η νεολαία, οι τοπικοί καλλιτέχνες και οι μικρές επιχειρήσεις.

Από τα παραπάνω, προκλήσεις για την ΠΔΕ αποτελούν:

- **Η άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων σε παιδεία, υγεία, απασχόληση, κοινωνικές υπηρεσίες κλπ.**
- **Η βελτίωση των συνθηκών ένταξης και παραμονής στην αγορά εργασίας, η ενίσχυση προσόντων και δεξιοτήτων των ανέργων και εργαζομένων**
- **Η ανάληψη ειδικών δράσεων για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού**
- **Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση πολιτικών για την προστασία των ανηλίκων που βρίσκονται σε δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης ή κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό**
- **Η ενίσχυση των δράσεων για την αποϊδρυματοποίηση ΑμεΑ**
- **Η λήψη μέτρων για εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού**
- **Η υλοποίηση ολοκληρωμένων σχεδίων δράσης για την ενεργό και υγιή γήρανση που θα αυξήσουν τη συμμετοχή των μεγαλύτερων ηλικιών στην κοινωνική και οικονομική ζωή**

- **Η προώθηση της διά βίου μάθησης και η παρακίνηση του ενήλικου πληθυσμού για τη συμμετοχή σε σχετικές δράσεις**
- **Η περαιτέρω αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας**
- **Η ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του αειφόρου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία**

1.1.5. ΣΠ 5 «Ευρώπη κοντά στους πολίτες»

Μέσω του ΣΠ5 θα υποστηριχθούν ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις με στόχο την ενίσχυση εντοπισμένων περιοχών παρέμβασης. Κατά την ΠΠ 2014-2020 η χωρική προσέγγιση βασίστηκε στις αρχές της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης και προχώρησε στην έγκριση των στρατηγικών ΒΑΑ Δ. Πατρέων και Δ. Αγρινίου, ΟΧΕ στην ευρύτερη περιοχή του άξονα Κατακόλου – Αρχαίας Ολυμπίας, ΟΧΕ στην περιοχή Λιμνοθάλασσας Μεσολογίου – Αιτωλικού.

Το Σχέδιο Στρατηγικής του Δήμου Πατρέων αποτυπώνει τα ειδικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες, εντοπίζει το τοπικό αναπτυξιακό δυναμικό των περιοχών εφαρμογής του (4 χωρικές ενότητες). Στους στόχους περιλαμβάνονται η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και απασχόλησης, η με κοινωνικούς όρους βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής των δημοτών καθώς και η αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.

Ο Δήμος Αγρινίου αποτελεί επίσης αστικό κέντρο εφαρμογής ΟΧΕ-ΒΑΑ. Η περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει το αστικό κέντρο του Δήμου, αποτελούμενο από τα ενιαία πολεοδομικά συγκροτήματα Αγρινίου και Αγίου Κωνσταντίνου.

Η περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας φημίζεται για το διεθνούς εμβέλειας πολιτιστικό της απόθεμα και αναφέρεται σε όλα τα στρατηγικά κείμενα ως περιοχή με στόχευση να αναδειχθεί ως διεθνής πολιτιστικός προορισμός. Το φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής, αν και γίνεται προσπάθεια να αναδειχθούν από την υλοποίηση της σχετικής ΟΧΕ της απερχόμενης Προγραμματικής Περιόδου, δεν έχουν αξιοποιηθεί κατάλληλα και αξίζει να αναδειχθούν και να προστατευτούν περαιτέρω στην επόμενη Προγραμματική Περίοδο.

Η υλοποίηση των ΟΧΕ κατά την προηγούμενη περίοδο ανέδειξε ορισμένα στοιχεία προβληματισμού σε σχέση με καθυστερήσεις σε θεσμικές διαδικασίες (λήψης απόφασης, εγκρίσεων κλπ.), σε δημοσιεύσεις υποβολής προσκλήσεων για εξειδικευμένες δράσεις, και δυσκολίες ωρίμανσης και υλοποίησης έργων. Στη νέα ΠΠ θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η εμπειρία αυτή σε θέματα υλοποίησης με κατεύθυνση την υποστήριξη των αστικών αρχών, και να ληφθούν υπόψη οι κατευθύνσεις του νέου Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου.

Οι περιοχές ολοκληρωμένων παρεμβάσεων της νέας ΠΠ στόχος είναι να καλύπτουν γεωγραφικά τις τρεις Περιφερειακές Ενότητες της ΠΔΕ, αλλά και θεματικά να εκτείνονται σε ένα ευρύ πεδίο εστιάζοντας στον πολιτισμό, το περιβάλλον και τον τουρισμό ή σε περιοχές με ιδιαίτερα ανεπτυγμένο τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα.

1.2. Στρατηγική της Περιφέρειας για την περίοδο 2021-2027

1.2.1. Όραμα

Το αναπτυξιακό όραμα της ΠΔΕ συνοψίζεται στην υλοποίηση μιας ολιστικής στρατηγικής για τον μετασχηματισμό της σε μία δίκαιη, έξυπνη και αποτελεσματική ευρωπαϊκή Περιφέρεια, που θα αποτελεί υπερτοπικό κόμβο τεχνολογίας, καινοτομίας, έρευνας και δημιουργικότητας, υπόδειγμα κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής, τόπο ανάδειξης ολυμπισμού, εθελοντισμού και πολιτισμού.

Πρωταρχική επιδίωξη για την ΠΔΕ είναι να καταστεί φορέας λήψης αποφάσεων και υλοποίησης δίκαιων κοινωνικά και χωροταξικά πολιτικών, με αξιοποίηση των διαθέσιμων τεχνολογικών εργαλείων και βελτίωση της διοικητικής ετοιμότητάς της. Κορυφαία προτεραιότητα η διασφάλιση της συνοχής σε όλους τους τομείς, ισότιμα και για όλους τους πολίτες της ΠΔΕ. Επιπλέον, η ΠΔΕ οραματίζεται να καταστεί κόμβος τεχνολογίας, καινοτομίας και δημιουργικότητας, αξιοποιώντας ισχυρά χαρακτηριστικά όπως το υφιστάμενο ερευνητικό και παραγωγικό δυναμικό, τη δημιουργική βιομηχανία και τις αρχές και εργαλεία της 4ης βιομηχανικής επανάστασης.

Παράλληλα, το όραμα της ΠΔΕ έχει έντονη κοινωνική διάσταση, ενσωματώνοντας την ανάγκη για άρση των αδικιών και υποχώρηση των προβλημάτων με κοινωνικό χαρακτήρα που μπορεί να οδηγήσει ομάδες πολιτών σε κοινωνικό αποκλεισμό. Η ΠΔΕ πρέπει να επενδύσει στην περιφερειακή σύγκλιση μέσα από την άμβλυνση των ανισοτήτων, καθώς και μέσα από τη διαμόρφωση κοινής περιφερειακής συνείδησης. Η ΠΔΕ χαρακτηρίζεται από πλούσια φυσική και πολιτιστική κληρονομιά και αποτελεί τόπο γέννησης του ολυμπισμού και των αξιών του.

1.2.1. Στρατηγικοί Στόχοι

Σ.Σ. 1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης»

Ο εν λόγω ΣΣ συνδέεται με τον ΣΠ1 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες για την ΠΔΕ τη συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας και τη στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Η συστηματική εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης και η διαρκής αμφίδρομη επικοινωνία με τους παραγωγικούς και ερευνητικούς φορείς θα αναδείξει και θα εξειδικεύσει τις ανάγκες και ευκαιρίες για συνεργασία ερευνητικής κοινότητας και επιχειρήσεων, τον ψηφιακό

μετασχηματισμό του δημοσίου τομέα και της οικονομίας, την ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, την ενθάρρυνση της νεοφυούς και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Στόχο στρατηγικής προτεραιότητας αποτελεί και η επέκταση των ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων, η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και δικτύων για την ψηφιακή οικονομία, η ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και η ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ στις περιοχές προτεραιότητας βάσει της περιφερειακή διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση. Παράλληλα, στοχευμένες δράσεις υποστήριξης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος θα βοηθήσουν στην ταχύτερη διείσδυση των επιχειρήσεων σε διεθνείς αγορές.

Σ.Σ. 2 «Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση της ενεργειακής ατάρκειας και της κυκλικής οικονομίας»

Ο εν λόγω ΣΣ συνδέεται με τον ΣΠ2 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες για την ΠΔΕ την ορθολογική διαχείριση, προστασία και διαχείριση του πλούσιου, μοναδικού φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας της ΠΔΕ, τη σταδιακή μετατροπή της σε ενεργειακό κόμβο και την επίτευξη απόλυτης παραγωγικής εξυπηρέτησης των ενεργειακών απαιτήσεων, σε επίπεδο οικιακής και επιχειρηματικής κατανάλωσης, με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος, την ενίσχυση της ανακύκλωσης, την εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας και της διαχείρισης των απορριμμάτων, την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών καταστροφών.

Σ.Σ. 3 «Ενίσχυση της κινητικότητας στην Περιφέρεια»

Ο εν λόγω ΣΣ υπηρετεί τον ΣΠ3 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ολοκλήρωση των αναγκαίων μεταφορικών υποδομών που θα διασφαλίσουν την απρόσκοπτη κινητικότητα ενδοπεριφερειακά και διαπεριφερειακά, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη διαμόρφωση ασφαλούς και βιώσιμου συστήματος μεταφορών, και τη στήριξη της πολυτροπικής ανάπτυξης των μεταφορών. Σε συμπληρωματικότητα με πόρους άλλων ταμείων ή/και ιδιωτικές επενδύσεις, προωθούνται συμπληρωματικές παρεμβάσεις για βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών εφοδιαστικής αλυσίδας, και η λειτουργία υδατοδρομίων για περαιτέρω προώθηση της πολυτροπικής κινητικότητας.

Σ.Σ. 4 «Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια»

Ο εν λόγω ΣΣ υπηρετεί τον ΣΠ4 και προωθεί δράσεις στο ανθρώπινο δυναμικό και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά, καθώς και στην κοινωνική ένταξη. Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανάληψη μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας, τη βελτίωση της προσβασιμότητας, αποτελεσματικότητας και ανθεκτικότητας του συστήματος υγείας και πρόνοιας, την αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας και σε κοινωνικές υπηρεσίες και την ανάληψη ειδικών δράσεων για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Επίσης, επιδιώκεται η προώθηση της διά βίου μάθησης και η αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης. Επιπλέον, σημαντική κρίνεται η ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του αειφόρου τουρισμού στην κοινωνική ένταξη και την κοινωνική συνοχή.

Σ.Σ. 5 «Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις»

Ο εν λόγω ΣΣ συνδέεται με τον ΣΠ5 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες για την ΠΔΕ την ανάδειξη των στρατηγικών της πλεονεκτημάτων σε διεθνές επίπεδο, την εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητά της, τη βιώσιμη αστική και οικιστική της ανάπτυξη και την προστασία και ανάδειξη του περιβαλλοντικού και πολιτιστικού της πλούτου.

Η στόχευση που εκφράζεται από ΣΣ της ΠΔΕ θα χρηματοδοτηθεί από το παρόν ΠΕΠ, καθώς και από άλλες πηγές (λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν θα είναι όλες οι ανάγκες επιλέξιμες ή δεν θα επαρκούν οι πόροι από το οικείο ΕΠ).

Για τον στόχο «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»:

Πίνακας 1

Πίνακας 1		
Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (συνοπτικά)
ΣΠ1: Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού, καθώς και της περιφερειακής ψηφιακής διασυνδεσιμότητας.	<i>ΕΣ 1i ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών</i>	<p>Η ΠΔΕ αποτελεί μία από τις σημαντικότερες της χώρας σε σχέση με την παραγωγή ερευνητικής δραστηριότητας, καθώς συγκεντρώνει σημαντικό αριθμό ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών, όπως το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών.</p> <p>Παρά την ύπαρξη όμως σημαντικών ερευνητικών πόλων, και ικανοποιητικού αριθμού νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων, ο τομέας της Έρευνας και Καινοτομίας δεν παρουσιάζει την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα, τόσο από πλευράς δαπανών όσο και από πλευράς υποδομών. Ως αποτέλεσμα, η ΠΔΕ κατατάσσεται στην ομάδα των “Moderate - Innovators” βάσει του Regional Innovation Scoreboard (RIS, 2021). Ενδεικτικά, η ΠΔΕ έχει ως δυνατά σημεία τις καινοτομικές συνεργασίες μεταξύ μικρομεσαίων επιχειρήσεων και την εσωτερική ανάπτυξη καινοτομιών, ενώ κύριο αδύναμο σημείο της είναι η χαμηλή νομική κατοχύρωση των ευρεσιτεχνιών (πατεντών).</p> <p>Παράλληλα, η ιδιαίτερη δομή της περιφερειακής οικονομίας, που συνδυάζει επικέντρωση σε δραστηριότητες χαμηλής προστιθέμενης αξίας με πολύ μεγάλο ποσοστό απασχόλησης σε μικρά επιχειρηματικά σχήματα, λειτουργεί επιβραδυντικά για τη μετάβαση στο πρότυπο της Οικονομίας της Γνώσης. Χαρακτηριστικό είναι πως, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας</p>

		<p>Περιφερειών (ERCI, 2019), η ΠΔΕ υπολείπεται στους περισσότερους επιμέρους δείκτες σε σχέση με το μέσο όρο της Ε.Ε. των 28, καθώς και σε σύγκριση με πολλές Περιφέρειες ανάλογου μεγέθους και επιπέδου ανάπτυξης.</p> <p>Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Έξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τους Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με τις πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ.</p> <p>Ο Ειδικός Στόχος αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας, με αναβάθμιση των προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων μέσω των δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας, και περαιτέρω σύνδεση έρευνας και παραγωγικών δραστηριοτήτων, με έμφαση στους τομείς εξειδίκευσης της ΠΣΕΕ, και σε τομείς που θα αναδειχθούν μέσα από τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο και θα εξυπηρετούν την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση.</p>
	<p><i>ΕΣ1ii εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις</i></p>	<p>Η ΠΔΕ διαθέτει αξιολογη δυναμική υποδομών και ανθρώπινων πόρων στον τομέα των ΤΠΕ. Ωστόσο, παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει συντελεστεί κατά τα τελευταία χρόνια, δεν έχει καταφέρει να αποτελέσει πρότυπο ψηφιακής λειτουργίας, ενώ παρουσιάζει ιδιαίτερα χαμηλές επιδόσεις στη χρήση Η/Υ και Διαδικτύου και στην παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις.</p> <p>Χαρακτηριστικά, το 2019 οι χρήστες Διαδικτύου στην ΠΔΕ ήταν μόλις το 70% του πληθυσμού, με την ΠΔΕ να κατατάσσεται στην 5η θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας (EUROSTAT, 2019). Αυτό αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στο «ευρυζωνικό χάσμα» μεταξύ των ορεινών και αγροτικών περιοχών και των περιοχών όπου ήδη προσφέρονται ευρυζωνικές υπηρεσίες.</p> <p>Αντίστοιχα, ο αριθμός χρηστών ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών είναι ιδιαίτερα χαμηλός σε σχέση με Περιφέρειες όμοιων χαρακτηριστικών, κυρίως λόγω της χαμηλής παροχής ηλεκτρονικών/ απομακρυσμένων υπηρεσιών από το δημόσιο.</p> <p>Παράλληλα, οι ΤΠΕ δεν αξιοποιούνται επαρκώς για την ανάπτυξη και προώθηση δυναμικών τομέων της οικονομίας της ΠΔΕ, όπως οι τομείς εξειδίκευσης της ΠΣΕΕ. Η κρίση της πανδημίας του COVID-19 ανέδειξε την ανάγκη προώθησης της ψηφιακής και τεχνολογικής ωριμότητας των φορέων και επιχειρήσεων, και επιτάχυνε τις διαδικασίες ψηφιοποίησης σε όλα τα επίπεδα: στην οικονομία, στη λειτουργία του κράτους και την καθημερινότητα.</p> <p>Η αύξηση της χρήσης του Διαδικτύου και των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις, και ιδιαίτερα τις μικρομεσαίες, θα συμβάλει ουσιαστικά στην αντιμετώπιση του χάσματος, με δεδομένο πως μόλις το 82% των επιχειρήσεων στην ΠΔΕ διαθέτουν σύνδεση στο Διαδίκτυο, μόλις 17% έχουν εισάγει λύσεις</p>

		<p>τεχνολογίας σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας, και μόνο 10% είναι σε θέση να διεκπεραιώσουν παραγγελίες ή ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω Διαδικτύου.</p> <p>Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Έξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025, τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2021 – 2025, και τους Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με τις πολιτικές των τομεακών προγραμμάτων ΕΠΑΝΕΚ και Ψηφιακός Μετασχηματισμός.</p>
	<p><i>ΕΣ1iii ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων</i></p>	<p>Η εξέλιξη του ΑΕΠ και βασικών οικονομικών μεγεθών της ΠΔΕ αντικατοπτρίζει τον αναμενόμενο οικονομικό κύκλο της παραγωγικής δραστηριότητας της χώρας, συμπεριλαμβανομένων και περιόδων με υφεσιακές επιδράσεις όπως η κρίση του 2008, αλλά και τα ιδιαίτερα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της περιφερειακής οικονομίας. Μεταξύ αυτών, η κυριαρχία παραγωγικών δραστηριοτήτων χαμηλής προστιθέμενης αξίας, και η μειωμένη εξωστρέφεια των προϊόντων και υπηρεσιών.</p> <p>Η ΠΔΕ σημείωσε αύξηση εξαγωγών κατά 4.9% στο διάστημα 2014-2018, καταλαμβάνοντας την 11^η θέση μεταξύ των 12 Περιφερειών που πέτυχαν αύξηση της εξαγωγικής τους δραστηριότητας (ΙΕΕΣ/ΣΕΒΕ, 2020). Το ποσοστό επιχειρήσεων της ΠΔΕ που εξάγουν προϊόντα ή υπηρεσίες ανέρχεται στο 9,4%, και η ΠΔΕ συμμετείχε κατά 1,1% στις συνολικές ελληνικές εξαγωγές (άνευ πετρελαιοειδών), καταλαμβάνοντας την όγδοη θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, πίσω από την Κρήτη (1,3%) και μπροστά από την Ήπειρο (0,8%).</p> <p>Με τις επιπτώσεις της πανδημίας του COVID-19 στην παραγωγική δραστηριότητα να μην μπορούν ακόμα να αποτιμηθούν πλήρως, προκύπτει ως προτεραιότητα η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της ανταγωνιστικότητας, εξωστρέφειας και ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων, και η προσαρμογή τους στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης και τις απαιτήσεις της «Πράσινης Συμφωνίας» της Ε.Ε., λαμβάνοντας υπόψη τους τομείς της περιφερειακή διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση και τομείς που θα αναδυθούν μέσα από τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο.</p> <p>Επιπλέον, προβλέπεται η στήριξη των ΜΜΕ με επιχορηγήσεις για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, οι οποίες θα προκύψουν από ενδεχόμενες μη προβλέψιμες αιτίες. Επίσης, η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος της ΠΔΕ, και η σύνδεσή του με τομείς όπου η Περιφέρεια διατηρεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως ο πολιτισμός, η πράσινη ανάπτυξη και η Γαλάζια Οικονομία.</p> <p>Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Έξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τους Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές</p>

		επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με τις πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ.
	<i>ΕΣ1 in ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα</i>	<p>Στην ΠΔΕ συγκεντρώνεται σημαντικό και ικανό επιστημονικό και τεχνικό ανθρώπινο δυναμικό, που της προσδίδει σημαντικό πλεονέκτημα σε ό,τι έχει να κάνει με την ψηφιακή μετάβαση και την προσαρμογή στην 4η Βιομηχανική Επανάσταση. Ωστόσο, οι επιδόσεις της ΠΔΕ, όπως και της υπόλοιπης χώρας, σε θέματα ποιότητας και παραγωγικότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου υπολείπονται σημαντικά σε σχέση με τις επιδόσεις των υπόλοιπων Περιφερειών της Ε.Ε.</p> <p>Η Ελλάδα έχει χαμηλότερες επιδόσεις σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες στους δείκτες που συνθέτουν τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Δεξιοτήτων (CEDEFOP, 2019), και πιο συγκεκριμένα στην ανάπτυξη δεξιοτήτων (43/100), στην αξιοποίηση των δεξιοτήτων (45/100) και στην αντιστοίχιση των προσφερόμενων δεξιοτήτων με τις ζητούμενες (17/100). Επιπλέον, με βάση το Δείκτη Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF 2017-2018), η Ελλάδα καταλαμβάνει την 82η θέση μεταξύ 141 χωρών στον υποδείκτη δεξιοτήτων του υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού, σημειώνοντας μάλιστα και πτώση κατά 19 θέσεις από το 2017.</p> <p>Η έλλειψη ψηφιακών και άλλων δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που σχετίζονται με την καινοτομία, την πράσινη και βιομηχανική μετάβαση έχει αρνητική επίδραση στην απασχολησιμότητα καθώς και στην ανάπτυξη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων. Προωθείται λοιπόν, η κάλυψη των αναγκών σε δεξιότητες στο πλαίσιο των κατευθύνσεων και τομέων που θα εξυπηρετούν την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, της βιομηχανικής μετάβασης και της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού.</p> <p>Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Έξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τους Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με τις πολιτικές των τομεακών προγραμμάτων ΕΠΑΝΕΚ και Ψηφιακός Μετασχηματισμός.</p> <p>Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου αναμένεται να συμβάλλουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Δυτικής Ελλάδας, μέσω της εκπαίδευσης και κατάρτισης σε δεξιότητες αιχμής, σε οριζόντιες και σε κλαδικές εξειδικεύσεις, και ιδίως στους τομείς υψηλής έντασης γνώσης.</p>
ΣΠ2: Μια πιο πράσινη, χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μεταβατική προς την οικονομία μηδενικών εκπομπών άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της πρόωξης της	<i>ΕΣ 2i Πρόωθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου</i>	Το μοτίβο ενεργειακής κατανάλωσης στην ΠΔΕ δεν διαφέρει σημαντικά από αυτό των υπολοίπων περιφερειών. Ταυτόχρονα, τόσο λόγω μεγαλύτερης συγκέντρωσης πληθυσμού, όσο και μεταποιητικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, η μεγαλύτερη ενεργειακή κατανάλωση σημειώνεται στην ΠΕ Αχαΐας, ακολουθούμενη από την ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας και την ΠΕ Ηλείας (ΕΛΣΤΑΤ, 2013, ΠΔΕ, 2020).

<p>καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.</p>		<p>Το μεγαλύτερο ποσοστό ενέργειας στην ΠΔΕ καταναλώνεται για οικιακή χρήση (1,036,742,000kWh). Σημαντική είναι και η κατανάλωση για εμπορική χρήση (679,695,000kWh), βιομηχανική χρήση (362,408,000kWh) και γεωργική χρήση (233,239,000kWh) (ΕΛΣΤΑΤ, 2013, ΠΔΕ, 2020).</p> <p>Συγκριτικά με άλλες περιφέρειες, η ΠΔΕ εμφανίζει μειωμένη κατανάλωση για βιομηχανική χρήση και αυξημένη για γεωργική, αναδεικνύοντας και με αυτό τον τρόπο ότι το υφιστάμενο παραγωγικό πρότυπο εστιάζει περισσότερο στον πρωτογενή τομέα και λιγότερο στον δευτερογενή. Ακόμη, οι πολίτες της Δυτικής Ελλάδας καταναλώνουν περισσότερη ενέργεια για οικιακή χρήση, ειδικά έναντι των περιφερειών που διαθέτουν δίκτυο φυσικού αερίου, το οποίο κατ' ελάχιστον παρέχει τη δυνατότητα πολύ οικονομικότερης θέρμανσης και θέρμανσης νερού για τη μέση οικία.</p> <p>Η ενεργειακή κατανάλωση του κτιριακού τομέα παραμένει υψηλή σε εθνικό επίπεδο, καθώς αντιπροσωπεύει το 41% (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020) της συνολικής τελικής κατανάλωσης ενέργειας. Αυτό οφείλεται τόσο στη μεγάλη ηλικία του κτιριακού αποθέματος, το οποίο παρουσιάζει μηδενικό ή χαμηλό επίπεδο θερμομόνωσης/ ενεργειακών προδιαγραφών, όσο και στο υψηλό ποσοστό νοικοκυριών για τα οποία δεν πληρούνται οι συνθήκες θερμικής άνεσης. Σημειώνεται ότι στην παρούσα φάση υλοποιείται η εκπόνηση του Σχεδίου Ενεργειακής Απόδοσης (ΣχΕΑ) με καταγραφή των ενεργειακών καταναλώσεων για τα κτίρια της ΠΔΕ, είναι σε εξέλιξη η ανάπτυξη του Συστήματος ενεργειακής διαχείρισης ISO 50001 και υλοποιείται η έκδοση των πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης (ΠΕΑ) για τα 3 κτίρια – διοικητήρια.</p> <p>Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία του ΚΑΠΕ (2017) στην ΕΕ καταναλώνουμε το 16% της ηλεκτρικής ενέργειας για φωτισμό (ιδιωτικό και δημόσιο). Η εφαρμογή προγραμμάτων μείωσης στην κατανάλωση ενέργειας μπορούν να οδηγήσουν σε εξοικονόμηση άνω του 60%.</p>
	<p><i>ΕΣ2ii Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001 [1], συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που ορίζονται σε αυτήν</i></p>	<p>Το ενεργειακό μείγμα της Ελλάδας, ως προς την εγκατεστημένη ισχύ, κυριαρχείται από το λιγνίτη, το φυσικό αέριο και την υδροηλεκτρική ενέργεια. Τα αντίστοιχα μερίδια το 2019 ήταν 22% για το λιγνίτη, 28% για το φυσικό αέριο, 18% για την υδροηλεκτρική ενέργεια και 32% για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά στην ανάπτυξη των ΑΠΕ (κυρίως της αιολικής και της ηλιακής με χρήση φωτοβολταϊκών). Η χώρα πέτυχε τον στόχο για το 2020 που έθεσε η Οδηγία της ΕΕ για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Εντούτοις, εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το πετρέλαιο και τον άνθρακα.</p> <p>Σε περιφερειακό επίπεδο, η Δυτική Ελλάδα, δεδομένης της θέσης της και της γεωμορφολογίας, διαθέτει ένα αρκετά μεγάλο απόθεμα φυσικού πλούτου γεγονός που της προσδίδει μεγάλες δυνατότητας ανάπτυξης των ΑΠΕ. Συνολικά, η ΠΔΕ παράγει το 20% της ισχύς της χώρας, ενώ διαθέτει το 11,2% του συνόλου των σταθμών. Σε σχέση με το εθνικό επίπεδο η συνολική εγκατεστημένη ισχύς στην ΠΔΕ ηλιακής ενέργειας καταλαμβάνει το 14,32%, αιολικής ενέργειας το 6,5%, βιομάζας 3,24% και υδροηλεκτρικής ενέργειας 19,94%.</p>

Σύμφωνα με το πληροφοριακό δελτίου ΑΠΕ&ΣΗΘΥΑ (Μάιος 2021) η ΠΔΕ επιδεικνύει τις ακόλουθες ενδεικτικές επιδόσεις:

Τεχνολογία	Ενέργεια (MWh)	Εγκατεστημένη Ισχύς (MW)	Συντελεστής Φόρτισης
Φωτοβολταϊκοί Σταθμοί	50996	303,30	23%
Χερσαία Αιολικά	53086	363,85	20%
ΜΥΗΣ	6220	49,83	17%
Βιοαέριο/βιομάζα	1058	5,50	26%

(πηγή ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ, Μάιος 2021)

Ο κλάδος της ηλεκτροπαραγωγής, λόγω του λιγνίτη, αποτελεί το μεγαλύτερο κλάδο εκπομπής ρύπων, καθώς ευθύνεται για ποσοστό υψηλότερο του 35% (ΥΠΕΝ, 2019) των ισοδύναμων εκπομπών CO₂ επί του συνόλου της χώρας (95,4 Mt το 2017) (Έκθεση Κατάστασης Περιβάλλοντος, 2019). Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις δέκα χώρες του ΟΟΣΑ με τη μεγαλύτερη ένταση άνθρακα λόγω της έντονης εξάρτησης από τον άνθρακα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και από το πετρέλαιο για τις μεταφορές, τη θέρμανση και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε πολλά νησιά. Προβληματισμό για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας προκαλεί η υψηλή και αυξανόμενη εξάρτηση της χώρας από εισαγόμενες πηγές ενέργειας, κυρίως πετρέλαιο και φυσικό αέριο, οι οποίες ανήλθαν από 61,5% κατά το 2013 σε 70,5% το 2018 (έναντι 55,1% στην ΕΕ28) (Eurostat, 2018).

Η πολυδιάστατη συνεισφορά της διεσπαρμένης παραγωγής συστημάτων ΑΠΕ είναι αναμφισβήτητη, με αποτέλεσμα να κρίνεται επιτακτική η διατήρηση και επέκταση των σχημάτων αυτοπαραγωγής και ενεργειακού συμψηφισμού που ήδη εφαρμόζονται. Προς αυτή την κατεύθυνση, το σχήμα των Ενεργειακών Κοινοτήτων θεωρείται σημαντικό εργαλείο για την ενδυνάμωση του ρόλου των τοπικών κοινωνιών και των καταναλωτών. Επιπρόσθετα, θα στηριχθεί η υιοθέτηση νέων-έξυπνων τεχνολογιών με έμφαση στην αξιοποίηση της απορριπτόμενης θερμότητας, παράλληλα με γενικότερες δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στη λειτουργία των αστικών περιοχών (π.χ. εξοικονόμηση ενέργειας στο δίκτυο οδο φωτισμού).

ΕΣ2in Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, και της ανθεκτικότητας στην πρόληψη κινδύνων καταστροφών, λαμβάνοντας

Η εκπόνηση του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έχει προχωρήσει στον προσδιορισμό και την ιεράρχηση των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής της Περιφέρειας στις επερχόμενες αλλαγές. Με βάση την εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών στην ΠΔΕ προκύπτει ότι το κλίμα της

	<p><i>υπόψη τις προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα</i></p>	<p>Περιφέρειας θα είναι τις επόμενες δεκαετίες πιο θερμό και πιο ξηρό, με σημαντική μείωση των βροχοπτώσεων και χιονοπτώσεων και με αύξηση της συχνότητας εμφάνισης ακραίων φαινομένων (κυρίως ξηρασία, πλημμύρες και κύματα καύσωνα). Στις κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν την περιφέρεια συγκαταλέγεται και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας. Μέσω των αποτελεσμάτων της ανάλυσης κλιματικής τρωτότητας τομέων και γεωγραφικών περιοχών της Περιφέρειας Δυτικής εκτιμήθηκαν οι άμεσες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους διαφορετικούς τομείς του περιβάλλοντος, της οικονομικής και της κοινωνικής δραστηριότητας στην ΠΔΕ.</p> <p>Στο πλαίσιο του του ΕΣ2ι του ΠΕΠ θα δοθεί προτεραιότητα σε επιλεγμένες τομεακές πολιτικές προσαρμογής, με έμφαση στα θέματα κινδύνου πλυμμήρας (ποτάμια και ακτές), της διάβρωσης των ακτών και δράσεις πρακολούθησης και ευαισθητοποίησης – ενημέρωσης της κοινωνίας. Στην κατεύθυνση αυτή είναι αναγκαία η κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης της ΠΔΕ με ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής, η προώθηση δράσεων αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών, η προστασία των εδαφών από τη διάβρωση, η ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις.</p> <p>Ο προτεινόμενος σχεδιασμός περιλαμβάνει δράσεις και μέτρα που στοχεύουν κατά προτεραιότητα στην αποφυγή των επιπτώσεων, στη μείωση της έντασης και έκτασης των επιπτώσεων και στην αποκατάσταση αυτών. Το ΠΕΠ σε συνέργεια με το ΠεΣΠΚΑ, το ΕΣΕΚ, το τομεακό πρόγραμμα ΠΕΚΑ, το ΕΣΠΑ 21-27 και τον πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του ΕΣΑΑ και ειδικότερα τους άξονες 1.2 και 1.4.</p>
	<p><i>ΕΣ2ν Προώθηση της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων</i></p>	<p>Προτεραιότητα του ΠΕΠ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 αποτελεί η βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων με συμπλήρωση και αναβάθμιση των υποδομών και έμφαση στις περιοχές που εμφανίζουν υποβαθμισμένη ποιότητα και ανεπάρκεια.</p> <p>Λαμβάνεται υπόψη για τον σχεδιασμό των δράσεων του ΠΕΠ ότι στο πλαίσιο αναδιοργάνωσης και ενίσχυσης του τομέα των υδάτινων πόρων προβλέπεται η δημιουργία ενός ενιαίου ρυθμιστικού φορέα σε εθνικό επίπεδο (ΕΣΠΑ 21-27). Η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση έχει περιγραφεί στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η εφαρμογή και υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Λυμάτων σε οικισμούς α', β', γ' προτεραιότητας αποτελεί άμεση προτεραιότητα. Η χρηματοδότηση των αναγκών σε μικρότερους οικισμούς με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (σε τουριστικές και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές με έμφαση σε μικρά νησιά) θα υλοποιηθεί στη βάση εγκεκριμένου επιχειρησιακού σχεδίου. Μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα του νερού (πόσιμο νερό και λύματα) θα αντιμετωπίζονται – όπου είναι εφικτό - με ένα ολιστικό τρόπο. Η συγκεκριμένη προσέγγιση είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της οικονομικής βιωσιμότητας των επενδύσεων και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς στους πολίτες.</p>

		<p>Η ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων μπορεί να επιτευχθεί μέσω της υλοποίησης παρεμβάσεων αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των δικτύων υδροδότησης, καθώς και συμπληρωματικών έργων υποδομής για τη διασφάλιση επαρκούς πόσιμου νερού για όλες τις περιοχές της Δυτικής Ελλάδας. Θα επιδιωχθεί, επίσης, η εξοικονόμηση νερού μέσω της υλοποίησης δράσεων ευαισθητοποίησης των πολιτών, καθώς και της αξιοποίησης νέων τεχνολογιών για την ενίσχυση του συστήματος ελέγχου διαρροών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις παραλιακές ζώνες που εμφανίζουν ποιοτικά και ποσοτικά ζητήματα υδάτινων πόρων.</p> <p>Επίσης, προτεραιότητα της νέας ΠΠ παραμένει η αναβάθμιση δικτύου αποχέτευσης. Η κατεύθυνση θα πρέπει όμως να συνδυαστεί με τη διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης της υλούς, καθώς αποτελεί παραπροϊόν υψηλής προστιθέμενης αξίας και οι δυνατότητες διάθεσής της παραμένουν αναξιοποίητες, αποτελώντας δυνητικό πεδίο ανάπτυξης της πράσινης οικονομίας.</p>
	<p><i>ΕΣΣνι Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία</i></p>	<p>Η περίοδος 2015-2020 αποτέλεσε ορόσημο για την ΕΕ και στο πεδίο της διαχείρισης των αποβλήτων, καθώς σηματοδότησε την απόφαση για μετάβαση από το υφιστάμενο γραμμικό μοντέλο σε μια Κυκλική Οικονομία με στόχο τη βιώσιμη διαχείριση υλικών και την ελαχιστοποίηση των τελικών αποβλήτων. Από αυτήν τη σκοπιά η ανάγκη τροποποιήσεων / επικαιροποιήσεων των υφιστάμενων στρατηγικών τόσο σε εθνικό όσο και περιφερειακό επίπεδο κρίνεται ως απαραίτητη. Η τελευταία τροποποίηση του του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Δυτικής Ελλάδας εκπονήθηκε το 2016.</p> <p>Η αναγκαιότητα αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ Δυτικής Ελλάδας προκύπτει από την ανάγκη εναρμόνισης του σχεδιασμού με το σύνολο των θεσμικών εξελίξεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, την ανάγκη αξιολόγησης της μέχρι σήμερα υλοποίησης των προβλεπόμενων έργων και δράσεων αλλά και της διαμόρφωσης προτάσεων για την επίτευξη τόσο των υφιστάμενων όσο και των νέων στόχων στη διαχείριση των αποβλήτων. Με βάση τις νέες κατευθύνσεις αλλά και τον υφιστάμενο ΠΕΣΔΑ, η Περιφέρεια στοχεύει στην ολοκλήρωση των αναγκαίων δράσεων για την ενίσχυση της διαλογής στην πηγή (βιοαπόβλητα, συσκευασίες κλπ) και την ανακύκλωση σε όλα τα είδη των αποβλήτων που παράγονται στην Περιφέρεια, την προώθηση της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, καθώς και των απαιτούμενων υποδομών διαχείρισης και επεξεργασίας Στερεών αποβλήτων στη Δυτική Ελλάδα. Προτεραιότητα αποτελεί επίσης η ενίσχυση της συμμετοχής των καταναλωτών μέσω δράσεων ευαισθητοποίησης για την επιτάχυνση της μετάβασης από το γραμμικό μοντέλο ανάπτυξης στο αντίστοιχο της κυκλικής οικονομίας, μέσω της προώθησης καινοτόμων μορφών κατανάλωσης (συνεργατική οικονομία).</p> <p>Ειδικότερα, το ΠΕΠ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας θα εστιάσει στην ανάπτυξη Πράσινων Σημείων και τόπων ανακύκλωσης υλικών, αντικειμένων και εξοπλισμού για ανακύκλωση ή για επαναχρησιμοποίηση. Μέριμνα για την ενσωμάτωση δράσεων προώθησης της κυκλικής οικονομίας σε περιφερειακό επίπεδο θα υιοθετηθεί και όσον αφορά στον σχεδιασμό των στρατηγικών ΟΧΕ και ΒΑΑ που θα υλοποιηθούν την περίοδο 2021-2027 στην Δυτική Ελλάδα.</p>

		<p>Ο προτεινόμενος σχεδιασμός περιλαμβάνει δράσεις και μέτρα που στοχεύουν κατά προτεραιότητα στην αποφυγή των επιπτώσεων, στη μείωση της έντασης και έκτασης των επιπτώσεων και στην αποκατάσταση αυτών. Το ΠΕΠ σε συνέργεια με το ΠεΣΠΚΑ, το ΕΣΕΚ, το τομεακό πρόγραμμα ΠΕΚΑ, το ΕΣΠΑ 21-27 και τον πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του ΕΣΑΑ.</p>
	<p><i>ΕΣ2νii Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, περιλαμβάνοντας και τις αστικές περιοχές, και τη μείωσης όλων των μορφών ρύπανσης</i></p>	<p>Η Δυτική Ελλάδα διαθέτει πλούσια βιοποικιλότητα καθώς και μεγάλο αριθμό προστατευόμενων περιοχών. Συνοπτικά, αναφέρεται ότι καταγράφονται συνολικά 34 περιοχές ενταγμένες στον αναθεωρημένο Εθνικό Κατάλογο του δικτύου Natura 2000, 4 Εθνικά Πάρκα, καταφύγια άγριας ζωής, αισθητικά δάση, Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης, Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, υγροτόπους διεθνούς σημασίας Ramsar κλπ (ΠΔΕ, 2021).</p> <p>Στον τομέα αυτό, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας θα προωθήσει συγκεκριμένες δράσεις, σε συνέργεια με τις συνολικές πολιτικές που θα προωθηθούν από το αρμόδιο τομεακό πρόγραμμα ΠΕΚΑ στην κατεύθυνση υλοποίησης τόσο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα, όσο και του Σχεδίου Εθνικής Στρατηγικής για τα Δάση. Οι δράσεις θα αφορούν σε προβολή, προστασία και ανάδειξη επιλεγμένων μικρής κλίμακας προστατευόμενων περιοχών οικολογικού ενδιαφέροντος / περιοχών NATURA.</p> <p>Στον σχεδιασμό του ΠΕΠ περιλαμβάνονται παρεμβάσεις αστικής αναζωογόνησης, αξιοποιώντας κατά περίπτωση και τα εργαλεία χωρικών επενδύσεων, στοχεύοντας στη βελτίωση και αύξηση των χώρων πρασίνου και στην ποιοτική αναβάθμιση αυτών με βιοκλιματικούς όρους. Προτεραιότητα στις αστικές περιοχές και τους οικισμούς αποτελούν οι παρεμβάσεις με πράσινες και μπλε υποδομές με εφαρμογές λύσεων που βασίζονται στο οικοσύστημα (Nature Based Solutions – NBS).</p> <p>Ο προτεινόμενος σχεδιασμός περιλαμβάνει δράσεις και μέτρα που στοχεύουν κατά προτεραιότητα στην αποφυγή των επιπτώσεων, στη μείωση της έντασης και έκτασης των επιπτώσεων και στην αποκατάσταση αυτών. Το ΠΕΠ σε συνέργεια με το ΠεΣΠΚΑ, το ΕΣΕΚ, το τομεακό πρόγραμμα ΠΕΚΑ, το ΕΣΠΑ 21-27 και τον πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του ΕΣΑΑ και ειδικότερα τον άξονα 1.4.</p>
ΣΠ3	<p><i>ΕΣ3i ανάπτυξη βιώσιμου, ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς και διατροφικού ΔΕΔ-Μ</i></p>	<p>Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέχει στρατηγική γεωγραφική θέση συνδέοντας την Πελοπόννησο με τη Στερεά Ελλάδα και την Ήπειρο και αποτελεί μία εκ των κυριότερων πυλών της χώρας, θεωρούμενη ως η Δυτική Πύλη της Ελλάδας προς την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη γενικότερα. Το οδικό της δίκτυο είναι εκτεταμένο και βελτιώνεται συνεχώς (με την στήριξη και της ΕΕ στο πλαίσιο των διαδοχικών προγραμματικών περιόδων). Σε σχέση με το εθνικό χωρικό σύστημα, η Περιφέρεια τείνει να μετατραπεί σε σταυροδρόμι συνδυασμένων μεταφορών και περιοχή σύγκλισης των δύο εθνικών - διεθνών αξόνων ανάπτυξης, του ΠΑΘΕ και της Ιόνιας Οδού (Δυτικός Άξονας).</p> <p>Μέσω του περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται η ολοκλήρωση οδικών έργων του δικτύου ΔΕΔΜ εντός της Περιφέρειας για την περαιτέρω ανάπτυξη / αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ με</p>

		<p>στόχο την άρση τυχόν προβληματικών προσβάσεων σε κάθε είδους υπηρεσίες. Στο πλαίσιο του ΕΣ 3i περιλαμβάνεται η ολοκλήρωση έργων (οδικών, σιδηροδρομικών και λιμενικών υποδομών) του ΔΕΔ-Μ της ΠΠ 2014 – 2020 σύμφωνα και με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και την περιφερειακή εξειδίκευσή του.</p>
	<p><i>ΕΣ3ii Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης πρόσβασης στο ΔΕΔ-Μ και της διασυνοριακής κινητικότητας</i></p>	<p>Μέσω του περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται η ολοκλήρωση των οδικών συνδέσεων ενδοπεριφερειακής και σημασίας, αλλά και η στήριξη δράσεων για την οδική ασφάλεια (όπως συστήματα παροχής πληροφόρησης χρηστών του οδικού δικτύου, δράσεις παθητικής οδικής ασφάλειας κλπ), λαμβάνοντας υπόψη τα σημαντικά αστικά, εμπορικά/οικονομικά κέντρα και περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και τουριστικού ενδιαφέροντος που διαθέτει η Περιφέρεια, στα οποία θα πρέπει να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη πρόσβαση και κινητικότητα.</p> <p>Επιπλέον μέσω του Προγράμματος επιδιώκεται και η ανάδειξη της πολυτροπικής κινητικότητας στην Περιφέρεια μέσω παρεμβάσεων αναβάθμισης λιμένων και ανάπτυξης δικτύου υδατοδρομίων.</p> <p>Το Πρόγραμμα βασίζεται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και την περιφερειακή διάσταση αυτού, στην Εθνική Λιμενική Πολιτική 2020-2030 και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics μεταφορών.</p>
ΣΠ4 (ΕΤΠΑ)	<p><i>(ii) Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης</i></p>	<p>Στην Περιφέρεια ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (25-64) με υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (τριτοβάθμια εκπαίδευση) ανέρχεται στο 23,8% έναντι 30.9% της χώρας και 30.5% της ΕΕ27 (ΟΟΣΑ 2020).</p> <p>Μέσω του Προγράμματος επιδιώκεται η δημιουργία νέων ή η αναβάθμιση υφιστάμενων δομών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, η δημιουργία νέων ή ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση υφιστάμενων δομών εγκαταστάσεων Α & Ββάθμιας Εκπαίδευσης, ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών και εξοπλισμού μονάδων Γβάθμιας Εκπαίδευσης καθώς και δομών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Η δημιουργία υποδομών εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης αναμένεται να αυξήσει την πρόσβαση του πληθυσμού της ΠΔΕ σε σχετικές υπηρεσίες.</p> <p>Έμφαση θα δοθεί και στην βελτίωση της πρόσβασης ΑμεΑ σε υποδομές εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με στόχο την βελτίωση δυνατοτήτων ένταξης τους στην αγορά εργασίας.</p> <p>Το Πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη τις κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» (European Child Guarantee), καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού.</p>
	<p><i>(iii) Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων,</i></p>	<p>Παρά το γεγονός ότι έχει βελτιωθεί η ικανότητα του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας για την προστασία από τη φτώχεια και έχει υποστηριχθεί η πρόσβαση ευπαθών ομάδων σε τοπικές κοινωνικές υπηρεσίες όπως τα Κέντρα Κοινότητας, παραμένουν σημαντικές προκλήσεις ιδίως σε θέματα</p>

	<p><i>νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες</i></p>	<p>υποδομών – ολοκληρωμένων μέτρων για συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες, στα οποία διαφαίνεται ότι το θέμα της στέγασης επηρεάζει την αποτελεσματικότητα των λοιπών κοινωνικών υπηρεσιών.</p> <p>Μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος επιδιώκεται η δημιουργία νέων και ο εκσυγχρονισμός υφιστάμενων δομών Ένταξης, Φροντίδας και Κοινωνικής Πρόνοιας για Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες και ΑμεΑ και προβλέπονται παρεμβάσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες σε σημεία τοπικού ενδιαφέροντος, σε κοινόχρηστους χώρους αναψυχής (πάρκα, πλατείες κλπ.), σε δομές πολιτισμού, αθλητισμού κλπ. Επίσης μέσω του Προγράμματος επιδιώκεται η βελτίωση υφιστάμενων υποδομών ή δημιουργία νέων για περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως Ρομά, προκειμένου να αυξήσουν το επίπεδο ποιότητας ζωής και να βελτιώσουν την πρόσβασή τους σε αναγκαίες κοινωνικές-αθλητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες για τους ίδιους και για τον οικογενειακό τους περίγυρο.</p> <p>Οι δράσεις που προβλέπεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ειδικού στόχου λαμβάνουν υπόψη την Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά 2021-2027 καθώς και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027.</p>
	<p><i>(iv) Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες</i></p>	<p>Παρά τις σημαντικές προσπάθειες να βελτιωθεί η ικανότητα του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας για υπηκόους τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών, παραμένουν σημαντικές προκλήσεις ιδίως σε θέματα υποδομών και ολοκληρωμένων μέτρων υποστήριξης μεταξύ των οποίων διαφαίνεται ότι το θέμα της στέγασης επηρεάζει την αποτελεσματικότητα των λοιπών κοινωνικών υπηρεσιών.</p> <p>Μέσω του Προγράμματος επιδιώκεται η βελτίωση υποδομών ή δημιουργία νέων για περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως Μετανάστες, Πρόσφυγες, Αιτούντες Άσυλο κλπ. Οι δράσεις που θα αναληφθούν στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027 καθώς και την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών.</p>
	<p><i>(v) Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται</i></p>	<p>Η ανάπτυξη υποδομών υγειονομικής περίθαλψης είναι ιδιαίτερα επιβεβλημένη για μια σειρά λόγους που συνδέονται με την γεωμορφολογία και την κοινωνική κατάσταση της Περιφέρειας.</p> <p>Τα στοιχεία Eurostat (2019β) δείχνουν ότι το 7% του πληθυσμού της Δυτ. Ελλάδος δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, γεγονός που αποτελεί σημαντικό πρόβλημα όπως επίσης πρόβλημα αποτελούν οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, είτε λόγω κοινωνικοοικονομικών, είτε λόγω γεωγραφικών χαρακτηριστικών (όπως πχ η ύπαρξη σημαντικού αριθμού ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών με μειωμένη πρόσβαση των κατοίκων τους σε υπηρεσίες υγείας).</p> <p>Οι υποδομές υγείας/πρωτοβάθμιας περίθαλψης είναι εκτός των άλλων απαραίτητες καθώς η γήρανση αποτελεί ένα σημαντικό ζήτημα στην Δυτ. Ελλάδα, δεδομένου ότι το ποσοστό άνω των 70 ετών</p>

	<p><i>στην οικογένεια και την τοπική κοινότητα</i></p>	<p>(15.4%, απογρ. 2011) είναι υψηλότερο σε σύγκριση με το ελληνικό ή το ευρωπαϊκό επίπεδο της ΕΕ και έχει επίσης αυξηθεί σημαντικά (2,6%) κατά τη διάρκεια της κρίσης.</p> <p>Μέσω του Προγράμματος επιδιώκεται η ενίσχυση και επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων και ο εκσυγχρονισμός/αναβάθμιση του υγειονομικού εξοπλισμού των Δομών Υγείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από την υγειονομική κρίση.</p> <p>Το Πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη τον Εθνικό Σχεδιασμό στον τομέα της Υγείας (Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025).</p>
	<p><i>(vi) Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία</i></p>	<p>Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά, αρχαιολογικοί χώροι κλπ.) μπορούν να προσφέρουν δυνατότητες οικονομικής ανάπτυξης, οι οποίες θα ενισχύσουν ταυτόχρονα και την κοινωνική συνοχή. Έχει επιβεβαιωθεί πως ο τουρισμός και ο πολιτισμός, συμβάλλουν σημαντικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Με βάση τα ανωτέρω, απαιτείται η προώθηση, ανάπτυξη και αναβάθμιση δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα σε τομείς όπως ο πολιτισμός και ο τουρισμός, με στόχο την ενίσχυση του κοινωνικού ιστού της Περιφέρειας (με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες) παράλληλα με την τοπική ανάπτυξη και στήριξη της περιφερειακής οικονομίας.</p> <p>Μέσω του Προγράμματος προβλέπονται παρεμβάσεις δημιουργίας ή/και αναβάθμισης υποδομών αναψυχής/ τουρισμού σε περιοχές περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος.</p>
<p>ΣΠ4: (ΕΚΤ)</p>	<p><i>(α) Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας</i></p>	<p>Η ΕΕ έχει θέσει ως στόχο το 78% των ατόμων ηλικίας 20 έως 64 ετών έως το 2030 θα πρέπει να εργάζονται.</p> <p>Η σημαντική αύξηση του μεγέθους της μισθωτής εργασίας το 2020 στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας (55,7%), δεν φαίνεται να έχει αντίκτυπο στον αριθμό των ανέργων καθώς οι εργαζόμενοι μισθωτοί συνεχίζουν να υπολείπονται έναντι των ανέργων. (INE ΓΣΕΕ 2021). Αντίθετα, οι άνεργοι με διάρκεια μικρότερη του έτους, μετά το 2013 φαίνεται να μειώνονται κοντά στα επίπεδα του 2010 από το 2017. Από τα μέσα του 2019 ο αριθμός των ανέργων με διάρκεια μικρότερη του έτους που δεν αναζητούν εργασία μηδενίζεται (INE ΓΣΕΕ 2021). Η ύφεση που αναμένεται να ακολουθήσει την υγειονομική κρίση (covid-19) αναμένεται να αυξήσει τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες που διαπιστώνονται Δυτική Ελλάδα και να επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον.</p> <p>Στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων (του ΣΠ 5) κρίνεται αναγκαία η ενσωμάτωση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης, συμβουλευτικής, κατάρτισης, πρακτικής άσκησης κλπ) προκειμένου να ενισχυθεί ο αντίκτυπος των εν λόγω παρεμβάσεων στον πληθυσμό των περιοχών που καλύπτονται από τις εν λόγω χωρικές στρατηγικές.</p>

	<p><i>(στ) Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περαιτέρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες</i></p>	<p>Είναι αναγκαία η εφαρμογή παρεμβάσεων για την βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος με την παροχή ίσων ευκαιριών ανάπτυξης για όλους. Απαιτείται αύξηση της συμμετοχής στην εκπαίδευση των παιδιών προερχόμενων από ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και στην εκπαίδευση των παιδιών ΑμεΑ, παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί.</p> <p>Ο Ψυλώνας Ευρωπαϊκών Δικαιωμάτων προβλέπει το δικαίωμα στην εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλη τη διάρκεια του βίου ενός ατόμου. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται αναγκαία η ανάληψη μέτρων για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων στις βαθμίδες εκπαίδευσης.</p> <p>Επιπλέον, η συμπεριληπτική εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υστερεί σημαντικά στην χώρα (Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας Ε.Σ.Α.με.Α).</p> <p>Μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος έμφαση θα δοθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Στην συμμετοχή στην εκπαίδευση των παιδιών προερχόμενων από ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού όπως είναι τα ΑμεΑ - Στην υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση <p>Οι ανωτέρω παρεμβάσεις λαμβάνουν υπόψη και τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού, καθώς και τις αρχές για τα άτομα με αναπηρία του Ευρωπαϊκού Ψυλώνα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για τα άτομα με αναπηρία.</p> <p>Οι δράσεις που προβλέπεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ειδικού στόχου λαμβάνουν υπόψη την Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027.</p>
	<p><i>(η) Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες</i></p>	<p>Στην Περιφέρεια στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020 εκπονήθηκε Στρατηγικός σχεδιασμός για την Κοινωνική Ένταξη (ΠΕΣΚΕ) μέσω του οποίου χρηματοδοτείται πλήθος παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ λειτουργεί και Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης.</p> <p>Για την Δυτ. Ελλάδα με βάση τον ΟΟΣΑ (2019γ) προκύπτει ότι υπάρχει σημαντικό κενό που πρέπει να καλυφθεί ως προς την πρόσβαση του πληθυσμού στην εκπαίδευση και την απασχόληση. Το</p>

		<p>ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων ως προς τους ανέργους της Περιφέρειας αντίστοιχα ανήλθε σε 71,6%, υψηλότερο του εθνικού (70.1%) και 2,1 φορές υψηλότερο της ΕΕ27 (33,6%).</p> <p>Προτεραιότητα αποτελεί η εφαρμογή ενεργητικών δράσεων (εξατομικευμένη συμβουλευτική καθοδήγηση, κατάρτιση, πρακτική άσκηση σε θέσεις εργασίας, πιστοποίηση προσόντων, επιδοτούμενη απασχόληση, ενίσχυση νέων ελεύθερων επαγγελματιών και δράσεων κοινωνικής/αλληλέγγυας οικονομίας) για την υποστήριξη της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτ. Ελλάδας με έμφαση στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και λαμβάνουν υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027.</p> <p>Επίσης, έμφαση θα δοθεί και στην συμμετοχή των ΑμεΑ στον αθλητισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς.</p>
	<p><i>(θ) Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών</i></p>	<p>Η εφαρμογή πολύπλευρων ολοκληρωμένων δράσεων για την ενίσχυση της ένταξης των ιδιαίτερα ευάλωτων και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων είναι αναγκαία για την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής. Απαιτείται ενίσχυση των προσπαθειών για την κοινωνική ένταξη μεταναστών. Οι Υπήκοοι Τρίτων Χωρών επίσης ως προς το επίπεδο διαβίωσης, βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή θέση.</p> <p>Οι Υπήκοοι Τρίτων Χωρών (ΥΤΧ) επίσης ως προς το επίπεδο διαβίωσης, βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή θέση. Το 2017 σχεδόν ένας στους δύο μετανάστες (43,1%) των γεννημένων σε τρίτες χώρες αντιμετώπιζε κίνδυνο φτώχειας, έναντι 17,4% για τους γηγενείς Έλληνες, ποσοστό πολύ υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ28 για τους γεννημένους σε τρίτες χώρες (30,8%).</p> <p>Μέσω του Προγράμματος προβλέπονται δράσεις ελληνομάθειας καθώς και ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης ΥΤΧ στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού.</p> <p>Οι δράσεις αυτές θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027, καθώς και την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών.</p>
	<p><i>(ι) Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά</i></p>	<p>Η κοινωνικοοικονομική ένταξη των Ρομά αποτελεί βασικό στόχο της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά 2021-2027. Στη Δυτική Ελλάδα καταγράφεται σημαντική πληθυσμιακή συγκέντρωση Ρομά. Ειδικότερα, η Δυτική Ελλάδα είναι η 3η Περιφέρεια (στοιχεία 2017) με τον μεγαλύτερο πληθυσμιακό αριθμό κατοίκων Ρομά (περίπου 15.898), ενώ συγκεντρώνει τους περισσότερους οικισμούς/ καταυλισμούς (65 οικισμοί) συγκριτικά με τις άλλες Περιφέρειες (Ε.Γ. Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά «Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά» 2017 – 2021).</p>

		<p>Στο πλαίσιο αυτό απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια για τους Ρομά οι οποίες σχετίζονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Με τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και τη στέγαση οικογενειών Ρομά σε περιοχές που υπάρχει χωρική συγκέντρωση (Δήμοι Δυτ. Αχαΐας, Γαστούνης, Πύργου, Μεσολογγίου, Αγρινίου, Ερυμάνθου). - Με ενεργητικές πολιτικές για την προώθηση στην απασχόληση. - Την επιδότηση ενοικίου <p>Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού.</p>
	<p><i>(ια) Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες, βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης</i></p>	<p>Η εφαρμογή πολύπλευρων ολοκληρωμένων δράσεων για την ενίσχυση της ένταξης των ιδιαίτερα ευάλωτων και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων είναι αναγκαία για την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής.</p> <p>Η περιοχή γνώρισε μικρή μείωση του πληθυσμού κατά την περίοδο μετά το 2008 και μια αντίστοιχη τάση μείωσης της πυκνότητας του πληθυσμού της, η οποία είναι σημαντικά χαμηλότερη από τον εθνικό και τον μέσο όρο της ΕΕ. Παρά ταύτα η γήρανση στη Δυτική Ελλάδα είναι ένα σημαντικό ζήτημα, καθώς το μερίδιο του πληθυσμού άνω των 70 ετών, είναι υψηλότερο σε σύγκριση με το ελληνικό ή το επίπεδο της ΕΕ και έχει επίσης αυξηθεί σημαντικά (2,6%) κατά τη διάρκεια της κρίσης (ΟΟΣΑ 2020). Τα στοιχεία δείχνουν ότι το 7% του πληθυσμού της Περιφέρειας δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και το ποσοστό του πληθυσμού που κινδυνεύει από τη φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (2018) είναι 44,6% και είναι το μεγαλύτερο ποσοστό συγκριτικά με τις άλλες ελληνικές Περιφέρειες, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας ανέρχεται σε 31,8% (ΟΟΣΑ, 2020).</p> <p>Για τις ευπαθείς ομάδες στο πλαίσιο εξασφάλισης αξιοπρεπούς διαβίωσης απαιτείται η ενίσχυση της λειτουργίας δομών αποϊδρυματοποίησης ιδιαίτερα ευάλωτων ομάδων όπως τα ΑμεΑ και οι Ηλικιωμένοι (Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας, Στέγες Υποστηριζόμενης διαβίωσης, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων κλπ.).</p> <p>Απαιτείται να αυξηθεί ο σχεδιασμός δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα και απόκτησης πρόσβασης σε για την λήψη κοινωνικών υπηρεσιών για τους ηλικιωμένους (15.4% του πληθυσμού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας) που αποτελούν ευάλωτη κοινωνική ομάδα που χρήζει ιδιαίτερης στήριξης και η ανάγκη αυτή θα ενταθεί τα επόμενα έτη.</p> <p>Επιπρόσθετα, όπως αναφέρεται στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα δικαιώματα των ΑμεΑ 2021-2030, τα ΑμεΑ διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (28,4 %) σε σύγκριση με τα άτομα χωρίς αναπηρία (18,4 %). Στο πλαίσιο αυτό, μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος κρίνεται αναγκαίο να στηριχθούν παρεμβάσεις σχετικά με:</p>

		<p>Την παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων για ευπαθείς ομάδες όπως ΑμεΑ, ηλικιωμένοι (Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑμεΑ, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων κλπ.)</p> <p>Την παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες (όπως Κοινωνικά Κέντρα, Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών, κλπ.)</p> <p>Τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη, καθώς και στην υγειονομική περίθαλψη λαμβάνοντας υπόψη και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025.</p> <p>Οι δράσεις που προβλέπεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ειδικού στόχου λαμβάνουν υπόψη την Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027.</p>
	<p><i>(ιβ) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόρων και των παιδιών</i></p>	<p>Σε επίπεδο ΕΕ έχει τεθεί ο στόχος έως το 2030, ο αριθμός των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να μειωθεί κατά τουλάχιστον 15 εκατομμύρια.</p> <p>Η συνέχιση της προσπάθειας για την αντιμετώπιση της Φτώχειας αποτελεί μάχη πρώτης γραμμής. Η επίδοση της Δυτικής Ελλάδας με βάση ευρήματα για τους δείκτες ευημερίας του ΟΟΣΑ (2019γ) καταδεικνύει επίσης ότι υπάρχει σημαντικό κενό που πρέπει να καλυφθεί ως προς την αντιμετώπιση της φτώχειας που ανέρχεται σε υψηλό επίπεδο (44.6% βάσει ΕΛΣΤΑΤ), χαμηλές επιδόσεις όσον αφορά το εισόδημα, την εκπαίδευση, την πρόσβαση σε υπηρεσίες και θέσεις εργασίας τη συμμετοχή των πολιτών, την κοινότητα.</p> <p>Επίσης, ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι αυτό της παιδικής φτώχειας, καθώς με βάση στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ (2019), σε επίπεδο χώρας ανέρχεται σε 21,1%, για παιδιά ηλικίας 0-17 ετών, τιμή υψηλότερη του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Σημειώνεται ότι η φροντίδα και υποστήριξη των παιδιών αποτελεί βασική αρχή του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.</p> <p>Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των μηχανισμών κοινωνικής αλληλεγγύης, αποτελούν βασικές επιλογές για να περιοριστεί η εισοδηματική ανισότητα, ο κίνδυνος φτώχειας και ο κοινωνικός αποκλεισμός. Η διασφάλιση καθολικής πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες, οι δράσεις για την αντιμετώπιση του εκπαιδευτικού και στεγαστικού διαχωρισμού, η ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας με έμφαση στην οικογένεια και την κοινότητα, αποτελούν μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση, παράλληλα με τη δημιουργία και τον εκσυγχρονισμό υποδομών κοινωνικής πρόνοιας και φροντίδας. Στο πλαίσιο των πολιτικών αντιμετώπισης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, σημαντική προτεραιότητα αποτελεί και η στήριξη των δικαιωμάτων των παιδιών.</p> <p>Η ανάληψη σχετικών δράσεων αποτελεί προτεραιότητα για το Περιφερειακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Μείωσης της Φτώχειας και τον</p>

		αντίστοιχο περιφερειακό σχεδιασμό. Επίσης θα ληφθούν υπόψη οι κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» (European Child Guarantee), καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού.
ΣΠ5	<i>ΕΣ 5i. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</i>	<p>Προτεραιότητα του Προγράμματος είναι η προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης μέσα από τον σχεδιασμό νέων και τη συνέχιση υλοποίησης των εγκεκριμένων ΟΧΕ/ΒΑΑ της ΠΠ 2014-2020, και τις ενδεχόμενες αναγκαίες προσαρμογές στις στρατηγικές και τις περιοχές παρέμβασης.</p> <p>Κατά τη νέα Π.Π. προβλέπεται η συνέχιση των ΟΧΕ - ΒΑΑ των πόλεων Πάτρας και Αργινίου, στις οποίες μετέχουν οι Δήμοι της Περιφέρειας με μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού και οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Βασικό πλεονέκτημα για την υλοποίηση των ΟΧΕ-ΒΑΑ στη νέα ΠΠ και ειδικότερα για τη συνέχιση των υφιστάμενων αποτελεί η εμπειρία από την υλοποίησή τους και η τεχνογνωσία που έχει ήδη αποκτηθεί από τις αστικές αρχές. Η υποβολή και έγκριση αναθεωρημένων στρατηγικών είναι αναγκαία για την απρόσκοπτη ολοκλήρωση της υλοποίησης των υφιστάμενων σχεδίων δράσης, για την επικαιροποίησή τους όπου αυτό κριθεί απαραίτητο αλλά και για την εισαγωγή νέων δράσεων για ανάγκες και περιοχές που δεν ήταν δυνατόν να εξυπηρετηθούν από τις υφιστάμενες στρατηγικές. Έμφαση θα δοθεί στη δυνατότητα επέκτασης των περιοχών παρέμβασης αυτών, με την συμμετοχή και νέων γειτονικών δήμων και αντίστοιχη επικαιροποίηση / εμπλουτισμό των Σχεδίων Δράσης στις αναθεωρημένες στρατηγικές.</p>
	<i>ΕΣ 5ii. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και της ασφάλειας σε μη αστικές περιοχές.</i>	<p>Κρίσιμης σημασίας προτεραιότητα στη νέα ΠΠ αποτελεί η κάλυψη αναγκών και γεωγραφικών περιοχών, με τη συνέχιση υφιστάμενων και τον σχεδιασμό και υλοποίηση νέων στρατηγικών. Η στόχευση της περιφέρειας αφορά στην ανάδειξη και την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στις περιοχές που συγκεντρώνουν ισχυρό ιστορικό, τουριστικό και «φυσικό ενδιαφέρον». Οι ακτογραμμές, οι περικλείστοι κόλποι, οι λίμνες, τα ιστορικά τοπωνύμια αλλά και οι χώροι υψηλού παγκόσμιου συμβολισμού, όπως η Αρχαία Ολυμπία, αποτελούν τον κορμό γύρω από τον οποίο θα σχεδιαστεί η στρατηγική χωρικής ανάπτυξης για το ΠΕΠ 2021-2027.</p> <p>Η διεύρυνση της εφαρμογής του εργαλείου των ΟΧΕ και σε άλλους τύπους χωρικών ενοτήτων, αλλά και σε ειδικές θεματικές και αλυσίδες αξίας, κρίνεται απαραίτητη για τη κάλυψη μεγαλύτερου μέρους των αναγκών της Περιφέρειας. Στα δυνατά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνονται τα μοναδικά τοπόσημα παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλες πολιτιστικές υποδομές, χωρικές ενότητες με δυναμική ανάπτυξης του τουρισμού και οι εισροές επισκεπτών που αποζητούν την εμπειρία των πολιτιστικών διαδρομών, διαδρομών γαστρονομίας και άλλων θεματικών μορφών τουρισμού.</p> <p>Με βάση και τα διδάγματα του παρελθόντος και σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν αναφερθεί στην ενότητα 1 (Στρατηγική), παρουσιάζεται σε αυτήν την προγραμματική περίοδο μια μεγάλη ευκαιρία ανάδειξης του τόσο σημαντικού και τόσο μοναδικού χαρακτήρα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.</p>

		Στο πλαίσιο προώθησης των ανωτέρω Προτεραιοτήτων, θα γίνει εστίαση στην προώθηση της διαλειτουργικότητας, της συνέργειας και της συμπληρωματικότητας μεταξύ των διαφορετικών ΟΧΕ. Επιπρόσθετα, θεωρείται αναγκαία και σχεδιάζεται η αξιοποίηση πόρων και από άλλους Στόχους Πολιτικής για την ενίσχυση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα των επεμβάσεων του ΣΠ.5, αλλά για και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των παρεμβάσεων του Στόχου.
--	--	--

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

Για το ΕΤΘΑΥ:

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητα	Ανάλυση SWOT (για κάθε προτεραιότητα)	Αιτιολόγηση (συνοπτικά)
		Πλεονεκτήματα [10 000 ανά προτεραιότητα]	[20 000 ανά προτεραιότητα]
		Αδυναμίες [10 000 ανά προτεραιότητα]	
		Ευκαιρίες [10 000 ανά προτεραιότητα]	
		Απειλές [10 000 ανά προτεραιότητα]	
		Προσδιορισμός των αναγκών με βάση την ανάλυση SWOT και λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που ορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 5 του κανονισμού ΕΤΘΑΥ [10 000 ανά προτεραιότητα]	

2. Προτεραιότητες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 2 και παράγραφος 3 στοιχείο γ)

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

ID	Τίτλος [300]	TB	Βάση υπολογισμού	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας που υποστηρίζεται	Ειδικός στόχος που έχει επιλεγεί
1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	Όχι	επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ1 1i ΕΣ1 1ii ΕΣ1 1iii ΕΣ1 1iv
2	Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση της ενεργειακής αυτόρκειας και της κυκλικής οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	Όχι	επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ 2i ΕΣ 2ii ΕΣ 2iv ΕΣ 2v ΕΣ 2vi ΕΣ 2vii
3	Ενίσχυση της κινητικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	Όχι	επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ 3i ΕΣ 3ii
4A	Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	Όχι	επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ 4ii ΕΣ 4iii ΕΣ 4iv ΕΣ 4v ΕΣ 4vi
4B	Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	Όχι	επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ 4(α) ΕΣ 4(στ)

						ΕΣ 4(η) ΕΣ 4(θ) ΕΣ 4(ι) ΕΣ 4(ια) ΕΣ 4(ιβ)
5	Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	Όχι	επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΕΣ 5i ΕΣ 5ii
6	Προτεραιότητα «Τεχνική βοήθεια»	Ναι	επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΑΑ
7	Προτεραιότητα «Τεχνική βοήθεια»	Ναι	επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες	ΑΑ

* Τα στοιχεία σ' αυτόν τον πίνακα θα χρησιμεύσουν ως τεχνικές πληροφορίες για την προσυμπλήρωση άλλων πεδίων και πινάκων στο υπόδειγμα σε ηλεκτρονική μορφή. Άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑ.

* Περιλαμβάνει την κατανομή του ΤΔΜ και την πρόσθετη στήριξη που μεταφέρεται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+.

2.1.1. Προτεραιότητα 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ ¹
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

2.1.1.1. Ειδικός Στόχος 1i: Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ. Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

¹ Σε περίπτωση που οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚΤ+.

Η αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων και των περιφερειακών οικονομιών, έχει ως ουσιαστική προϋπόθεση την αύξηση του παραγωγικού κεφαλαίου, που όπως προκύπτει από τις αναλύσεις του «Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία» (Εκθεση Πισσαρίδη, 2020) απαιτεί παραγωγικές επενδύσεις, ενσωμάτωση καινοτομιών στα προϊόντα, τις υπηρεσίες, και τις μεθόδους παραγωγής και διαχείρισης, καθώς και υιοθέτηση και ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών.

Η ενδυνάμωση των περιφερειακών οικοσυστημάτων έρευνας και καινοτομίας με βάση τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, και της περιφερειακής απόληξής της, η διεύρυνση των μηχανισμών διάχυσης και υποστήριξης της καινοτομίας σε όλο το εύρος των παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς και η ενίσχυση των συμπράξεων μεταξύ επιχειρήσεων και επιχειρηματικών σχημάτων, από τη μία πλευρά, και ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων, από την άλλη, αναδεικνύονται σε βασικές προτεραιότητες πολιτικής για τη νέα Προγραμματική Περίοδο.

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1i, προτεραιότητες αποτελούν η ενίσχυση και ανάπτυξη του οικοσυστήματος καινοτομίας και στοχευμένης εφαρμοσμένης έρευνας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής διαδικασίας και των νέων ιδέων από υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις για την αναβάθμιση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους, αλλά και των διαδικασιών παραγωγής και διαχείρισης, και η εμπάθυνση και ενίσχυση της συνεργασίας και δικτύωσης μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων.

Σε περιφερειακό επίπεδο η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης, η οποία εμφάνισε σημαντικά αποτελέσματα που επιβεβαιώθηκαν και από τις τοποθετήσεις των παραγωγικών φορέων κατά τη διαβούλευση του προγράμματος, θα βελτιωθεί – αναβαθμιστεί σε διαδικασίες και συμμετοχές, και θα έχει ως στόχο την εξειδίκευση της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ, τον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού ιστού της ΠΔΕ αλλά και την τροφοδότηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης που πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο με νέες καινοτόμες ιδέες, καθώς και την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου. Οι προτεραιότητες που αναδεικνύονται σε περιφερειακό επίπεδο θα χρηματοδοτούνται από το ΠΕΠ. Το σύστημα διακυβέρνησης θα διευθύνει, θα διαχειριστεί και θα υποστηρίξει τις ανωτέρω διαδικασίες στην εθνική και περιφερειακή τους διάσταση, εξασφαλίζοντας τον στρατηγικό σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δράσεων στη βάση ποσοτικοποιημένων στόχων

Οι παρεμβάσεις θα χρηματοδοτούνται κατά κανόνα από τα Τομεακά Προγράμματα. Ποσοστό της τάξης του 20% των πόρων κατανέμεται στα ΠΕΠ. Αν κριθεί σκόπιμο από τα Περιφερειακά Προγράμματα θα χρηματοδοτηθούν και τοπικού χαρακτήρα ερευνητικές υποδομές που δεν συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Πολυετές Σχέδιο και των οποίων η ανάγκη ενίσχυσης προκύπτει από την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο, και που εξυπηρετούν την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, (συμπεριλαμβανομένων δράσεων για την Βιώσιμη Γαλάζια Οικονομία).

Οι δράσεις και παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Ειδικό Στόχο αφορούν σε ερευνητικούς φορείς, επιχειρήσεις, ερευνητές ή και θεσμικούς φορείς, καθώς και σε συνεργατικούς σχηματισμούς μεταξύ των παραπάνω, και περιλαμβάνουν:

Τύπος Δράσης 1.1.1: Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας και Καινοτομίας

α) Παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών και διεργασιών σύμφωνα με την ΕΣΕΕ και την εξειδίκευσή της σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της ενίσχυσης επιχειρήσεων και της συνεργασίας τους με ερευνητικούς φορείς

Η δράση στοχεύει στην ενίσχυση του τοπικού συστήματος καινοτομίας και την διασύνδεση της έρευνας που παράγεται από ακαδημαϊκούς φορείς και ερευνητικά κέντρα με τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων προκειμένου να αναβαθμίσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους και να καταστούν ανταγωνιστικότερες βελτιώνοντας τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων τους.

β) Ενίσχυση με κεφάλαιο σποράς επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από οργανισμούς παραγωγής και διάδοσης γνώσης

Η δράση απευθύνεται σε ερευνητικούς οργανισμούς ή και σε ακαδημαϊκά ιδρύματα προκειμένου να ενισχύσουν την κατεύθυνση της έρευνας στην προετοιμασία πρωτοτύπων έτοιμων για την αγορά με ένα χαμηλό αρχικό κεφάλαιο στήριξης της προσπάθειας των. Πέραν αυτού σημαντικό στόχο αποτελεί και η τόνωση του τοπικού οικοσυστήματος με ερευνητικό δυναμικό που παράγει προϊόντα και υπηρεσίες έτσι ώστε να αποφευχθεί κατά το δυνατόν το brain drain με φυγή για την αναζήτηση περισσότερων ευκαιριών νέων επιστημόνων προς το εξωτερικό ή μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα που παρουσιάζουν αυξημένη δυναμική σε αυτούς τους τομείς.

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής διαδικασίας και των νέων ιδεών στην παραγωγή και την επιχειρηματικότητα, ώστε να παραχθούν νέα, ποιοτικά βελτιωμένα προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και επιχειρησιακές διαδικασίες (παραγωγής – διοίκησης – διάθεσης). Μέσω των δράσεων αυτών, τα ερευνητικά αποτελέσματα και η νέα γνώση διαχέονται στον παραγωγικό τομέα, και συμβάλλουν στην ενίσχυση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας στην περιφερειακή οικονομία. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Τύπος Δράσης 1.1.2: Διασύνδεση επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα μέσω στοχευμένων συστάδων καινοτομίας

α) Ενίσχυση της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων καινοτομίας (innovation clusters)

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν τη διασύνδεση μεταξύ επιχειρήσεων και επιχειρηματικών σχημάτων, από τη μία πλευρά, και οργανισμών παραγωγής και διάδοσης γνώσης, από την άλλη, μέσω της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων καινοτομίας (innovation clusters), στοχευμένων στους τομείς προτεραιότητας/εξειδίκευσης σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, καθώς και τις περιφερειακές απολήξεις της. Οι συστάδες καινοτομίας ενισχύουν την καινοτόμο δραστηριότητα, με την προώθηση της καινοτομίας, την από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού υψηλών απαιτήσεων ή κόστους, και την ανταλλαγή γνώσης και τεχνογνωσίας, συμβάλλοντας στην εμβάθυνση και διεύρυνση της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και των ερευνητικών κέντρων, με

στόχο την ανάπτυξη και αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας με υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Τύπος Δράσης 1.ι.3 Μηχανισμός για τη διακυβέρνηση, παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η προτεινόμενη δράση αφορά στην ανάπτυξη περιφερειακού μηχανισμού για τη διακυβέρνηση, την παρακολούθηση και την υποστήριξη σε όλα τα επίπεδα της υλοποίησης της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ, τη διασφάλιση της συνεκτικής και αποτελεσματικής διεξαγωγής των διαδικασιών που προβλέπονται και τη διασφάλιση των απαραίτητων ρόλων και λειτουργιών για τη δυναμική εξέλιξη του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων. Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με της επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Έξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και της Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με της πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ..

Βασικές ομάδες-στόχοι – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α' & Β βαθμού

Επιχειρήσεις (Υφιστάμενες και Νέες)

Ακαδημαϊκοί και Ερευνητικοί Οργανισμοί

Συνεργατικοί σχηματισμοί επιχειρήσεων με ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς οργανισμούς

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα υποστηρίζει την μακρο-περιφερειακή στρατηγική Αδριατικής – Ιονίου (EUSAIR) στον Πυλώνα της Γαλάζιας Ανάπτυξης, και επιδιώκεται η ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας στους τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας, μέσω της ενίσχυσης των ερευνητικών υποδομών και δραστηριοτήτων με επίκεντρο τους τομείς εξειδίκευσης της Εθνικής και Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, και της στήριξης στη δημιουργία συνεργασιών και δικτύωσης μεταξύ της επιχειρηματικής και ερευνητικής κοινότητας.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.1.2. Ειδικός Στόχος 1iii: Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις

2.1.1.2.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας αποτελεί βασική συνθήκη για την ενίσχυση της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας του ίδιου του παραγωγικού τομέα της χώρας, ενώ ο ψηφιακός μετασχηματισμός της δημόσιας διοίκησης λειτουργεί υποστηρικτικά και ενισχυτικά, μέσω της παροχής ποιοτικών, ψηφιακών υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις. Το «Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία» (Έκθεση Πισσαρίδη, 2020) αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στον ψηφιακό μετασχηματισμό και την ψηφιοποίηση, ως βασικής διάστασης μιας νέας στρατηγικής για τη στήριξη της ανάπτυξης, των επιχειρήσεων, και των επενδύσεων.

Ως βασικές προτεραιότητες για τη νέα Προγραμματική Περίοδο αναδεικνύονται η ενίσχυση της συνδεσιμότητας με πρόσβαση σε ευρυζωνικά δίκτυα υψηλών ταχυτήτων, ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων και η ενίσχυση της τεχνολογικής επάρκειας και ετοιμότητάς τους απέναντι στις προκλήσεις που δημιουργεί η 4^η Βιομηχανική Επανάσταση, και ο ψηφιακός μετασχηματισμός του δημοσίου τομέα, με επέκταση των παρεχόμενων προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις ψηφιακών υπηρεσιών, και υιοθέτηση των υπαρχόντων και νέων εργαλείων, και των βέλτιστων πρακτικών σε όλα τα στάδια υλοποίησης.

Κεντρική επιδίωξη του Ειδικού Στόχου είναι η υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας, ώστε να παραμείνουν ανταγωνιστικές στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται από την 4η Βιομηχανική Επανάσταση. Η ψηφιακή αναβάθμιση και ενίσχυση της παραγωγής και διοίκησης, η υιοθέτηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και των ηλεκτρονικών εφαρμογών επικοινωνίας με πελάτες ή/και προμηθευτές, καθώς και η ανάπτυξη επιχειρησιακής ψηφιακής στρατηγικής, αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για την ενίσχυση της ψηφιακής και τεχνολογικής ετοιμότητας των επιχειρήσεων, και κατ' επέκταση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητάς τους.

Οι παρεμβάσεις θα χρηματοδοτούνται κατά κανόνα από τα Τομεακά Προγράμματα. Ποσοστό της τάξης του 20% των πόρων κατανέμεται στα ΠΕΠ. Αν κριθεί σκόπιμο από τα Περιφερειακά Προγράμματα θα χρηματοδοτηθούν και τοπικού χαρακτήρα δράσεις, που εξυπηρετούν τις ανάγκες της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, και λειτουργούν συμπληρωματικά ως

προς τις οριζόντιες δράσεις που υλοποιούνται μέσω των Τομέακων Προγραμμάτων, όπως δράσεις ΤΠΕ τοπικής εμβέλειας και σημασίας, και ενισχύσεις δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού των ΜμΕ. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των δράσεων ενισχύσεων ΜμΕ οριζόντιου χαρακτήρα, θα γίνεται στο πλαίσιο υλοποίησης των Τομέακων Προγραμμάτων, για καλύτερο συντονισμό αυτών

Παράλληλα, μέσω του Ειδικού Στόχου προωθούνται στοχευμένες παρεμβάσεις ενίσχυσης της ψηφιακής επάρκειας και ετοιμότητας, καθώς και της διοικητικής ικανότητας, των δημοσίων υπηρεσιών σε περίπτωση που δεν καλύπτονται από την Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2021-2025)

Οι δράσεις και παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Ειδικό Στόχο αφορούν σε επιχειρήσεις, επιχειρηματικά σχήματα και συνεργασίες, ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και τους φορείς και τα νομικά πρόσωπα αυτών, φορείς και νομικά πρόσωπα της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και επαγγελματικούς και επιστημονικούς φορείς, και περιλαμβάνουν:

Τύπος Δράσης 1.ii.1: Τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους

Η συγκεκριμένη δράση αποσκοπεί στο να ενισχύσει και να διευρύνει τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας, μέσω της παροχής εξειδικευμένης υποστήριξης για την προσαρμογή των επιχειρήσεων είτε με την παροχή κινήτρων για την υποστήριξη της αναβάθμισης των ψηφιακών υποδομών και συστημάτων τους και της ένταξής αυτών στην παραγωγική λειτουργία τους. Η σημασία και η αναγκαιότητα τέτοιου τύπου δράσης ανδείχθηκε έντονα στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και τα αποτελέσματα αυτής της ωρίμανσης έρχεται να εφαρμόσει το περιφερειακό πρόγραμμα στην περίοδο 2021-2027. Πρόκειται για δράση με έντονο ενδιαφέρον από το τοπικό επιχειρηματικό οικοσύστημα η οποία αναδείχθηκε και κατά την διαβούλευση του προγράμματος.

Τύπος Δράσης 1.ii.2: Επιχειρηματικά σχέδια ανάπτυξης και εμπορικής διάθεσης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να υποστηρίξουν τις επιχειρήσεις της Δυτικής Ελλάδας μέσα από την ενίσχυση επιχειρηματικών σχεδίων για την ανάπτυξη και εμπορική διάθεση νέων, καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, που ενσωματώνουν ψηφιακές καινοτομίες. Με αυτό τον τρόπο, ενισχύεται ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρηματικών μοντέλων και επιχειρησιακών διαδικασιών, και ευρύτερα των κλάδων και τομέων δραστηριότητας, με οφέλη για την παραγωγικότητα, την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομικότητα των επιχειρήσεων. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Τύπος Δράσης 1.ii.3: Ψηφιοποίηση και Παραγωγική Αξιοποίηση Δεδομένων με την χρήση καινοτόμων τεχνολογιών Πληροφορικής

Αξιοποίηση των Δεδομένων με χρήση καινοτόμων τεχνολογιών (Artificial Intelligence, Virtual Reality, Internet of Things, Big Data, Data Analytics, κ.ά.) για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε πολίτες και επιχειρήσεις

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό του δημοσίου τομέα και των δημοσίων υπηρεσιών, με υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών για την αξιοποίηση των δεδομένων, ώστε να βελτιώνονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, και να βοηθούν στην ενίσχυση και την ανάπτυξη του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 όπου εκκινήθηκε η διαδικασία ωρίμανσης τέτοιου τύπου δράσεων με σκοπό να εξειδικεύσουν και να συμπληρώσουν την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής. Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με της επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Εξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και της Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με της πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και φορείς και νομικά πρόσωπα αυτών
Επιχειρήσεις (Υφιστάμενες και Νέες)
Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ
Επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.1.2.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.1.3. Ειδικός Στόχος 1iii: Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων

2.1.1.3.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων και των περιφερειακών οικονομιών, έχει ως ουσιαστική προϋπόθεση την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της επενδυτικής δραστηριότητας, καθώς και της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας των εγχώριων επιχειρήσεων, της καινοτομικότητας και εξωστρέφειάς τους, και της ανθεκτικότητάς τους απέναντι σε τάσεις και μεταβολές στο ευρύτερο περιβάλλον. Το «Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία» (Εκθεση Πισσαρίδη, 2020) καταδεικνύει την ανάγκη για μια νέα στρατηγική ενίσχυσης της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, και ιδιαίτερα των ΜμΕ, ως μοχλού οικονομικής ανάπτυξης, δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και κοινωνικής ευημερίας.

Ως προτεραιότητες πολιτικής για τη νέα Προγραμματική Περίοδο αναδεικνύονται η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και ειδικότερα της δυναμικής και καινοτόμου επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό και την «πράσινη» μετάβαση, η ενίσχυση των μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, η προώθηση των συνεργασιών και δικτυώσεων μεταξύ επιχειρήσεων – και ιδιαίτερα των ΜμΕ, η ενίσχυση της εξωστρέφειας και της εξαγωγικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων, και η επένδυση στο τουριστικό οικοσύστημα και την αναβάθμιση των τουριστικών προϊόντων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Κεντρική επιδίωξη του Ειδικού Στόχου είναι η ενίσχυση της προσαρμογής των επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας στο νέο περιβάλλον επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας που διαμορφώνεται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, και η υποστήριξη του μετασχηματισμού των επιχειρήσεων προς περισσότερο βιώσιμα, καινοτόμα, αποδοτικά και ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα, που δημιουργούν απασχόληση και προστιθέμενη αξία. Παράλληλα, επιδίωξη είναι η αύξηση του αριθμού και μεγέθους των επιχειρηματικών συνεργατικών σχημάτων που ενισχύει την εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητα και αξιοποιεί την καινοτομία, δημιουργώντας ένα φιλικότερο περιβάλλον προς την επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Οι παρεμβάσεις θα χρηματοδοτούνται κατά κανόνα από τα Τομεακά Προγράμματα. Ποσοστό της τάξης του 20% των πόρων κατανέμεται στα ΠΕΠ. Από το ΠΕΠ θα χρηματοδοτούνται δράσεις που θα λειτουργούν συμπληρωματικά στις οριζόντιες δράσεις του τομεακού ΕΠΑΝΕΚ, με έμφαση στην κάλυψη των αναγκών σε τομείς περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ και τομείς που θα αναδυθούν από την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και δράσεις τοπικής εμβέλειας και σημασίας που συμβάλλουν στην υποστήριξη του παραγωγικού οικοσυστήματος για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης από απρόβλεπτες αιτίες. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των δράσεων ενισχύσεων ΜμΕ οριζόντιου χαρακτήρα, θα γίνεται στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για καλύτερο συντονισμό αυτών.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου θα προωθηθούν δράσεις για αναβάθμιση και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της ΠΔΕ, και σύνδεσή του με τομείς όπου η Περιφέρεια διατηρεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, όπως ο πολιτισμός, η πράσινη ανάπτυξη και η Γαλάζια Οικονομία.

Οι δράσεις και παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Ειδικό Στόχο περιλαμβάνουν:

Τύπος Δράσης 1.iii.1: Ενίσχυση της ανάπτυξης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος μέσω της στήριξης των παραγωγικών επενδύσεων, της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και των τομέων αιχμής της Περιφέρειας

α) *Ενίσχυση των επιχειρήσεων και Στήριξη Παραγωγικών επενδύσεων*

Η δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση εκείνων των κλάδων της τοπικής οικονομίας που θα αναδειχθούν από την εξειδίκευση της Εθνικής ΕΣΕΕ σε περιφερειακό επίπεδο. Με την μέθοδο της επιχειρηματικής ανακάλυψης το πρόγραμμα θα εξειδικεύσει τους κλάδους και την ένταση της ενίσχυσης σε συνεργασία με το τοπικό οικονομικό οικοσύστημα. Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά από την πρώτη διαβούλευση του προγράμματος αναδείχθηκε έντονα η δυναμική στους κλάδους της αγροτικής παραγωγής και μεταποίησης, στις ΤΠΕ αλλά και στην παραγωγή καινοτόμων υλικών και διαδικασιών παραγωγής. Με την εξειδίκευση της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕ η Διαχειριστική Αρχή θα διαμορφώσει ένα στοχευμένο πρόγραμμα ενίσχυσης των επιχειρήσεων με επιχορηγήσεις.

β) *Ενίσχυση της νέας / νεοφυούς επιχειρηματικότητας*

Η δράση αποσκοπεί στην δημιουργία ενός θελκτικού πλαισίου ενίσχυσης της νέας/ νεοφυούς επιχειρηματικότητας εκμεταλλεζόμενη και την λειτουργία ενός σημαντικού ακαδημαϊκού ιδρύματος στην περιφέρεια με σκοπό την διεύρυνση των αναπτυσσόμενων κλάδων και την δημιουργία κινήτρων σε νέους επιχειρηματίες να δραστηριοποιηθούν στην περιφέρεια

γ) *Αναβάθμιση και ποιοτικός εκσυγχρονισμός του τουριστικού προϊόντος*

Η δράση αποτελεί σημαντικό ζητούμενο από τις τοπικές επιχειρήσεις οι οποίες αντιλαμβάνονται το ισχυρό τοπικό τουριστικό δυναμικό πλην όμως οι εξελίξεις και οι νέες συνθήκες στην παγκόσμια τουριστική αγορά απαιτούν ταχεία προσαρμογή τους και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους. Η Περιφέρεια στοχεύει στο να ενισχύσει τον τουριστικό κλάδο με εξειδικευμένες επιχορηγήσεις σε ένα πλαίσιο που θα διαμορφωθεί με την διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να υποστηρίξουν την επιχειρηματικότητα και την επενδυτική δραστηριότητα στη Δυτική Ελλάδα, μέσα από την στήριξη των παραγωγικών επενδύσεων σε τομείς προτεραιότητας σύμφωνα με την ΕΣΕΕ και την απόληξή της σε περιφερειακό επίπεδο, και στην ανάπτυξη της παραγωγής και διάθεσης διεθνώς εμπορεύσιμων και υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, και την ενίσχυση της δημιουργίας νέων/νεοφυών επιχειρήσεων, με προτεραιότητα σε τομείς της ΕΣΕΕ και της περιφερειακής της διάστασης, στην κατεύθυνση ενίσχυσης του περιφερειακού οικοσυστήματος επιχειρηματικότητας. Επιπλέον, οι προτεινόμενες δράσεις αφορούν την αναβάθμιση και τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό του τουριστικού προϊόντος, στη βάση της εθνικής και περιφερειακής στρατηγικής. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Τύπος Δράσης 1.iii.2: Ενθάρρυνση δημιουργίας cluster ή/και συνεργασιών ΜΜΕ μεταξύ τους ή/και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας

Οι δράσεις αυτές αποσκοπούν στην ενίσχυση τοπικών αλυσίδων αξίας και ενίσχυση της συνεργατικότητας κλάδων επιχειρήσεων προκειμένου να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους στο πλαίσιο που αποτυπώνεται από την διαμορφούμενη περιφερειακή δυναμική. Σε περιφερειακό επίπεδο τέτοιου είδους δράσεις, που θα εξειδικεύουν την εθνική ΕΣΕΕ στην περιφερειακή της διάσταση, αποτελούν πολύ σημαντικό πεδίο δράσης για τα περιφερειακά προγράμματα. Οι τοπικοί φορείς επιχειρηματικότητας αναζητούν κίνητρα δημιουργίας και ενίσχυσης αποδοτικών αλυσίδων αξίας και η περιφέρεια σκοπεύει να υποστηρίξει αυτήν την αναγκαιότητα.

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, μέσω της ενθάρρυνσης της δημιουργίας συνεργασιών, δικτύσεων και συστάδων (clusters) των ΜμΕ μεταξύ τους, ή/και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, και την περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και των επιχειρησιακών διαδικασιών τους. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Τύπος Δράσης 1.iii.3: Ανάπτυξη / Αναβάθμιση δομών / μηχανισμών στήριξης επιχειρηματικότητας (ενοποιείται με την δράση "Υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικότητας (μέσω θερμοκοιτίδων, μεντόρων, κοινωνικών εταίρων κ.λπ.)"

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν τους μηχανισμούς και της δομής στήριξης της επιχειρηματικότητας και των ΜμΕ σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και λειτουργούν συμπληρωματικά με αντίστοιχες δράσεις σε εθνικό επίπεδο. . Ήδη στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο έχουν ωριμάσει τέτοιου είδους μηχανισμοί που σκοπό έχουν αφενός να ενισχύσουν την εξειδικευμένη πρόσβαση σε στοιχεία και αναλύσεις το τοπικό επιχειρηματικό οικοσύστημα αλλά παράλληλα να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις στην προετοιμασία και ωρίμαση ολοκληρωμένων προτάσεων ενίσχυσης από χρηματοδοτικά προγράμματα είτε μέσω οδηγών είτε μέσω, προσαρμοσμένης στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, υποστήριξης. Παράλληλα η Περιφέρεια έχει εκκινήσει διαδικασίες ωρίμανσης επιχειρηματικών και τεχνολογικών συγκεντρώσεων (Επιχειρηματικά και Τεχνολογικά Πάρκα) με σκοπό την οργάνωση του τοπικού οικοσυστήματος. Σε συνδυασμό με τις εθνικές πολιτικές και την εφαρμογή σχετικών δράσεων είτε από Τομεακά Προγράμματα είτε από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Περιφερειακό πρόγραμμα δύναται να συμβάλλει συμπληρωματικά είτε για την επιτάχυνση είτε και για την ενίσχυση της αποδοτικότητας τέτοιου τύπου δράσεων. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Τύπος Δράσης 1.iii.4: Χρηματοδότηση κεφαλαίου κίνησης σε ΜμΕ με τη μορφή επιχορηγήσεων για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Οι παγκόσμιες εξελίξεις τα τελευταία χρόνια καταδεικνύουν ότι ακόμη και οι βραχυπρόθεσμοι οικονομικοί σχεδιασμοί είναι δυνατόν να νατραπούν άρδην από προκλήσεις οικουμενικής εμβέλειας. Φυσικές καταστροφές, κλιματική αλλαγή, πανδημίες ή και άλλα αναπάντεχα γεγονότα προκαλούν ρήγματα στην παραγωγική διαδικασία, την εφοδιαστική αλυσίδα και στην κοινωνική ισορροπία. Η Περιφέρεια στοχεύει στο να διαθέτει ως εφεδρικό εργαλείο υποστήριξης της περιφερειακής οικονομίας την ανωτέρω δράση που αν και εφόσον κριθεί απαραίτητο από τις συνθήκες και σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης θα εξειδικεύσει και θα εφαρμόσει είτε συνδυαστικά με την κεντρική κυβέρνηση είτε προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν τη ρευστότητα των ΜμΕ, μέσω της παροχής κεφαλαίου κίνησης, προκειμένου να ενισχυθεί η βιωσιμότητά τους, καθώς και η ανθεκτικότητά τους απέναντι σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με της επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Εξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και της Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με της πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Επιχειρήσεις (Υφιστάμενες και Νέες)
Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ
Συνεργατικοί επιχειρηματικοί σχηματισμοί
Επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.1.3.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.1.4. Ειδικός στόχος 1iv: Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα

2.1.1.4.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η προσαρμογή της εγχώριας οικονομίας, των περιφερειακών οικονομιών και των επιχειρήσεων – υφιστάμενων και νεοφυών, μικρών και πολύ μικρών, μεσαίων και μεγαλύτερων - στις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, της βιομηχανικής μετάβασης (Industry 4.0), του ψηφιακού μετασχηματισμού, και της «Πράσινης Συμφωνία» της Ε.Ε. απαιτεί την προσαρμογή και των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού σε αντίστοιχη κατεύθυνση. Το «Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία» (Εκθεση Πισσαρίδη, 2020) καταδεικνύει την ανάγκη για ανάπτυξη δεξιοτήτων στις παραπάνω κατευθύνσεις, ως μοχλού για την προσαρμογή της παραγωγικής δραστηριότητας και επιχειρηματικότητας.

Στο πλαίσιο του Ειδικού στόχου, προωθείται η κάλυψη των αναγκών σε δεξιότητες στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της ΕΣΕΕ και της απόληξής της σε περιφερειακό επίπεδο, της βιομηχανικής μετάβασης, του ψηφιακού μετασχηματισμού, και της «πράσινης» μετάβασης (συμπεριλαμβανομένων ειδικότερων τομέων όπως η Κυκλική Οικονομία και η Βιώσιμη Γαλάζια Οικονομία), μέσα από παρεμβάσεις που αναβαθμίζουν τις σχετικές ικανότητες των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού.

Μέσω του Ειδικού Στόχου αναμένεται συνεισφορά στην προσαρμογή των υφιστάμενων και νέων γνώσεων και δεξιοτήτων στους παραπάνω τομείς, και παράλληλα ενίσχυση της ποιότητας και παραγωγικότητας του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, που με τη σειρά της μεταφράζεται σε βελτίωση της παραγωγικότητας, ανταγωνιστικότητας, καινοτομικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, καθώς και βελτίωση της ανθεκτικότητάς τους απέναντι σε τάσεις και μεταβολές στο ευρύτερο περιβάλλον.

Οι δράσεις και παρεμβάσεις που εντάσσονται στον Ειδικό Στόχο περιλαμβάνουν:

Τύπος Δράσης 1.iv.1: Δράσεις στοχευμένης κατάρτισης για τα στελέχη και τους εργαζομένους των επιχειρήσεων

Η προσαρμογή των επιχειρήσεων στο νέο παγκόσμιο οικονομικό δεδομένο προϋποθέτει αντίστοιχη προσαρμογή των εργαζομένων τους. Νέες δεξιότητες και ικανότητες που έχουν ως αναφορά στις νέες στρατηγικές στοχεύσεις της ευρωπαϊκής οικονομίας αποτελούν σημαντικότατο εργαλείο ενίσχυσης της τοπικής ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η δράση αυτή στοχεύει ακριβώς σε αυτό. Στο να προετοιμάσει και να αναπτύξει την ικανότητα του προσωπικού των επιχειρήσεων βασιζόμενη στις νέες προκλήσεις και προτεραιότητες

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν τις επιχειρήσεις της Δυτικής Ελλάδας στον τομέα της ανάπτυξης και υλοποίησης στοχευμένων προγραμμάτων κατάρτισης για τα στελέχη και τους εργαζομένους τους, σε σχέση με δεξιότητες που συνδέονται με τους τομείς εξειδίκευσης της ΕΣΕΕ και της περιφερειακής της διάστασης, με τη βιομηχανική μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, και την «πράσινη» μετάβαση. Οι δράσεις αυτές θα αναβαθμίσουν τα χαρακτηριστικά, τις γνώσεις και δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, ενισχύοντας την παραγωγικότητά τους, και κατ' επέκταση την παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα των ίδιων των επιχειρήσεων. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Τύπος Δράσης 1.iv.2: Αξιοποίηση / εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις μέσω κινήτρων στις επιχειρήσεις για την προσέλκυση / αναβάθμιση / εξέλιξη εργαζομένων

Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν στο να ενισχύσουν υφιστάμενες επιχειρήσεις της Δυτικής Ελλάδας, ανάλογα με τις δυνατότητες και τις ανάγκες τους, στην προσέλκυση, αναβάθμιση και εκπαίδευση και ανάπτυξη εργαζομένων με τις απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες. Η στόχευση τέτοιου τύπου δράσεων θα προκύψει εξολοκλήρου μέσα από συντονισμένη και στενή συνεργασία με τις επαγγελματικές οργανώσεις, τα επιμελητήρια και τους κοινωνικούς εταίρους με σκοπό να διαθέσει ένα απολύτως χρήσιμο εργαλείο προσέλκυσης εργαζομένων στις επιχειρήσεις της περιφέρειας αντισταθμίζοντας τη σημαντική διαρροή εξειδικευμένου εργατικού. Οι δράσεις αυτές συμπληρώνουν άλλες που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος και των Τομεακών Προγραμμάτων. Η σημασία των δράσεων αυτών, και η συμβολή τους στην επίτευξη των σκοπών και αποτελεσμάτων που αναφέρονται στον Ειδικό Στόχο, αναδείχθηκε μέσα από την αξιολόγηση της εμπειρίας και των συμπερασμάτων από την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και από τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με διαφορετικές κατηγορίες ομάδων-στόχων.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με της επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Εξυπνη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και της Πυλώνες «Ψηφιακός μετασχηματισμός» και «Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και με της πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΕΠΑΝΕΚ.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Επιχειρήσεις

Επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς

Φορείς του δημοσίου τομέα

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.1.4.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.2. Προτεραιότητα 2: Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας και της κυκλικής οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ ¹
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

¹ Σε περίπτωση που οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.1.2.1. Ειδικός στόχος:

ΕΣ2i: Προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου

2.1.2.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2.i.1: Ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων και υποδομών

α) Επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές για ενεργειακή αναβάθμιση (Κτήρια πλην αυτών της κεντρικής διοίκησης, π.χ. Κτήρια ΟΤΑ, Εκπαιδευτήρια κ.α.)

Προκειμένου να βελτιωθεί το ενεργειακό ισοζύγιο, οι βασικές επιλογές στην Περιφέρεια περιλαμβάνουν έργα βελτίωσης κατά δύο τάξεις του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) για την ανακαίνιση των δημοσίων κτιρίων. Η δράση έχει ως στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση ενεργοβόρων δημοσίων κτιρίων με σκοπό την επίτευξη των εθνικών στόχων που έχουν τεθεί στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση καθώς και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα. Επιπλέον σκοπός είναι η αξιοποίηση του δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στον κτιριακό τομέα, με τα κτίρια του Δημοσίου Τομέα να αποτελούν παράδειγμα για την κινητοποίηση όλης της οικονομίας. Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της δράσης αφορούν στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας των δημοσίων κτιρίων και στην παράλληλη μείωση των εκπομπών CO₂ μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στις υποδομές του δημόσιου τομέα, μέσω της υιοθέτησης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης, καθώς και μέσω εφαρμογής τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας.

Η αναβάθμιση των κτιρίων θα αφορά ενδεικτικά σε: 1) επεμβάσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης και Εξοικονόμησης Ενέργειας όπως προσθήκη μόνωσης, αντικατάσταση κουφωμάτων και υαλοπινάκων με νέα πιστοποιημένα, υψηλής ενεργειακής απόδοσης, αντικατάσταση συστήματος καυστήρα/λέβητα/σωληνώσεων, αντικατάσταση παλαιού συστήματος κλιματισμού, κτλ. και 2) υποστηρικτικές δράσεις όπως υπηρεσίες Ενεργειακού Συμβούλου για ενεργειακά θέματα (Τεχνικές Μελέτες, Ενεργειακές επιθεωρήσεις, Ενεργειακούς Ελέγχους κτλ.)

β) Επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές υγείας για ενεργειακή αναβάθμιση

Προκειμένου να βελτιωθεί το ενεργειακό ισοζύγιο, οι βασικές επιλογές στην Περιφέρεια περιλαμβάνουν έργα βελτίωσης κατά δύο τάξεις του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) για την ανακαίνιση των κτιρίων υποδομών υγείας. (αντίστοιχα με την ως άνω κατηγορία δράσης α)

γ) Εξοικονόμηση ενέργειας στο δίκτυο οδοφωτισμού

Η δράση εξοικονόμησης ενέργειας στον οδοφωτισμό προβλέπεται ως ενιαία περιφερειακή στρατηγική για το δίκτυο των κύριων δρόμων, με προτεραιότητα σε αυτούς οι οποίοι εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Το έργο θα περιλαμβάνει την αντικατάσταση φωτιστικών σε βασικούς οδικούς άξονες αρμοδιότητας της Περιφέρειας, με φωτιστικά υψηλής ενεργειακής απόδοσης και εφαρμογές για την διαχείριση και τον έλεγχο του οδοφωτισμού.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Πράσινη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και με τις πολιτικές του τομεακού προγράμματος ΠΕΚΑ.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ

ΑΕΙ

Άλλοι δημόσιοι φορείς

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα

αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.2.2. Ειδικός στόχος 2ii: Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001 [1], συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που ορίζονται σε αυτήν

2.1.2.2.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η στροφή στην παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ όχι μόνο βοηθά στη μείωση των εκπομπών και των αρνητικών τους περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων, αλλά συνεισφέρει ακόμα σε εξοικονόμηση πόρων, καθώς μειώνεται η χρήση ορυκτών καυσίμων.

Τύπος Δράσης 2.ii.1: Ενσωμάτωση ΑΠΕ σε κτίρια

Επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές για ενσωμάτωση χρήσης ΑΠΕ (π.χ. φωτοβολταϊκά στη στέγη, μικρές ανεμογεννήτριες, δυνατότητα ενσωμάτωσης και σε διατηρητέα κτίρια και περιοχές ειδικής προστασίας). Η δράση μπορεί να συνδυάζεται με την 2.i.1 για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων.

Τύπος Δράσης 2.ii.2: Καινοτόμες μορφές κατανάλωσης

α) Προώθηση καινοτόμων μορφών διαχείρισης, κατανάλωσης και μικροπαραγωγής (π.χ. ενεργειακές κοινότητες, συνεργατικές μορφές)

Το θεσμικό πλαίσιο των Ε.Κοιν. είναι ένα πρωτοποριακό και συμμετοχικό εργαλείο το οποίο επιτρέπει σε όλους (φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ) να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασης της χώρας προς τις καθαρές πηγές ενέργειας (ΑΠΕ). Η συμμετοχή των κατοίκων και των τοπικών αρχών σε έργα ΑΠΕ μέσω ενεργειακών κοινοτήτων σημαίνει πρόσβαση σε περισσότερα ιδιωτικά κεφάλαια για τη δημιουργία τοπικών επενδύσεων που προσφέρουν με τη σειρά τους πρόσθετη αξία στην κοινότητα, αφού σημαντικό μέρος της απόδοσης παραμένει και διαχέεται στην τοπική οικονομία. Η ανάπτυξη ΑΠΕ με τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών υπό προϋποθέσεις μπορεί να προσφέρει το πλεονέκτημα πιο αποκεντρωμένων έργων τα οποία παρέχουν υψηλότερη αξιοπιστία και ασφάλεια εφοδιασμού από το ηλεκτρικό δίκτυο, με άμεσο αντίκτυπο στην τοπική οικονομία. Οι επενδύσεις των Ε.Κοιν. βελτιώνουν τις δημόσιες υποδομές ή δημιουργούν νέες.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Πράσινη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και με τις πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΠΕΚΑ.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ

ΑΕΙ

Άλλοι δημόσιοι φορείς

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.2.2.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.2.4. **Ειδικός στόχος 2iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, και της ανθεκτικότητας στην πρόληψη κινδύνων καταστροφών, λαμβάνοντας υπόψη τις προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα**

2.1.2.4.1 Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2.iv.1: Αντιπλημμυρικά έργα τοπικής σημασίας

Κατασκευή υποδομών για την αντιμετώπιση του φυσικού φαινομένου των πλημμυρών. Μέσα από τις παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου και των δράσεων του αντιμετωπίζονται οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, οι οποίες συνίστανται στην αύξηση της συχνότητας εκδήλωσης ακραίων καιρικών φαινομένων που δημιουργούν σοβαρούς φυσικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους καθώς και σε εκτεταμένες καταστροφές. Βασικό εργαλείο αποτελεί το πρόσφατο Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή. Σε αυτό πλαίσιο και με βάση ανάγκες που θα προσδιορίζονται από ειδικές εμπειρογνομosύνες και μελέτες, η παρούσα δράση θα στοχεύει στην αντιπλημμυρική θωράκιση της Περιφέρειας κατά προτεραιότητα στις ζώνες υψηλού κινδύνου πλημμύρας, σε αστικές / περιαστικές περιοχές και για την προστασία των οικισμών (π.χ. υδατορέματα) .

Τύπος Δράσης 2.ιν.2: Έπενδύσεις σε έργα προστασίας των ακτών Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

α) Εκπόνηση μελετών και υλοποίηση έργων προστασίας (κατά προτεραιότητα ήπιες παρεμβάσεις) στις πλέον ευπαθείς παράκτιες περιοχές (τεχνητή φυτοκάλυψη κατά μήκος των ακτογραμμών, τεχνητή αναπλήρωση ακτής, κυματοθραύστες, εγκατάσταση πυθμενικών προβόλων, άρση επεμβάσεων σε ποταμούς, όπου είναι εφικτό κλπ.). Αναβάθμιση υφιστάμενων έργων.

Τύπος Δράσης 2.ιν.3: Συμπληρωματικές δράσεις εξοπλισμού σε σχέση με το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας

α) Έπενδύσεις σε μέσα και συστήματα πρόληψης και αντιμετώπισης καταστροφών για τις ανάγκες των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού

Τύπος Δράσης 2.ιν.4: Παρακαλούθηση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

α) Παρατήρηση - Παρακολούθηση δεικτών και εφαρμογής του ΠΕΣΚΑ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. (γεωχωρικές εφαρμογές, αποθετήρια, ηλεκτρονικά μητρώα κλπ).

Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Πράσινη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), το ΠεΣΠΚΑ και με τις πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΠΕΚΑ.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Άλλοι δημόσιοι φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.2.4.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.2.5. Ειδικός στόχος 2ν: «Προώθηση της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων»

2.1.2.5.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2.ν.1: Έργα ύδρευσης

Η δράση περιλαμβάνει έργα κατασκευής-βελτίωσης-αναβάθμισης του δικτύου ύδρευσης περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κατά προτεραιότητα με βάση τις κατευθύνσεις του περιφερειακού επιχειρησιακού σχεδίου πόσιμου νερού της Δυτικής Ελλάδας, με έμφαση στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών. Η ΠΔΕ χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική πρόοδο στην ανάπτυξη υποδομών ύδρευσης αλλά καταγράφεται έλλειμμα στην αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων και την αποφυγή διαρροών του δικτύου μεγάλων αστικών κέντρων. Η δράση στοχεύει στην εφαρμογή νέας τεχνολογίας και τον εκσυγχρονισμό των δικτύων, με στόχους τον έλεγχο των διαρροών, τη διαχείριση των δικτύων και γενικότερα την εξοικονόμηση καθαρού νερού και ενέργειας. ***Τύπος Δράσης 2.ν.2: Εξοικονόμηση υδάτινων πόρων***

Τύπος Δράσης 2.ν.2: Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Σημαντικό βήμα για την αειφόρο διαχείριση των υδατικών πόρων αποτελεί η ορθολογική χρήση και η εξοικονόμηση νερού σε κάθε περίπτωση. Ο παρών τύπος αφορά σε δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών και των επιχειρήσεων ορθολογική χρήση του νερού, με έμφαση σε συγκεκριμένους κλάδους αλλά και φορείς που είναι μεγάλοι καταναλωτές. Μπορούν να περιλαμβάνονται καμπάνιες, με ηλεκτρονικά και έντυπα υλικά, στοχευμένες εκδηλώσεις, ημερίδες, συζητήσεις, δημιουργία προωθητικών μηνυμάτων και βίντεο, ειδικές δράσεις για τα σχολεία και τους μαθητές, έκδοση οδηγών εξοικονόμησης υδάτινων πόρων κ.α.

Τύπος Δράσης 2.ν.3: Προστασία των Υδατικών Διαμερισμάτων

Εφαρμογή συστημάτων για την προστασία των Υδατικών Διαμερισμάτων της Δυτικής Ελλάδας (βάσει των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών). Για τη διατήρηση αλλά και αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων είναι απαραίτητη η λήψη μέτρων για την παρεμπόδιση, τον έλεγχο και τον περιορισμό της ρύπανσης των νερών στην πηγή (αστικά και βιομηχανικά απόβλητα), καθώς και η εφαρμογή προγραμμάτων για την παρακολούθηση της ποσότητας και ποιότητας των νερών.

Τύπος Δράσης 2.ν.4: Έργα αναβάθμισης δικτύου αποχέτευσης

α) Έργα αναβάθμισης δικτύου αποχέτευσης

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ

Δημόσιοι Οργανισμοί

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης / αποχέτευσης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.2.5.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.2.6. Ειδικός στόχος 2vi: Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία

2.1.2.6.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος Ειδικού Στόχου αντιμετωπίζεται η μετατροπή της διαχείρισης των αποβλήτων σε βιώσιμη διαχείριση υλικών για τη διασφάλιση της προστασίας και αναβάθμισης του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, την ορθολογική και συνετή χρήση των πόρων, τη μετάβαση από το υφιστάμενο γραμμικό μοντέλο σε μια κυκλική οικονομία, όπου τα προϊόντα σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε που να μειώνεται στο ελάχιστο το τελικό απόβλητο, να μπορούν εύκολα και αποδοτικά να επαναχρησιμοποιηθούν ή να ανακυκλωθούν, διαφυλάσσοντας τους πόρους μέσω της πλήρους αξιοποίησης της υπεραξίας τους, ενώ παράλληλα δημιουργούνται νέες βιώσιμες οικονομικές ευκαιρίες και θέσεις εργασίας. Παράλληλα, η μετάβαση προς την κυκλική οικονομία αποτελέσει έναν από τους βασικότερους πυλώνες για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, κυρίως μέσω της αποσύνδεσης της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων.

Τύπος Δράσης 2.vi.1. Ενίσχυση της Διαλογής στη Πηγή με ανάπτυξη και επέκταση δικτύων χωριστής συλλογής ξηρών ανακυκλωσίμων, βιοαποβλήτων και λοιπών αποβλήτων. Επιπροσθέτως για ρεύματα που δεν υφίστανται ΣΣΕΔ (όπως έντυπο χαρτί, γεωργικά πλαστικά,

στρώματα, έπιπλα, ρουχισμό, παιχνίδια, φάρμακα, αθλητικό εξοπλισμό) που σύμφωνα με τον πρόσφατο Ν. 4819/2021 καθιερώνεται η υποχρεωτική χωριστή συλλογή τους

- Ανάπτυξη δικτύου πράσινων σημείων και σημείων ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης (Κεντρικών, γειτονιάς, γωνιές, νησίδες κλπ)
- Ενίσχυση εξοπλισμού συλλογής για βιοαπόβλητα (όπως καφέ κάδοι, απορριμματοφόρα), επιτόπια κομποστοποίηση (οικιακή, μηχανική)
- Ενίσχυση Εξοπλισμού χωριστής συλλογής Πράσινων αποβλήτων (σάκοι, τεμαχισμός, θρυμματισμός), επιτόπια κομποστοποίηση.
- Ενίσχυση εξοπλισμού συλλογής του συνόλου των ανακυκλώσιμων υλικών (όπως κάδοι ανακύκλωσης, απορριμματοφόρα) με σκοπό την εκτροπή των σχετικών ρευμάτων από τον κάδο των σύμμεικτων ΑΣΑ, που σήμερα είναι ο κύριος κάδος υποδοχής αστικών αποβλήτων.

Όπου είναι εφικτό σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία συνίσταται η χωριστή συλλογή αποβλήτων να πραγματοποιείται ανά ρεύμα αποβλήτου. Τα ως άνω αναμένεται να αυξήσουν σημαντικά τα ποσοστά ανακύκλωσης και παράλληλα τη σημαντική μείωση των αποβλήτων που οδηγούνται προς απόθεση σε ΧΥΤ.

Τύπος Δράσης 2.vi.2: Ενίσχυση της πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης υλικών σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Πρόληψης Παραγωγής Αποβλήτων

Ο τύπος δράσης περιλαμβάνει:

- Δημιουργία Δικτύων Επαναχρησιμοποίησης και επιδιόρθωσης (Κέντρα Επαναχρησιμοποίησης, πλατφόρμες ανταλλακτικής οικονομίας)
- Προγράμματα ΟΤΑ για έξυπνες τεχνολογίες (εφαρμογές, πλατφόρμες) για ανταλλακτική/ κυκλική οικονομία (π.χ. «δίκτυο επισκευής πόλης»), επαναχρησιμοποίηση, διαλογή στην πηγή.
- Δράσεις ΟΤΑ, Επιχειρήσεων, Κοινωνίας των Πολιτών για μείωση της σπατάλης υλικών πχ τροφίμων κλπ.
- Προώθηση καινοτόμων μορφών διαχείρισης (συνεργατική οικονομία)
- Ενίσχυση της Εφαρμογής Συστήματος "Πληρώνω όσο Πετάω" (Pay as you Throw) που προωθεί την ενεργή συμμετοχή των πολιτών στην ανακύκλωση και την πρόληψη.

Με το Ν. 4819/23.07.2021 δίνεται στους φορείς η δυνατότητα της εφαρμογής της αρχής «Πληρώνω Όσο Πετάω». (Το συγκεκριμένο σύστημα θα καταστεί υποχρεωτικό για όλους τους ΟΤΑ Α Βαθμού με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων από την 1^η Ιανουαρίου του 2023 και άνω των 20.000 κατοίκων από την 1^η Ιανουαρίου 2028). Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάζονται Δράσεις υποστήριξης των ΟΤΑ στην

οργάνωση και εφαρμογή σε ευρεία κλίμακα του συστήματος «πληρώνω όσο πετάω» με την υιοθέτηση έξυπνων συστημάτων ώστε να μετριέται η παραγωγή αποβλήτων είτε συνολικά, είτε σε κάποια από τα ρεύματα, σε επίπεδο κατοικίας, κτιρίου, πολεοδομικής ενότητας, επιλεγμένων παραγωγών.

Τύπος Δράσης 2.νι.3: Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών

Περιλαμβάνονται δράσεις ενίσχυσης της συμμετοχής των καταναλωτών μέσω δράσεων ευαισθητοποίησης για την επιτάχυνση της μετάβασης από το γραμμικό μοντέλο ανάπτυξης στο αντίστοιχο της κυκλικής οικονομίας. Για την επιτυχημένη εφαρμογή των ανωτέρω δράσεων απαιτείται μια εντατική και ολιστική εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με την περιβαλλοντική και οικονομική σημασία της ανακύκλωσης και της εκτροπής των αποβλήτων από την ταφή, με απώτερο σκοπό την υιοθέτηση των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας. Ιδιαίτερη έμφαση συνίσταται να δοθεί σε στοχευμένες ομάδες στόχους όπως μικρότερες ηλικίες, μαθητές κλπ.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Πράσινη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), με το υφιστάμενο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) το οποίο χρήζει επικαιροποίησης και με τις πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΠΕΚΑ

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού
ΦοΔΣΑ
Δημόσιοι Οργανισμοί
Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ
Ιδιωτικοί Φορείς
Κοινωνία των Πολιτών

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή

του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.2.6.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.2.7. Ειδικός στόχος 2vii: Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, περιλαμβάνοντας και τις αστικές περιοχές, και της μείωσης όλων των μορφών ρύπανσης

2.1.2.7.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 2.vii.1: Δράσεις προβολής, προστασίας και ανάδειξης περιοχών NATURA

Μέτρα ελέγχου και αποκατάστασης υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων. Μέτρα / έργα πράσινων υποδομών που στοχεύουν στην αναβάθμιση του οικοσυστήματος και τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων (απομάκρυνση ιζημάτων, αποφυγή ερημοποίησης, οριοθέτηση αμμοληπιών). Ενέργειες παρακολούθησης και εξέτασης της επικινδυνότητας φαινομένων που απειλούν φυσικούς οικοτόπους. Επεμβάσεις για τη αναμόρφωση-αναβάθμιση του τοπίου (καθαρισμός - εμπλουτισμός). Μέτρα για τον έλεγχο στην πρόσβαση και τη διαχείριση των επισκεπτών. Μέτρα αξιοποίησης των οικοσυστημάτων με παρεμβάσεις ανάδειξης και προβολής. Δράσεις που θα στοχεύουν στη βελτίωση του βαθμού διατήρησης προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών των οποίων ο σημερινός βαθμός διατήρησης κρίνεται μη ικανοποιητικός ή είναι άγνωστος. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης ενδέχεται να χρηματοδοτηθούν έργα που εντάσσονται σε ΟΧΕ-BAA σε συνδυασμό και συμπληρωματικά με ότι προβλέπεται στην Προτεραιότητα 5: Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Τύπος Δράσης 2.vii.2 Αύξηση των χώρων πρασίνου και ποιοτική αναβάθμιση αυτών και προώθηση λύσεων που βασίζονται στο οικοσύστημα (Nature Based Solutions – NBS).

Αυτή η κατηγορία αναφέρεται σε λύσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα και μπορούν να αφορούν ενδεικτικά οικολογική αποκατάσταση υποβαθμισμένων περιοχών μέσα από ανάπτυξη συγκεκριμένων τεχνικών, επιλογή φυτών για διαφοροποίηση της βλάστησης, εφαρμογή τεχνικών που βελτιώνουν και βελτιστοποιούν τις επιδόσεις του αστικού εδάφους, διαχείριση αστικών χώρων πρασίνου, δημιουργία rocket parks, πράσινων διαδρομών, παρεμβάσεις σε κτίρια κ.α. (παραδείγματα: πράσινοι τοίχοι, μικροί κήποι, αστικές καλλιέργειες, υγρότοποι στέγης, κατακόρυφες καλλιέργειες, κλιματικές προσόψεις, ενεργοί – ζωντανοί τοίχοι, οικολογικά καθιστικά, ξηρικοί κήποι, αστικά λιβάδια λουλουδιών, πράσινα φράγματα ήχου, χώροι στάθμευσης με πράσινο, πράσινες στάσεις, νησίδες δροσιάς, συλλογή βρόχινου νερού, αποθήκευση-διαχείριση βρόχινου νερού, λίμνες απορροής, πορώδεις επιστρώσεις αστικού εδάφους κλπ). Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης ενδέχεται να χρηματοδοτηθούν έργα που εντάσσονται σε OXE-BAA σε συνδυασμό και συμπληρωματικά με ότι προβλέπεται στην Προτεραιότητα 5: Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Τύπος Δράσης 2.vii.3 : Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εμπλοκής τοπικών κοινοτήτων

Ο τύπος δράσης περιλαμβάνει

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση δημοσίων λειτουργών και κοινού σε θέματα βιοποικιλότητας
- Προγράμματα εμπλοκής των τοπικών κοινοτήτων στον σχεδιασμό και τις δράσεις

Μπορούν να περιλαμβάνονται καμπάνιες, με ηλεκτρονικά και έντυπα υλικά, στοχευμένες εκδηλώσεις, ημερίδες, συζητήσεις, δημιουργία προωθητικών μηνυμάτων και βίντεο, ειδικές δράσεις για τα σχολεία και τους μαθητές, έκδοση οδηγών εξοικονόμησης υδάτινων πόρων κ.α.

Τύπος Δράσης 2.vii.4 Προαγωγή της υπευθυνότητας των επιχειρήσεων ως προς την προστασία της βιοποικιλότητας

Ανάπτυξη και διάχυση πολιτικών περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και αειφορίας στις επιχειρήσεις και προώθηση δράσεων, πρακτικών και διαδικασιών διατήρησης και ενίσχυσης της βιοποικιλότητας στα πλαίσια αυτών. Θέσπιση μορφών επιβράβευσης επιχειρηματικών πρακτικών

συνιστούν κρίσιμες παραμέτρους επιτυχίας με επαλήθευση των πρακτικών και των αποτελεσμάτων τους από εξωτερικούς αξιόπιστους φορείς ή Κίνητρα για την παραγωγή και τυποποίηση οικολογικά παραγόμενων προϊόντων.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου σχεδιάζονται και θα υλοποιηθούν σε συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις επιλογές πολιτικής του εθνικού ΕΣΠΑ 2021-2027, τον Αναπτυξιακό Στόχο «Πράσινη Ανάπτυξη» του ΕΠΑ 2021-2025 και τον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), το ΠεΣΠΚΑ και με τις πολιτικές του τομειακού προγράμματος ΠΕΚΑ.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ

Δημόσιοι Οργανισμοί

Αναπτυξιακοί Οργανισμοί / Εταιρείες ΟΤΑ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο διατηρούν κατά βάση οριζόντια περιφερειακή διάσταση, χωρίς συγκεκριμένη χωρική θεώρηση. Ενδεχόμενη αξιοποίηση του Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων στην ΠΔΕ, θα εξειδικευθεί κατά την κατάρτιση των αντίστοιχων επιμέρους χωρικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.2.7.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.3. Προτεραιότητα 3: Ενίσχυση της κινητικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ ¹
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

¹ Σε περίπτωση που οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.1.3.1. Ειδικός Στόχος 3i: Ανάπτυξη βιώσιμου, ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς και διατροφικού ΔΕΔ-Μ

2.1.3.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 3.i.1: Προώθηση Κινητικότητας: οδικές μεταφορές ΔΕΔ-Μ Στον συγκεκριμένο τύπο δράσης περιλαμβάνεται η ολοκλήρωση των έργων του ΔΕΔ-Μ της ΠΠ 2014-2020 ή άλλων οδικών υποδομών της Περιφέρειας που ανήκουν στο δίκτυο ΔΕΔΜ συμπληρωματικά με αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού Προγράμματος Υποδομών Μεταφορών . Συμπληρωματικά επιδιώκεται η ενίσχυση της κινητικότητας μέσω της ολοκλήρωσης των οδικών συνδέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα για την Περιφέρεια στην Εξειδίκευση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών.

Τύπος Δράσης 3.i.2: Προώθηση Κινητικότητας: Σιδηροδρομικές μεταφορές ΔΕΔ-Μ

Στον συγκεκριμένο τύπο δράσης περιλαμβάνεται η ολοκλήρωση των έργων του ΔΕΔ-Μ της ΠΠ 2014-2020 ή άλλων σιδηροδρομικών υποδομών της Περιφέρειας που ανήκουν στο δίκτυο ΔΕΔΜ συμπληρωματικά με αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού Προγράμματος Υποδομών Μεταφορών. Συμπληρωματικά επιδιώκεται η ενίσχυση της κινητικότητας μέσω της ολοκλήρωσης των σιδηροδρομικών συνδέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα για την Περιφέρεια στην Εξειδίκευση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών.

Τύπος Δράσης 3.i.3: Προώθηση Κινητικότητας: Θαλάσσιες μεταφορές ΔΕΔ-Μ

Στον συγκεκριμένο τύπο δράσης περιλαμβάνεται η ολοκλήρωση έργων λιμενικών υποδομών ΔΕΔ-Μ της ΠΠ 2014-2020, συμπληρωματικά με αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού Προγράμματος Υποδομών Μεταφορών και λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα για την Περιφέρεια στην Εξειδίκευση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, επισκέπτες και εν γένει οι χρήστες του οδικού δικτύου της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Επισημαίνεται ότι τα θέματα συνδεσιμότητας λαμβάνουν υπόψη και την μακροπεριφερειακή στρατηγική EUSAIR ως μέρος ενός ευρύτερου λειτουργικού χώρου. Το Πρόγραμμα υποστηρίζει την μακρο-περιφερειακή στρατηγική Αδριατικής – Ιονίου (EUSAIR) και επιδιώκεται η μείωση των ελλείψεων υποδομών καθώς και η βελτίωση της προσβασιμότητας με έμφαση στις περιφερειακές και τοπικές συνδέσεις, προκειμένου να επιτευχθεί η ανάπτυξη αξιόπιστων δικτύων μεταφορών, η εξασφάλιση της εδαφικής συνέχειας και κοινωνικής συνοχής χωρίς αποκλεισμούς

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.3.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.3.2. Ειδικός Στόχος 3iii: Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης πρόσβασης στο ΔΕΔ-Μ και της διασυνοριακής κινητικότητας

2.1.3.2.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 3.ii.1: Αναβάθμιση οδικού δικτύου Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση της απρόσκοπτης ενδοπεριφερειακής κινητικότητας λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα προσβασιμότητας που δημιουργεί η γεωμορφολογία της Δυτικής Ελλάδας, τα σημαντικά αστικά, εμπορικά κέντρα και οι περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος που διαθέτει, αλλά και την ανάγκη ολοκλήρωσης των απαραίτητων οδικών υποδομών για την ανάπτυξη της περιοχής. Για την υλοποίηση των παρεμβάσεων λαμβάνονται υπόψη τα αναφερόμενα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας στην Εξειδίκευση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών και η συνέργεια με αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού Προγράμματος Υποδομών Μεταφορών.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- *Οδικές υποδομές του εθνικού, επαρχιακού και τοπικού δικτύου για την αναβάθμιση ενδοπεριφερειακής κινητικότητας με έμφαση στη σύνδεση με αστικά, εμπορικά, οικονομικά κέντρα και τουριστικούς πόλους της Περιφέρειας.*
- *Επιλεγμένες παρεμβάσεις για τη βελτίωση της διασυνδεσιμότητας του υφιστάμενου οδικού δικτύου (κεντρικού / αναλυτικού ΔΟΔ)*

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο των ανωτέρω δράσεων περιλαμβάνεται και η ολοκλήρωση έργων της ΠΠ 2014-2020.

Τύπος Δράσης 3.ii.2: Δράσεις οδικής ασφάλειας

Στο επίπεδο της οδικής ασφάλειας, με εξαίρεση τους ολοκληρωμένους και υπό κατασκευή αυτοκινητόδρομους του ΔΕΔ-Μ, το λοιπό εθνικό επαρχιακό και τοπικό οδικό δίκτυο είναι ετερογενές από άποψη γεωμετρικών χαρακτηριστικών με αποτέλεσμα την ύπαρξη «μελανών σημείων» οδικής ασφαλείας σε μέρη με πολύ απότομη αλλαγή. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας στην Περιφέρεια σε συνέργεια με τις αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού Προγράμματος Υποδομών Μεταφορών, και περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- *Αναβάθμιση οδικού δικτύου (εθνικό, επαρχιακό, τοπικό δίκτυο) και βελτίωση της οδικής υποδομής και του εξοπλισμού της.*
- *Εγκατάσταση συστημάτων παροχής πληροφόρησης προς τους χρήστες του οδικού δικτύου (επαρχιακό και τοπικό δίκτυο).*
- *Παρεμβάσεις και δράσεις παθητικής οδικής ασφάλειας στο επαρχιακό και τοπικό δίκτυο*
- *Δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού για την οδική ασφάλεια.*

Τύπος Δράσης 3.ii.3: Έργα και παρεμβάσεις για την αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Στις λιμενικές υποδομές, απαιτείται η αναβάθμιση αυτών που δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές των εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης πλοίων και – κατά περίπτωση - συμφόρησης (κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες). Στο επίπεδο της ασφάλειας ναυσιπλοΐας απαιτούνται συμπληρωματικές παρεμβάσεις για τη βελτίωση της επιχειρησιακής ικανότητας.

Οι σχετικές παρεμβάσεις για τη βελτίωση των υποδομών και των υπηρεσιών, θα γίνουν σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Λιμένων 2020-2030 (ΕΣΛ) και σε συνέργεια με τις αντίστοιχες δράσεις του Τομεακού Προγράμματος Υποδομών Μεταφορών.

Τύπος Δράσης 3.ii.4: Ανάπτυξη Υδατοδρομιών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης περιλαμβάνει την ανάπτυξη δικτύου υδατοδρομιών για την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς από και προς στα νησιά του Ιονίου και την προώθηση της πολυτροπικής κινητικότητας.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, επισκέπτες και εν γένει οι χρήστες του οδικού δικτύου της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερες ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα υποστηρίζει την μακρο-περιφερειακή στρατηγική Αδριατικής – Ιονίου (EUSAIR) στις εξής προτεραιότητες της: (α) Πολυτροπικές διαδρομές Αδριατικής – Ιονίου, (β) Υποστήριξη του σχεδιασμού δράσεων τοπικής ανάπτυξης για τη βελτίωση της θαλάσσιας και ναυτιλιακής διακυβέρνησης και των υπηρεσιών «γαλάζιας ανάπτυξης».

Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η μείωση των ελλείψεων υποδομών καθώς και η βελτίωση της προσβασιμότητας με έμφαση στις περιφερειακές και τοπικές συνδέσεις, προκειμένου να επιτευχθεί η ανάπτυξη αξιόπιστων δικτύων μεταφορών, η εξασφάλιση της εδαφικής συνέχειας και κοινωνικής συνοχής χωρίς αποκλεισμούς.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.3.2.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.4. Προτεραιότητα 4Α: Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ ¹
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

¹ Σε περίπτωση που οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.1.4.1. Ειδικός Στόχος¹ 4ii Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης χωρίς αποκλεισμούς σε ποιοτικές υπηρεσίες στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την προώθηση της ανθεκτικότητας για εξ αποστάσεως και on-line εκπαίδευση και κατάρτιση

2.1.4.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4A.ii.1: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση δικτύου Υποδομών προσχολικής Εκπαίδευσης και νηπιακής - παιδικής φροντίδας

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός υποδομών νηπιακής - παιδικής φροντίδας λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» (European Child Guarantee), αλλά και τις σημαντικές ανάγκες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σε σχετικές υποδομές.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δημιουργία νέων δομών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας*
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών παιδικής φροντίδας*
- Δράσεις εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών μονάδων και προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από την υγειονομική κρίση.*

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Τύπος Δράσης 4Α.ii.2: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής και κτιριακών εγκαταστάσεων Α & Ββάθμιας Εκπαίδευσης

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών για την περαιτέρω βελτίωση των κτιριακών υποδομών καθώς και του εξοπλισμού Α & Ββάθμιας Εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες νέων υποδομών και τους στόχους της Χώρας για την βελτίωση της εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δημιουργία νέων δομών εγκαταστάσεων Α & Ββάθμιας Εκπαίδευσης*
- Εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών Α & Ββάθμιας Εκπαίδευσης*
- Δράσεις εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών μονάδων και προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από την υγειονομική κρίση*

Τύπος Δράσης 4Α.ii.3: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής και κτιριακών εγκαταστάσεων Γβάθμιας Εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται ενέργειες εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης των υποδομών και του εξοπλισμού του Ιδρύματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφέρειας λαμβάνοντας υπόψη και την Στρατηγική για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση που αποτελεί δομική μεταρρύθμιση στον τομέα της Παιδείας για την περίοδο 2021-2027 (Ν. 4653/2020, ΦΕΚ Α12 - 24.01.2020).

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- *Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών και εξοπλισμού μονάδων Γβάθμιας Εκπαίδευσης*
- *Δράσεις εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών μονάδων και προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από την υγειονομική κρίση*

Τύπος Δράσης 4Α.ii.4: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής και κτιριακών εγκαταστάσεων Δομών Δια Βίου Μάθησης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης περιλαμβάνονται δράσεις περαιτέρω βελτίωσης των κτιριακών υποδομών καθώς και του εξοπλισμού Δομών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης καθώς και των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ) λαμβάνοντας υπόψη και τους ευρύτερους στόχους της Ε.Ε στο πλαίσιο του European Framework for Quality and Effective Apprenticeships και του Quality Framework for Traineeship.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- *Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση των υφιστάμενων δημόσιων δομών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, ΕΠΑ.Σ. και δια βίου μάθησης*
- *Δράσεις εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών μονάδων και προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από την υγειονομική κρίση.*

Κατά την υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων, μέριμνα θα δίνεται στην προσβασιμότητα των υποδομών για τα άτομα με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα.

Επισήμανση: Πριν την έκδοση προσκλήσεων για την υποβολή και ένταξη έργων υποδομής στον τομέα εκπαίδευσης που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ προβλέπεται να εκπονηθεί ή επικαιροποιηθεί ανάλογη χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου είναι θετικές ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.4.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.4.2. Ειδικός Στόχος¹ 4iii Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, των χαμηλού εισοδήματος νοικοκυριών και των μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης και των κοινωνικών υπηρεσιών

2.1.4.2.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4A.iii.1: Υποδομές Φροντίδας και Κοινωνικής Πρόνοιας για Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες και ΑμεΑ

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην ανάπτυξη υποδομών για την παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες λαμβάνοντας υπόψη και την αναθεωρημένη Εθνική και την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δημιουργία νέων και εκσυγχρονισμός - αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών Ένταξης, Φροντίδας και Κοινωνικής Πρόνοιας για Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες και ΑμεΑ*
- Δράσεις εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών μονάδων και προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από την υγειονομική κρίση*
- Παρεμβάσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες , σε σημεία τοπικού ενδιαφέροντος, σε κοινόχρηστους χώρους αναψυχής (πάρκα, πλατείες κλπ.), σε δομές πολιτισμού, αθλητισμού κλπ.*

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Τύπος Δράσης 4Α.iii.2: Υποδομές για Ρομά

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ανάπτυξη νέων υποδομών/ βελτίωση υφιστάμενων για την παροχή προνοιακών και άλλων κοινωνικών υπηρεσιών σε περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως Ρομά, κλπ., σύμφωνα και με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Βελτίωση υποδομών ή δημιουργία νέων για περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως Ρομά κλπ.

Κατά την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, μέριμνα θα δίνεται στην προσβασιμότητα των υποδομών για τα άτομα με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Πληθυσμός της Περιφέρειας, ευπαθείς κοινωνικά ομάδες (ΑμεΑ, Ρομά κλπ.)

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία..

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.4.2.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+ Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.4.3. Ειδικός Στόχος¹ 4iv Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες

2.1.4.3.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4A.iv.1: Υποδομές για περιθωριοποιημένες κοινότητες

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η ανάπτυξη νέων υποδομών/ βελτίωση υφιστάμενων για την παροχή προνοιακών και άλλων κοινωνικών υπηρεσιών σε περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως είναι οι Μετανάστες, Πρόσφυγες, Αιτούντες Άσυλο κλπ.. Οι δράσεις που θα αναληφθούν στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη καθώς και την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

Βελτίωση υποδομών ή δημιουργία νέων για περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως Μετανάστες, Πρόσφυγες, Αιτούντες Άσυλο κλπ.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς κοινωνικά ομάδες (μετανάστες, αιτούντες άσυλο κλπ.)

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία..

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.4.3.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+ Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.4.4. Ειδικός Στόχος¹ 4ν: Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και την τοπική κοινότητα

2.1.4.4.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4Α.ν.1: Ανάπτυξη του Δικτύου Μονάδων Υγείας και εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των Μονάδων του Εθνικού Συστήματος Υγείας στην Περιφέρεια, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε υποδομές και σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των ατόμων που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό, καθώς και η παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας. Για το σκοπό αυτό λαμβάνεται υπόψη και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας 2021-2025.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Ενίσχυση και επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων των Δομών Υγείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και προσαρμογής τους στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν από την υγειονομική κρίση.
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση του υγειονομικού εξοπλισμού των Δομών Υγείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Επισήμανση: Πριν την έκδοση προσκλήσεων για την υποβολή και ένταξη έργων υποδομής στον τομέα υγείας που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ προβλέπεται να εκπονηθεί ή επικαιροποιηθεί ανάλογη χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, ευπαθείς κοινωνικά ομάδες

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.4.4.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+ Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.4.5. Ειδικός Στόχος¹ 4νι Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία

2.1.4.5.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

2.1.4.5.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4Α.vi.1: Προώθηση του τουρισμού - πολιτισμού για την στήριξη της κοινωνικής συνοχής

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στην αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της Περιφέρειας (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά κλπ.) προκειμένου να ενισχυθεί ο κοινωνικός ιστός (με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες) παράλληλα με την στήριξη της τοπικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Παρεμβάσεις δημιουργίας ή και αναβάθμισης υποδομών και θεσμών αναψυχής-τουρισμού-πολιτισμού σε περιοχές περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος.
- Δράσεις για την τουριστική προβολή της Περιφέρειας
- Δράσεις στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, επισκέπτες, κλπ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι προβλεπόμενες δράσεις του Ειδικού Στόχου συμβάλλουν θετικά στην προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Επιπλέον, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων (ΟΕΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και δύναται να χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.4.5.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.5. Προτεραιότητα 4B: Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ ¹
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

2.1.5.1. Ειδικός Στόχος² 4a: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας •

¹ Σε περίπτωση που οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚΤ+.

² Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.1.5.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.a.1: Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στο πλαίσιο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως θεσπίστηκε από ευρωπαϊκούς και παγκόσμιους οργανισμούς, αναδεικνύει τη συμπληρωματικότητα των δράσεων σε πολλαπλούς τομείς πολιτικής και ειδικότερα στον κοινωνικό, στον οικονομικό και στον περιβαλλοντικό τομέα.

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί παράλληλα με την υλοποίηση στρατηγικών ΟΧΕ / ΒΑΑ για την αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της Περιφέρειας να ενισχυθεί η απασχόληση με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες παράλληλα με την στήριξη της τοπικής οικονομίας. Στόχος είναι να παρασχεθεί στις τοπικές στρατηγικές η δυνατότητα πλήρους ολοκλήρωσης πολιτικών και τομέων σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.

Ενδεικτικά περιλαμβάνονται :

- Ενίσχυση επιχειρήσεων για πρόσληψη ανέργων (ΝΘΕ) με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες.
- Προώθηση ανέργων στην Επιχειρηματικότητα/Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, μέσω προγραμμάτων επιδότησης της αυτοαπασχόλησης ανέργων (ΝΕΕ) για τη δημιουργία επιχειρηματικών μονάδων και υποστήριξης ανέργων για την ίδρυση Κοινωνικών Συνεταιριστικών επιχειρήσεων.
- Προγράμματα συμβουλευτικής, κατάρτισης, πρακτικής άσκησης για ανέργους.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Μέσω των δράσεων επιτυγχάνεται η άμεση υποστήριξη ανέργων, η ένταξη/επανένταξη/διατήρηση συγκεκριμένων ομάδων στην αγορά εργασίας και ιδιαίτερα :

- Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων.
- Άνεργοι με χαμηλά τυπικά προσόντα.
- Άνεργοι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος έχουν θετική συμβολή στη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης και στην απαγόρευση των διακρίσεων, λαμβάνοντας υπόψη και τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα εκπονείται σε περιφερειακό επίπεδο και οι κατά τόπους στρατηγικές ανάπτυξης μέσω των Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων (ΟΕΕ) υποστηρίζονται σημαντικά και θα χρηματοδοτηθούν από τις παρεμβάσεις που προβλέπονται στον εν λόγω Ειδικό Στόχο

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.5.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.5.2. Ειδικός Στόχος¹ 4στ: Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περαιτέρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες

2.1.5.2.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Τύπος Δράσης 4B.στ.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου (στ) περιλαμβάνονται δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης όλων στις βαθμίδες εκπαίδευσης και στην επαγγελματική κατάρτιση με άξονα την βελτίωση των επιδόσεων, την μαθησιακή εξέλιξη και εν γένει την δημιουργία ενός υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου στον μαθητικό και ενήλικο πληθυσμό. Έμφαση θα δοθεί στην υποστήριξη παιδιών προερχόμενων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες όπως τα ΑμεΑ, λαμβάνοντας υπόψη και τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού.

Περιλαμβάνεται η εφαρμογή τεκμηριωμένων, ολοκληρωμένων και συνεκτικών πολιτικών για την προώθηση της έγκαιρης παρέμβασης, της πρόληψης της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και την ενίσχυση της συμμετοχής στη δημόσια εκπαίδευση και κατάρτιση χωρίς διακρίσεις.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά :

- Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για παιδιά με αναπηρίες ή μαθησιακές δυσκολίες
- Υποστήριξη Δομών (ΚΕΣΥ) για μαθητές ΑμεΑ και μαθητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες

Τύπος Δράσης 4B.στ.2: Παρεμβάσεις για την στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης θα υποστηριχθούν παρεμβάσεις για την προώθηση παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, λαμβάνοντας υπόψη και τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά :

- Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά

Οι παραπάνω παρεμβάσεις λαμβάνουν υπόψη τις αρχές για τα άτομα με αναπηρία του Ευρωπαϊκού Πυλώνα, περιλαμβανομένης της αρχής της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για τα άτομα με αναπηρία.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευάλωτα παιδιά, παιδιά με αναπηρίες ή μαθησιακές δυσκολίες..

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης 2021-2027, ενώ

επίσης συμβάλλουν στην ενίσχυση των ίσων ευκαιριών και στην μη διάκριση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σύμφωνα με α) την Σύσταση του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας (2018/C 153/01) και β) την Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020/C 417/01). Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.5.2.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+ Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.5.3. Ειδικός Στόχος¹ 4η Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.1.5.3.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.η.1: Προώθηση στην απασχόληση ευπαθών ομάδων-κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τύπου δράσης θα ενεργοποιηθούν παρεμβάσεις για την προώθηση στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της Περιφέρειας. Περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Επαγγελματική Κατάρτιση και Πιστοποίηση Δεξιοτήτων (βάσει αναγνωρισμένων προτύπων) σε αντικείμενα κατάρτισης που εντάσσονται σε αναπτυξιακούς τομείς της Περιφέρειας αξιοποιώντας τα ευρήματα του Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, εξ αποστάσεως κατάρτιση (τηλεκατάρτιση) και πιστοποίηση δεξιοτήτων.
- Προγράμματα για την ένταξη στην απασχόληση με έμφαση σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες. Περιλαμβάνονται ενδεικτικά συνδυαστικές παρεμβάσεις εξατομικευμένης συμβουλευτικής καθοδήγησης, κατάρτισης- θεωρητική- πρακτική άσκηση σε θέσεις εργασίας, πιστοποίηση, Επίσης περιλαμβάνονται προγράμματα λοιπών ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (όπως ΝΘΕ, ΝΕΕ, ΚΑΛΟ) για την προώθηση στην απασχόληση ιδιαίτερα ευάλωτων ομάδων

Δράσεις για την συμμετοχή των ΑμεΑ στον αθλητισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς

Τύπος Δράσης 4B.η.2: Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής (κύκλος 2021-22)

Πρόκειται για τον εμπροσθοβαρή κύκλο 2021-2022 της δράσης.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες

Σημειώνεται επίσης ότι μέρος των παρεμβάσεων του Ειδικού Στόχου δύναται να υλοποιηθεί από την κοινωνία των πολιτών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027, ενώ επίσης συμβάλλουν στην ενίσχυση των ίσων ευκαιριών και στην μη διάκριση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σύμφωνα με α) την Σύσταση του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για ποιοτικά και αποτελεσματικά προγράμματα μαθητείας (2018/C 153/01) και β) την Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020/C 417/01). Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.5.3.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.5.4. Ειδικός Στόχος¹ 4θ: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών

2.1.5.4.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.θ.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Μεταναστών και Υπηκόων Τρίτων Χωρών

Μέσω του Ειδικού Στόχου επιδιώκεται η στήριξη των Μεταναστών καθώς και των Υπηκόων Τρίτων Χωρών για την κοινωνική και οικονομική ένταξή τους, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών αλλά και την Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά :

- Μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε Υπηκόους Τρίτων Χωρών
- Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης YTX στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς κοινωνικά ομάδες όπως οι μετανάστες και οι υπήκοοι τρίτων χωρών.

Σημειώνεται επίσης ότι μέρος των παρεμβάσεων του Ειδικού Στόχου δύναται να υλοποιηθεί από την κοινωνία των πολιτών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη Προσφύγων/

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Μεταναστών. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.5.4.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.5.5. Ειδικός Στόχος¹ 4i: Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.1.5.5.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.1.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά

Μέσω συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η κοινωνική και οικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2027, έμφαση δίνεται στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, καθώς και σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

Ειδικότερα, μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσεις μπορεί να οργανωθεί η κοινότητα των Ρομά και η ενθάρρυνση της συμμετοχής στους τομείς της απασχόλησης, της υγείας, της εκπαίδευσης της προώθηση της προσωπικής και κοινωνικής ευημερίας.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά :

- Η δημιουργία Ομάδων διαχείρισης οργανωμένων χώρων μετεγκατάστασης και Ομάδων Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης, με σκοπό την υγειονομική φροντίδα και συμβουλευτική του χώρου διαβίωσης του πληθυσμού Ρομά και την παροχή ενημέρωσης, εκπαίδευσης, ευαισθητοποίησης και συμμετοχής σε δράσεις της ευρύτερης κοινότητας.
- Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού.
- Η Επιδότηση Ενοικίου για την στέγαση οικογενειών Ρομά που ζουν σε πολύ δύσκολες συνθήκες στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.
- Δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης όπως Προγράμματα ΝΕΕ/ΝΘΕ για Ρομά με στόχο την προώθηση στην απασχόληση.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Μέσω των δράσεων επιτυγχάνεται ή άμεση υποστήριξη των βασικών ομάδων στόχων προερχόμενων από ευπαθείς κοινωνικά κατηγορίες όπως η ομάδα στόχος των Ρομά.

Σημειώνεται επίσης ότι μέρος των παρεμβάσεων του Ειδικού Στόχου δύναται να υλοποιηθεί από την κοινωνία των πολιτών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά

2021-2027. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.5.5.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+ Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.5.6. Ειδικός Στόχος¹ 4ια: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας,

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες, βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης

2.1.5.6.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 4B.ια.1: Παρεμβάσεις για την πρόσβαση των ΕΚΟ σε ποιοτικές υπηρεσίες – Κοινωνικά Κέντρα

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες, ευπαθών ομάδων του πληθυσμού με έμφαση στους Ρομά, σε πρόσφυγες και μετανάστες, με απώτερο στόχο την κοινωνικοοικονομική ένταξή τους. Στο πλαίσιο αυτό, οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν εξυπηρετούν επιμέρους στρατηγικές, όπως η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, η Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά, η Στρατηγική Ένταξης Προσφύγων/ Μεταναστών.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Κοινωνικά Κέντρα / Κέντρα Κοινότητας με παραρτήματα Ρομά, Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ), Κινητές Μονάδες,
- Προώθηση Διαπολιτισμικής Διαμεσολάβησης στα Κέντρα Κοινότητας / ΚΕΜ
- Δομές Παροχής Αγαθών

Τύπος Δράσης 4B.ια.2: Παρεμβάσεις για την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και των υπηρεσιών σε επίπεδο κοινότητας

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης στηρίζεται η πολιτική της αποϊδρυματοποίησης και της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, για τα Άτομα με Αναπηρία (συμπεριλαμβανομένων και των προσφύγων/ μεταναστών ΑμεΑ) καθώς και για τα άτομα της τρίτης ηλικίας. Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν συμβάλλουν σε στρατηγικές όπως η Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, η Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία κλπ..

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ (ΚΔΗΦ)
- Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ, Μετανάστες
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Τύπος Δράσης 4B.ια.3: Παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνική προστασίας

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή

Τύπος Δράσης 4B.ια.4: Παρεμβάσεις προς όφελος των γυναικών και την καταπολέμηση της βίας

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η στήριξη των γυναικών και ειδικά αυτών που είναι θύματα βίας, με απώτερο στόχο την κοινωνικοοικονομική ένταξή τους και λαμβάνοντας υπόψη την Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δίκτυο δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας

Τύπος Δράσης 4B.ια.5: Διασφάλιση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη

- Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή και προσωπικού βοηθού ΑΜΕΑ, ηλικιωμένων κλπ

Τύπος Δράσης 4B.ια.6: Διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης θα αναληφθούν κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της πρόσβασης του πληθυσμού στην υγειονομική περίθαλψη και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, λαμβάνοντας υπόψη τη Στρατηγική του τομέα Υγείας, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας 2021-2025.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - Τοπικές Μονάδες Υγείας TOMY (για την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη του γενικού πληθυσμού)
- Ενίσχυση Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας
- Δράσεις για την Ψυχική Υγεία (στο πλαίσιο της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη για ευάλωτα άτομα)
- Δράσεις για την Καταπολέμηση των Εξαρτήσεων στην Κοινότητα (Αλκοόλ, Ναρκωτικές Ουσίες κλπ.)
- Μονάδες για προστασία εξαρτημένων & γονεϊκής στήριξης

Τύπος Δράσης 4B.ια.7: Βελτίωση ποιότητας ζωής ηλικιωμένων και ανάληψη δράσεων για την ενεργό γήρανση

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η λήψη κατάλληλων μέτρων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων από τη γήρανση του πληθυσμού της Περιφέρειας καθώς και την αποϊδρυματοποίηση ατόμων της τρίτης ηλικίας. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν εξυπηρετούν επιμέρους στρατηγικές όπως η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη , ενώ λαμβάνεται υπόψη και η Πράσινη Βίβλος σχετικά με τη Γήρανση.

Στο πλαίσιο αυτό, για την ενίσχυση της ενεργούς γήρανσης, περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις όπως:

- Δράσεις για την εξοικείωση με τις Νέες Τεχνολογίες και την αντιμετώπιση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού .

- Αξιοποίηση της τηλεϊατρικής για την παρακολούθηση θεμάτων υγείας
- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την ενεργή συμμετοχή σε κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες (εθελοντικές ομάδες, κοινωνικά δρώμενα, δράσεις αλληλεγγύης, ομάδες πολιτισμού, θεατρικά δρώμενα, χορωδίες κλπ.).
- Παροχή συμβουλών για υγιεινό τρόπο διαβίωσης όπως σε διατροφικές συμβουλές, συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες.

Τύπος Δράσης 4B.ια.8: Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης περιλαμβάνει την υποστήριξη της λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης στην Περιφέρεια με σκοπό την παρακολούθηση και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Σημειώνεται ότι τα Περιφερειακά Παρατηρητήρια Κοινωνικής Ένταξης περιλαμβάνονται στο σύστημα διακυβέρνησης του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής. Επίσης, η εν λόγω δράση είναι σύμφωνη και με τα προβλεπόμενα στην Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027. Η λειτουργία του Παρατηρητηρίου συνοπτικά αποσκοπεί στην:

- αποτελεσματική παρακολούθηση και το συντονισμό των στόχων, οι οποίοι εξειδικεύονται στο πλαίσιο του σχεδιασμού και της στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη σε περιφερειακό επίπεδο ,
- παρακολούθηση και καταγραφή κοινωνικών φαινομένων, όπως ακραία φτώχεια, υπερχρεωμένα νοικοκυριά και την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, ιδιαίτερα των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων,
- ανάδειξη τοπικών αναγκών σε θέματα πολιτικών κοινωνικής προστασίας, πρόνοιας και αλληλεγγύης,
- αποτύπωση και χαρτογράφηση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Τύπος Δράσης 4B.ια.9: Παρακολούθηση θεμάτων αναπηρίας στη Δυτική Ελλάδα

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η συστηματική καταγραφή στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων στατιστικών στοιχείων, ερευνών, πολιτικών) για τα άτομα με αναπηρία στη Δυτική Ελλάδα και η αξιοποίηση αυτών για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών για την αναπηρία. Επίσης περιλαμβάνονται και ενέργειες ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν συμβάλλουν στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και σε Εθνικές Στρατηγικές για την αναπηρίας, ενώ είναι σύμφωνες με και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Μέσω των δράσεων επιτυγχάνεται ή άμεση υποστήριξη των βασικών ομάδων στόχων προερχόμενων από ευπαθείς κοινωνικά κατηγορίες όπως

- Άτομα φτωχά / σε κίνδυνο φτώχειας / ΕΚΟ / Ρομά/ μετανάστες & πρόσφυγες
- ΑμεΑ συμπεριλαμβανομένων ΑμεΑ προσφύγων/μεταναστών
- Ηλικιωμένοι
- Γυναίκες θύματα έμφυλης βίας / Γυναίκες ΕΚΟ
- Γενικός Πληθυσμός (για την δράση των ΤΟΜΥ), ΕΚΟ (για Ψυχική υγεία, Εξαρτήσεις).

Σημειώνεται επίσης ότι μέρος των παρεμβάσεων του Ειδικού Στόχου δύναται να υλοποιηθεί από την κοινωνία των πολιτών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τις επιμέρους εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.5.6.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.5.7. Ειδικός Στόχος¹ (ιβ) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών

2.1.5.7.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Τύπος Δράσης 4B.ιβ.1: Παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Μέσω του συγκεκριμένου τύπου δράσης επιδιώκεται η στήριξη ατόμων που βρίσκονται ή αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη & Μείωση της Φτώχειας, καθώς και τον περιφερειακό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη, την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα του Παιδιού.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δομές φιλοξενίας αστέγων – Κέντρα Ημέρας & Υπνωτήρια
- Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές.
- Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας.
- Δράσεις πρόσβασης σε κοινωνική κατοικία για αστέγους και οικογένειες με σοβαρή υλική στέρηση
- Σχολικά γεύματα

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ευπαθείς κοινωνικά ομάδες όπως Άτομα που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών

Σημειώνεται επίσης ότι μέρος των παρεμβάσεων του Ειδικού Στόχου δύναται να υλοποιηθεί από την κοινωνία των πολιτών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις που περιλαμβάνει ο ειδικός στόχος συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης, την προώθηση της ισότητας και την αρχή της μη διάκρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας και τον αντίστοιχο περιφερειακό σχεδιασμό. Επίσης, η επιλογή και υλοποίηση των πράξεων θα γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.5.7.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.6. Προτεραιότητα 5: Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ ¹
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

2.1.6.1. Ειδικός Στόχος² 5i Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.6.1.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

¹ Σε περίπτωση που οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚΤ+.

² Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ι) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 5.i.1: Βιώσιμη διαχείριση του αστικού περιβάλλοντος της Περιοχής με έμφαση στην ανάδειξη του περιβαλλοντικού της πλούτου.

Στρατηγική επιδίωξη είναι η αξιοποίηση του Φυσικού Αποθέματος της περιοχής ως στρατηγικού πόρου για την ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης και της απασχόλησης με όρους βιωσιμότητας. Επίσης, επιδιώκεται η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και η προσαρμογή του στα νέα δεδομένα και στις απαιτήσεις του νέου παραγωγικού προτύπου της περιοχής, μέσω της βελτίωσης των δυνατοτήτων απασχόλησης με προώθηση των ίσων ευκαιριών και ενίσχυση των δεξιοτήτων στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής της Περιφέρειας.

Αυτός ο τύπος δράσεων εστιάζει σε ενέργειες για:

- την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας των πόλεων,
- την ενεργειακή αναβάθμιση και μείωση του οικολογικού αποτυπώματος,
- την βιώσιμη κινητικότητα, την μείωση ηχορύπανσης και περιβαλλοντικής ρύπανσης,
- την ενίσχυση της προστασίας του περιβαλλοντικού αποθέματος,
- την διαχείριση και ανάδειξη περιβαλλοντικών πόρων των πόλεων.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις κατασκευής και αναβάθμισης των υποδομών κοινής ωφέλειας των Περιοχών Παρέμβασης, βελτίωσης του κτισμένου περιβάλλοντος και των συνθηκών κατοίκησης σε αυτήν. Ενδεικτικά αναφέρονται δράσεις όπως:

- δημιουργία/ αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής,
- πρασίνου και χώρων στάθμευσης,
- βελτίωσης αποχετευτικών δικτύων,
- κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (εξοπλισμός, εργασίες),
- ενίσχυσης της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτηρίων .

Τύπος Δράσης 5.ι.2: Ενίσχυση της επισκεψιμότητας των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων μέσω ενεργειών αναβάθμισης, αποκατάστασης και ενιαίας προβολής

Αυτός ο τύπος δράσεων περιλαμβάνει ενδεικτικά ενέργειες:

- αναβάθμισης και αποκατάστασης των χώρων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ενίσχυση της λειτουργικότητας και επισκεψιμότητας χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς (χώροι στάθμευσης, δημιουργία / επέκταση επισκέψιμων χώρων),
- χώροι προβολής πολιτιστικού/φυσικού αποθέματος,
- δράσεις δικτύωσης πολιτιστικών φορέων στο πλαίσιο ενιαίας προβολής του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου.
- Έργα προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης Μνημείων και Αρχαιολογικών χώρων καθώς και στοιχείων της παραδοσιακής πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Έργα ανάδειξης, προβολής, και βελτίωσης επισκεψιμότητας ιστορικών τόπων, εθνικών πάρκων τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλους, και άλλων αξιόλογων περιοχών.
- Έργα αποκατάστασης-ανάδειξης-επανάχρησης ιστορικών διατηρητέων μνημείων, αλλά και διάνοιξης και ανάδειξης μονοπατιών κ.α.

Τύπος Δράσης 5.ι.3: Προώθηση της έξυπνης διαχείρισης των πόλεων

Ο ειδικός στόχος καλύπτει τις παρεμβάσεις αστικών περιοχών σύμφωνα με τις οριζόντιες κατευθύνσεις με προτεραιότητα στις εγκεκριμένες στρατηγικές των δήμων Πάτρας και Αργινίου

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ – Αστικές Αρχές

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως της την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Αστικά κέντρα, έδρες περιφερειακών ενοτήτων

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται

2.1.6.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.6.2. Ειδικός Στόχος¹ 5ii Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και της ασφάλειας σε μη αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.6.2.1. Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Τύπος Δράσης 5.ii.1: Ενίσχυση της επισκεψιμότητας των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων μέσω ενεργειών αναβάθμισης, αποκατάστασης και ενιαίας προβολής

Στρατηγική επιδίωξη είναι η αξιοποίηση του φυσικού αποθέματος της περιοχής ως στρατηγικού πόρου για την ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης και της απασχόλησης με όρους βιωσιμότητας. Επιδιώκεται η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και η προσαρμογή του στα νέα δεδομένα και στις απαιτήσεις του νέου παραγωγικού προτύπου της περιοχής, μέσω της βελτίωσης των δυνατοτήτων απασχόλησης με προώθηση των ίσων ευκαιριών και ενίσχυση των δεξιοτήτων στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής της Περιφέρειας.

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά ενέργειες:

- Αναβάθμισης και αποκατάστασης των χώρων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς,
- Ενίσχυσης της λειτουργικότητας και επισκεψιμότητας χώρων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς (χώροι στάθμευσης, δημιουργία / επέκταση επισκέψιμων χώρων),
- Δημιουργία χώρων προβολής πολιτιστικού/φυσικού αποθέματος,
- Δράσεις δικτύωσης πολιτιστικών φορέων στο πλαίσιο ενιαίας προβολής του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου,
- Έργα προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης Μνημείων και Αρχαιολογικών χώρων καθώς και στοιχείων της παραδοσιακής πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Έργα ανάδειξης, προβολής, και βελτίωσης επισκεψιμότητας ιστορικών τόπων, εθνικών πάρκων τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλους, και άλλων αξιόλογων περιοχών.
- Έργα αποκατάστασης-ανάδειξης-επανάχρησης ιστορικών διατηρητέων μνημείων, αλλά και διάνοιξης και ανάδειξης μονοπατιών κ.α.

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Τύπος Δράσης 5.ii.2: Τουριστική ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Ενέργειες τουριστικής ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων σε συνδυασμό με διευρυμένες επιλογές διασκέδασης, αναψυχής, διαμονής κ.ο.κ.
- Δράσεις σύγχρονου πολιτισμού, παρατηρητήρια, πράσινες υποδομές, τουριστική προβολή
- Δράσεις διαφοροποίησης και εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος
- Ενίσχυσης εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως ο ορεινός, αθλητικός, προπονητικός, μηχανοκίνητος κ.α. τουρισμός.
- Δράσεις Τουριστικής Προβολής της Περιοχής Παρέμβασης, αλλά και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας συνολικά.

Τύπος Δράσης 5.ii.3: Αναβάθμιση υπαρχουσών και κατασκευή νέων βασικών υποδομών

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Δράσεις κατασκευής και αναβάθμισης των υποδομών κοινής ωφέλειας των Περιοχής Παρέμβασης καθώς και βελτίωσης του κτισμένου περιβάλλοντος και των συνθηκών κατοίκησης σε αυτές. Ενδεικτικά αναφέρονται:
- Δράσεις όπως δημιουργία/ αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, κλπ.
- Δράσεις ενίσχυσης της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτηρίων.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ– λοιποί αρμόδιοι φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεών του. Ενσωματώνει τις αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, ενσωματώνει την αρχή της μη διάκρισης προωθώντας ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τη χρήση των υπηρεσιών και τα θετικά αναμενόμενα

αποτελέσματα των παρεμβάσεων που θα υλοποιήσει το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη-διάκρισης λόγω αναπηρίας, και ειδικής μέριμνας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Περιοχές που συγκεντρώνουν ισχυρό ιστορικό, τουριστικό και «φυσικό ενδιαφέρον»

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται από το Πρόγραμμα διαπεριφερειακή, διασυνοριακή και διακρατική δράση

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται

2.1.6.2.2. Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.1.4. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης για το ΕΤΘΑΥ

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

Πίνακας 1

Αριθ. προτεραιότητας	Ειδικός στόχος	Τύπος παρέμβασης	Κωδικός	Ποσό (EUR)

2.1.1.2. Ειδικός στόχος «Αντιμετώπιση των υλικών στερήσεων»¹

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ· Άρθρο 18 του ΕΚΤ+

Τύποι στήριξης

Πεδίο κειμένου [2 000]

¹ Το άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) του ΚΚΔ δεν ισχύει για τον ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

Βασικές ομάδες-στόχοι

Πεδίο κειμένου [2 000]

Περιγραφή των εθνικών ή περιφερειακών καθεστώτων στήριξης

Πεδίο κειμένου [2 000]

Κριτήρια για την επιλογή των πράξεων¹

Πεδίο κειμένου [4 000]

2.2. Προτεραιότητες τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα τεχνικής βοήθειας σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 (επαναλαμβάνεται για κάθε τέτοια προτεραιότητα τεχνικής βοήθειας)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

¹ Μόνο για προγράμματα που περιορίζονται στον ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.2.1.1. Παρέμβαση των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Τύπος Δράσης 7.1: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+

Ο συγκεκριμένος Τύπος Δράσης περιλαμβάνει την τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη των παρεμβάσεων του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων αποτελούν:

- Δράσεις για την προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχο του Προγράμματος
- Πληροφόρηση και Δημοσιότητα
- Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες, Τεχνικοί Σύμβουλοι
- Υποστήριξη Δικαιούχων και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης του Προγράμματος

Στον εν λόγω Τύπο Δράσης περιλαμβάνονται και δαπάνες μετακίνησης για τις ανάγκες του Προγράμματος (σε ότι αφορά το ΕΚΤ+).

Διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω δεν συνδέονται με ανάγκες που καλύπτονται από το τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων 2021-2027».

Τύπος Δράσης 7.2: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

Ο συγκεκριμένος Τύπος Δράσης περιλαμβάνει την τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη των παρεμβάσεων του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων αποτελούν:

- Δράσεις για την προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχο του Προγράμματος
- Πληροφόρηση και Δημοσιότητα
- Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες, Τεχνικοί Σύμβουλοι
- Υποστήριξη Δικαιούχων και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης του Προγράμματος

Στον εν λόγω Τύπο Δράσης περιλαμβάνονται και δαπάνες μετακίνησης για τις ανάγκες του Προγράμματος (σε ότι αφορά το ΕΤΠΑ).

Διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω δεν συνδέονται με ανάγκες που καλύπτονται από το τομεακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων 2021-2027».

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iii) του ΚΚΔ

Φορείς διαχείρισης του Προγράμματος, Δικαιούχοι, Πολίτες κλπ.

6. Εταιρική σχέση

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Η εταιρική σχέση έχει χαρακτηριστεί ως μια από τις βασικές αρχές για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων και έχει συνδεθεί στενά με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Οι εταίροι στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, στο Περιφερειακό Πρόγραμμα της Δυτικής Ελλάδας θα συμμετέχουν ενεργά σε όλο τον κύκλο ζωής του προγράμματος (σχεδιασμός, προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση), ώστε να επιτυγχάνεται με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα η εφαρμογή των πολιτικών, να βελτιώνεται η συλλογική δέσμευση, να αυξάνεται η αφομοίωση συγκεκριμένων πολιτικών, να αναπτύσσεται γνώση και τεχνογνωσία και να ενσωματώνονται απόψεις και οπτικές ενώ θα διασφαλίζεται μεγαλύτερη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων.

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Ευρωπαϊκού Κώδικα Δεοντολογίας για την Εταιρική Σχέση (ΕΚΔΕΣ) στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ, θα ακολουθηθούν οι βασικές κατευθυντήριες αρχές για τη διαμόρφωση, αντιπροσωπευτικών, συνεκτικών και αποτελεσματικών εταιρικών σχέσεων για τη διαχείριση των πόρων και των επιλέξιμων δράσεων των Ευρωπαϊκών Ταμείων προκειμένου να επιτευχθεί **έγκαιρη και αξιόπιστη διαβούλευση και διάλογος** με τους εταίρους σύμφωνα και με την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των παρεμβάσεων. Η προώθηση της συμμετοχής των εταίρων σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις επιτροπές παρακολούθησης διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο σε αυτήν την κατεύθυνση.

Για την ανάπτυξη εταιρικής σχέσης στόχος είναι να εδραιωθεί ο διάλογος με εταίρους από:

- τις αστικές και άλλες δημόσιες αρχές
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
- τους φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Η επίσημη έναρξη της διαβούλευση για την ΠΔΕ πραγματοποιήθηκε στις 19 Απριλίου 2021¹ με ομιλητές τον Περιφερειάρχη και την Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τη γενική γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ.

Σε συνέχεια της επίσημης έναρξης, στις 23 Απριλίου πραγματοποιήθηκε ανοικτή διαδικτυακή ημερίδα. Στην πρώτη ενότητα έγιναν εισηγήσεις εκ μέρους της Περιφέρειας και της Διαχειριστικής Αρχής, της Ευρωπαϊκή Επιτροπής και των ταμείων, της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ) και της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ (ΕΥΣΕΚΤ).

Στο δεύτερο μέρος ακολούθησε τοποθέτηση φορέων και πολιτών, με συμμετοχή περισσότερων των 40 ομιλητών που εκπροσωπούσαν φορείς με δραστηριοποίηση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα τοποθετήθηκαν 12 εκπρόσωποι ΟΤΑ, 3 βουλευτές της Περιφέρειας, 12 επαγγελματικοί φορείς / επιμελητήρια, 4 εκπρόσωποι πανεπιστημιακών και ερευνητικών φορέων, ο ΟΣΕ, η Ιερά Μητρόπολη, η ΕΣΑμεΑ και άλλοι φορείς κοινωφελούς χαρακτήρα.

Στην ειδική πλατφόρμα που δημιουργήθηκε για να υποστηρίξει τις διαδικασίες διαβούλευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (<http://pde.espa2127.gr/>) έχουν υποβληθεί 68 προτάσεις πολιτών και 59 προτάσεις φορέων. Με τους φορείς αυτούς, όπως και βέβαια εσωτερικά με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, οικοδομείται μια σχέση διαλόγου και εμπιστοσύνης με διάρκεια και προοπτική, ώστε να υποστηριχθεί όχι μόνο ο σχεδιασμός αλλά και η υλοποίηση του προγράμματος 2021-2027.

Η οργάνωση και η εφαρμογή της εταιρικής σχέσης πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ.240/2014 της Επιτροπής σχετικά με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων.

Επιπλέον, στο σχέδιο του Καν. ΕΚΤ+ (άρθρο 8) αναφέρονται πρόσθετα στοιχεία σχετικά με την οργάνωση και την ανάπτυξη της εταιρικής σχέσης και συγκεκριμένα σχετικά με την υποχρέωση των Κρατών Μελών για τη διασφάλιση της επαρκούς συμμετοχής των κοινωνικών

¹ <https://www.pde.gov.gr/enimerosi/deltia-tupou/item/15312-episimi-ekkinisi-tis-diabouleysis-gia-to-neo-espa-20212027-n-farmakis-kleinoy-me-to-biblio-toy-xthes-kai-anoigoyme-to-biblio-tis-dytikis-elladas-poy-de-symbibazetai-me-tipota-ligotero-apo-tin-protia-kai-tin-protoporia.html?tmpl=component&print=1>

εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην υλοποίηση των πολιτικών απασχόλησης, εκπαίδευσης και κοινωνικής ένταξης που υποστηρίζονται από το σκέλος του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, καθώς και της χορήγησης κατάλληλου ποσού από τους πόρους του ΕΚΤ+ για την ενίσχυση των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Η επιλογή των εταίρων θα γίνει στη βάση του σεβασμού της αρχής της αντιπροσωπευτικότητας, δηλαδή να συμπεριλαμβάνονται στην εταιρική σχέση θεσμικά όργανα, οργανώσεις και φορείς που εκπροσωπούν ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από την υλοποίηση του Προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων φορέων που εκπροσωπούν ευάλωτες ή περιθωριοποιημένες πληθυσμιακές ομάδες.

Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η οργάνωση της εταιρικής σχέσης έτσι ώστε να διαμορφωθεί με όρους διαφάνειας για όλους τους εταίρους και ο καθένας να γνωρίζει ποιος είναι ο σκοπός της εταιρικής σχέσης, ποιος κάνει τι και ποια αποτελέσματα αναμένονται από την ανάπτυξη αυτής της σχέσης.

Οι εταίροι συμμετέχουν ουσιαστικά στην ανάλυση των προκλήσεων και αναγκών που πρέπει να αντιμετωπιστούν, στην επιλογή των στόχων και προτεραιοτήτων για την αντιμετώπιση αυτών των αναγκών, στην ύπαρξη των κατάλληλων συντονιστικών μηχανισμών για τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των διαφόρων μέσων που διατίθενται με στόχο την ενίσχυση της έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

Οι επιτροπές παρακολούθησης ενσωματώνουν την εταιρική σχέση στις εργασίες του Προγράμματος. Η επιλογή των μελών των επιτροπών παρακολούθησης θα λαμβάνει υπόψη τους εταίρους που συμμετείχαν ενεργά στη προετοιμασία του Προγράμματος ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής συνέχεια και ανάληψη ευθύνης μεταξύ των σταδίων προγραμματισμού και υλοποίησης.

Η εκπροσώπηση των διαφόρων εταίρων θα βασίζεται στις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους για την υλοποίηση και η επιτροπή παρακολούθησης θα έχει ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων και ποικίλη σύνθεση, ο κατάλογος των μελών θα δημοσιοποιείται και κάθε επιλεγμένος εταίρος θα γνωρίζει τα καθήκοντά του ως προς την εμπιστευτικότητα και τη σύγκρουση συμφερόντων, με ειδική επιμόρφωση και έγγραφη διατύπωση των υποχρεώσεών του.

Η συμμετοχή των εταίρων θα εδραιωθεί και στο πλαίσιο των αξιολογήσεων, δεδομένου ότι η συμμετοχή τους συμβάλλει στην αμεροληψία των αποτελεσμάτων και τη διασπορά της μάθησης σε όλους τους φορείς που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία προγραμματισμού.

7. Επικοινωνία και προβολή

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ι) του ΚΚΔ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συμφωνία με τα κράτη μέλη, έχει καθορίσει συγκεκριμένες προϋποθέσεις και υποχρεώσεις ώστε για τις παρεμβάσεις των ταμείων ο Ευρωπαίος πολίτης να είναι ενημερωμένος, να γνωρίζει τους στόχους και τα αποτελέσματα των δράσεων από τους πόρους που διατίθενται από τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Οι Διαχειριστικές Αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν την παροχή τακτικής και πλήρους πληροφόρησης σχετικά με τις δυνατότητες πρόσβασης σε χρηματοδοτικούς πόρους καθώς και τη δημοσίευση στοιχείων σχετικά με τα έργα, τους δικαιούχους, τα αποτελέσματα και τα επιτεύγματα των χρηματοδοτούμενων έργων.

Η Στρατηγική Επικοινωνίας του Ε.Π. Δυτική Ελλάδα 2021 – 2027 λαμβάνει υπόψη τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων καθώς και τις Οδηγίες που δόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Εθνική Αρχή Συντονισμού, αλλά και την εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή δράσεων Πληροφόρησης και Δημοσιότητας που υλοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020.

ΣΤΟΧΟΙ:

Οι ειδικοί στόχοι της Επικοινωνίας του Επιχειρησιακού Προγράμματος:

1. Έγκυρη και άμεση ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και τις διαδικασίες πρόσβασης σε αυτό.

2. Ενημέρωση ενός ευρύτερου κοινού για τα έργα, τις δράσεις και τα επιτεύγματα της πολιτικής της Ένωσης για την περίοδο 2021-2027, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος και του κάθε Ταμείου.

3. Διασφάλιση της μέγιστης διαφάνειας ως προς τη διαχείριση και υλοποίηση του προγράμματος και ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις ευκαιρίες που παρέχει η Ε.Ε.

4. Υποστήριξη των Δικαιούχων ώστε να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά τις δράσεις τους με βάση τα προαπαιτούμενα από τους σχετικούς Κανονισμούς,

Με τους ανωτέρω στόχους η Περιφέρεια προσδοκά στη δημιουργία μιας συγκροτημένης ταυτότητας για το πρόγραμμα, η οποία θα διευκολύνει τον πολίτη στην αναγνώριση των πολλαπλών θετικών αποτελεσμάτων από την εφαρμογή του τα επόμενα χρόνια.

Παράλληλα θα δοθεί ιδιαίτερη προσπάθεια στα εξής:

1. Στην προσέλκυση και ενεργοποίηση των πολιτών να μάθουν και να παρεμβαίνουν για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος δυτικής Ελλάδας 2021-2027,
2. Στη χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης που αυτήν την περίοδο αποτελούν τον πιο πρόσφορο τρόπο άμεσης επικοινωνίας,
3. Στην οργάνωση στοχευμένων δράσεων επικοινωνίας για εμβληματικά έργα και δράσεις,
4. Στην επαρκή κάλυψη του σχεδίου Προβολής και Επικοινωνίας από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης,
5. Στην ενίσχυση της διαφάνειας και του επιπέδου πρόσβασης στην πληροφόρηση.

ΚΟΙΝΑ ΣΤΟΧΟΙ:

Το στοχοθετούμενο κοινό της Στρατηγικής Επικοινωνίας του προγράμματος για την Δυτική Ελλάδα 2021-2027 αφορά σε:

- Δυνητικούς Δικαιούχους του Ε.Π.
- Ωφελούμενους πολίτες (ΑμεΑ, ευάλωτες ομάδες, άνεργοι, Ρομά, γυναίκες κλπ), επιχειρήσεις και θεσμούς
- Φορείς και θεσμούς Πληροφόρησης,
- Ευρύ κοινό, κατοίκους της Περιφέρειας που μπορεί να είναι ωφελούμενοι άμεσα ή έμμεσα από τις εφαρμοζόμενες πολιτικές του προγράμματος

ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Για την Επικοινωνία και προβολή του Ε.Π. Δυτική Ελλάδα 2021-2027 είναι απαραίτητη μια ενιαία επικοινωνιακή ταυτότητα που θα διατρέχει το σύνολο των δράσεων του προγράμματος.

Ως μέσα Επικοινωνίας του προγράμματος προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν:

1. Η επίσημη Ιστοσελίδα του Ε.Π. την οποία η Διαχειριστική Αρχή θα προετοιμάσει εντός έξι μηνών από την έγκριση του Προγράμματος.
2. Ενημερωτικές Εκδηλώσεις, Ημερίδες, Τεχνικές Συναντήσεις,
3. Newsletters, Δελτία Τύπου καθώς και λοιπό προωθητικό υλικό,
4. ΜΜΕ (Τηλεόραση, Ραδιόφωνο, Τύπος)

5. Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

6. Άλλα μέσα (δημιουργία εφαρμογών για ενημέρωση, αναζήτηση πληροφορίας για το ευρύτερο κοινό, εκπαιδευτικά σεμινάρια, κ.λπ.)

Προτεραιότητα θα δοθεί στην ισότιμη πρόσβαση στην πληροφόρηση για όλους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:

Ο Προϋπολογισμός για την Επικοινωνία θα φτάσει στο 0,3% περίπου του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος και θα εξειδικευτεί μετά την έγκριση του προγράμματος.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της Επικοινωνίας του Ε.Π. Δυτική Ελλάδα 2021-2027, τον ορισμό των δεικτών και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων θα αξιοποιηθούν τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από την αξιολόγηση του Προγράμματος Επικοινωνίας που υλοποιήθηκε στην Π.Π. 2014-2020. Το πρόγραμμα θα αξιολογείται καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησής του και οι Διαχειριστικές Αρχές θα ενημερώνουν την Επιτροπή για την πρόοδο των δεικτών παρακολούθησης. Η αξιολόγηση πρωτίστως θα αφορά στην προβολή της πολιτικής συνοχής, του επιχειρησιακού προγράμματος, των πράξεων αλλά και του ρόλου των Ταμείων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αξιολόγηση θα έχει ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά. Θα εκμεταλλεύεται σύγχρονες μεθόδους διαδικασιών ερευνών γνώμης με την υποστήριξη και των κοινωνικών δικτύων που αποτελούν τον πιο άμεσο μέσο επικοινωνίας και ενημέρωσης των πολιτών. Δομημένες και στοχευμένες έρευνες θα εξάγουν είτε ποιοτικά είτε ποσοτικά συμπεράσματα προκειμένου η εξέλιξη του σχεδίου επικοινωνίας να εμπλουτίζεται ή και να προσαρμόζεται με βάση την διεύθυνση της ενδεδειγμένης πληροφορίας στο κοινό και τους ωφελούμενους.